

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 25 год. LXVII | 28 февруари 2011, понеделник | Цената на овој број е 330 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
627. Одлука за пренесување во сопственост без надомест недвижна ствар.....	2	635. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и цена за вршење на регулираната енергетската дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи за ЕВН Електростопанство на Македонија АД за дистрибуција и снабдување со електрична енергија Скопје за 2011 година	24
628. Одлука за продажба на меркантилна пченица од стоконните резерви.....	2	636. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход за вршење на регулирана енергетска дејност производство на електрична енергија на АД ТЕЦ Неготино во државна сопственост Неготино за 2011 година.....	25
629. Одлука за основање на Национална установа - Спомен кука на Тодор Проески – Крушево.....	3	637. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и цена за вршење на регулираната енергетска дејност производство на електрична енергија на АД Електрани на Македонија – Скопје за 2011 година.....	25
630. Упатство за начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на третманот и контролата на дијабетес тип 2.....	3	638. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и цена за вршење на регулираната енергетската дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи за АД ЕЛЕМ Подружница „Енергетика“ - Скопје за 2011 година.....	25
631. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за постапката и поблиските критериуми за софинансирање на издавачката дејност.....	19		
632. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за постапката и поблиските критериуми за финансирање и надзор на годишните програми за научно-истражувачката дејност на субјектите на научно-истражувачката дејност.....	19		
633. Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките.....	20		
634. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	23		

	Стр.		Стр.
639. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и регулирана просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија за вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија за ЕВН Електростопанство на Македонија АД за дистрибуција и снабдување со електрична енергија Скопје за 2011 година.....	26	642. Правилник за формата и содржината на барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции и потребната документација.....	27
640. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и просечна тарифа за вршење на регулираните енергетски дејности пренос на електрична енергија и организирање и управување со пазарот на електрична енергија на операторот на електропреносниот систем на Македонија, АД МЕПСО - Скопје за 2011 година.....	26	643. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за работа на Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“.....	75
641. Одлука за одобрување на регулиран максимален приход и регулирана просечна тарифа за дистрибуција за вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија за АД ЕЛЕМ Подружница „Енергетика“ -Скопје за 2011 година..	27	644. Правилник за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии.....	75
		645. Одлука за објавување на известување за датумот од кој почнува да тече рокот за поднесување на заверена писмена изјава.....	84
		Меѓународни договори	
		9. Закон за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за социјално осигурување.....	1
		10. Закон за ратификација на Рамковната конвенција на Советот на Европа за значењето на културното наследство во општеството.....	46
		11. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Полска за соработка во областа на одбраната..	69
		Огласен дел.....	1-48

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

627.

Врз основа на член 17, став 4 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/2005 и 150/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.2.2011 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕНЕСУВАЊЕ ВО СОПСТВЕНОСТ БЕЗ НАДОМЕСТ НЕДВИЖНА СТВАР

Член 1

Се пренесува во сопственост на општина Крива Паланка без надомест недвижна ствар – зграда 3 во Крива Паланка која се наоѓа на ул. „Маршал Тито“ бр.175, со вкупна површина од 151 м2, евидентирана на КП. бр. 805 и запишана во Имотен лист 1576 за КО Крива Паланка, сопственост на Република Македонија, од 22.9.2010 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1115/1
22 февруари 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

628.

Врз основа на член 14 став 1 од Законот за стоконни резерви („Службен весник на Република Македонија“ бр. 84/08 и 77/09) и член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08 и 10/10), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.2.2011 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОДАЖБА НА МЕРКАНТИЛНА ПЧЕНИЦА ОД СТОКОВНИТЕ РЕЗЕРВИ

Член 1

Да се изврши продажба на 25.000 тони меркантилна пченица од стоконните резерви.

Член 2

Продажбата да се изврши по пат на јавно наддавање со почетна цена од 17,50 денари/килограм без пресметан ДДВ, односно 18,375 денари/килограм со пресметан ДДВ.

Член 3

Меркантилната пченица може да ја купат домашни правни лица кои поседуваат млин со валидна употребна дозвола или имаат приоритетна дејност – производство на мелнички производи.

Член 4

Максималната количина која може да ја купи еден субјект изнесува 15% од вкупната количина од член 1 на оваа одлука, а минималната количина изнесува 100 тони.

Член 5

Се задолжува Агенцијата за стоковни резерви да ја спроведе оваа одлука.

Член 6

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1153/1
22 февруари 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Владимир Пешевски, с.р.

629.

Врз основа на член 24 став 1 од Законот за културата („Службен весник на Република Македонија“ бр.31/98, 49/03, 82/05, 24/07 и 116/10) и член 6 став 2 од Законот за музеите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 66/04, 89/08 и 116/10), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.2.2011 година, донесе

ОДЛУКА
ЗА ОСНОВАЊЕ НА НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА –
СПОМЕН КУЋА НА ТОДОР ПРОЕСКИ-КРУШЕВО

Член 1

Заради заштита, истражување, собирање, средување, стручно и научно обработување и проучување, како и соодветно презентирање на предмети поврзани со ликот и делото на Тодор Проески се основа Национална установа – Спомен куќа на Тодор Проески –Крушево, како непрофитна установа од областа на културата.

Член 2.

Основна дејност на Националната установа – Спомен куќа на Тодор Проески – Крушево е музејска дејност.

Член 3

Називот на Националната установа гласи „Република Македонија Национална установа – Спомен кука на Тодор Проески – Крушево“ (во натамошниот текст: Национална установа).

Седиштето на Националната установа е на Гумење во Крушево.

Член 4

Министерот за култура во рок од еден месец од денот на влегување во сила на оваа одлука ќе именува вршител на должноста директор на Националната установа, како одговорно лице кое ќе ги врши работите на претставување и застапување на Националната установа до нејзиното конституирање.

Министерот за култура во рок од еден месец од денот на влегување во сила на оваа одлука, ќе именува управен одбор на националната установа согласно со член 35 од Законот за културата.

Член 5

Управниот одбор на Националната установа во рок од 30 дена од денот на неговото именување по предлог на вршителот на должноста директор, ќе го донесе Статутот на Националната установа.

Член 6

Министерството за култура во рок од осум дена од денот на дадената согласност на Статутот распишува Конкурс за избор на директор на Националната установа.

Член 7

Средствата и имотот за работа на Националната установа ќе се обезбедат од Буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура, како и од други извори.

Член 8

Упис во Централниот регистар на Република Македонија ќе се изврши во рок од 60 дена од денот на изборот на директор на Националната установа.

Член 9

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-1215/1
22 февруари 2011 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

630.

Врз основа на член 114-а од Законот за здравствена-
та заштита („Службен весник на Република Македони-
ја“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06,
5/07, 77/08, 67/09 и 88/10), министерот за здравство до-
несе

**УПАТСТВО
ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА
ДЕЈНОСТ КОЈА СЕ ОДНЕСУВА НА ТРЕТМАНОТ
И КОНТРОЛАТА НА ДИЈАБЕТЕС ТИП 2**

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на третманот и контролата на дијабетес тип 2.

Член 2

Начинот на вршење на здравствената дејност која се однесува на Третманот и контролата на дијабетес тип 2 е даден во Прилог 1, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

За секој поединечен случај, по сопствена оценка, докторот може да отстапи од одредбите на ова упатство во секоја фаза од третманот на пациентот, со соодветно образложение за потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на третманот.

Потребата за отстапување и оценката од став 1 на овој член од страна на докторот соодветно се документира во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува две години од денот на неговото влегување во сила.

Бр. 10-2483/1
21 февруари 2011 година
Скопје

Министер,
д-р **Бујар Османи**, с.р.

Третман и контрола на дијабетес тип 2

Вовед

Грижата за дијабетесот типично е комплексна, бара големо време и се однесува на различни области од здравствениот менаџмент. Неопходните промени на животниот стил, комплексноста на менаџментот и несаканите ефекти на терапијата ги прават само-мониторирањето и едукацијата централни делови од менаџментот. Ова се одразува и во препораките од водичот.

Пациент-центрична грижа

Третманот и грижата треба да ги земат во предвид индивидуалните потреби и преференци на пациентите. Есенцијална е добрата комуникација, поддржана од информациите базирани на докази, за да им се дозволи на пациентите да постигнат информирани одлуки околу нивната грижа. Во одредени случаи потребно е да се побара согласност од пациентите. Доколку пациентот се согласи, семејството и оние што се грижат треба да имаат можност да бидат инволвирани околу одлуките за третманот и грижата.

Клучни приоритети за имплементација

Едукација на пациентите

- Понудете структурирана едукација за секое лице, и/или оние што се грижат за него, во моментот на дијагнозата и подоцна, со повторување и проверка на годишно ниво. Информирајте ги луѓето, и оние што се грижат за нив, дека структурираната едукација е интегрален дел од грижата за дијабетесот.

Совет за исхрана

- Обезбедете индивидуализиран и континуиран совет за исхрана од здравствените професионалци со специфична експертиза и компетенции околу исхраната.

Поставете целна вредност за HbA1c

- Кога ќе ја поставите целната вредност за HbA1c
 - вклучете го лицето во одлуките за индивидуалната вредност на HbA1c, што може да биде и над 6.5%, вредност која генерално се поставува кај луѓето со дијабетес тип 2
 - охрабнете го лицето да ја одржи индивидуалната целна вредност освен ако резултирачките несакани настани (вклучувајќи и хипогликемија) или напорите да се достигне целната вредност го нарушуваат квалитетот на живот.
 - понудете терапија (животен стил и лекови) што ќе помогнат да се постигне и одржи целната вредност на HbA1c

- информирајте го лицето со повисока вредност на HbA1c дека било какво намалување на HbA1c кон договорената целна вредност е корисно за идното здравје
- избегнувајте високо интензивен менаџмент до нивоа помали од 6.5%

Само-мониторирање

- Понудете само-мониторирање на плазматската гликемија на новодијагностицирани лица со дијабетес тип 2 само како интегрален дел од неговата или нејзината едукација за само-контрола. Дискутирајте ја целта и договорете се како треба да биде интерпретирана и да се раководи според нејзе.

Почнување со инсулинска терапија

- Кога се почнува со инсулинската терапија, користете структуриран програм со активна титрација на инсулинската доза што вклучува:
 - структурирана едукација
 - континуирана телефонска поддршка
 - често само-мониторирање
 - титрација на дозата до целна вредност
 - разбирање на исхраната
 - менаџмент на хипогликемиите
 - менаџмент на акутните промени на гликемиската контрола
 - поддршка од соодветно обучен и искусен здравствен професионалец

Едукација на пациентите

Структурираната едукација е интегрален дел од грижата за дијабетесот, и пациентите и оние што се грижат за нив треба да се информирани за ова. Понудете ја, по можност преку програм за групна едукација, на секое лице и/или оној што за него се грижи, во моментот на дијагнозата и подоцна, со повторување и проверка на годишно ниво. Понудете алтернатива со еднаков стандард на луѓето што не можат или не сакаат да учествуваат во сесиите за групна едукација.

Програми за едукација на пациентите

Програмите треба да:	Обезбедете:
• одговараат на локалните културни, лингвистички, когнитивни потреби и согласна писменоста на лицата со дијабетес тип 2 • обезбедат соодветни ресурси за поддршка на едукаторите, кои треба да се соодветно обучени и да имаат доволно време за развивање и одржување на нивните особини	• сите членови на здравствениот тим за дијабетес да се запознаени со локалните програми • програмите да се интегрирани во начините на грижа • луѓето со дијабетес тип 2, и оние што се грижат за нив, да имаат можност да придонесат кон креирањето и обезбедувањето на локалните програми

Совет за исхрана

Вклучете во дискусијата	Акција	Специјални околности
• Обезбедете ги во форма што ги зема во предвид потребите, културата и верувањата на лицата, потоа волјата за промена, како и ефектите на нивниот квалитет на живот • Интегрирајте ги во планот за менаџмент на дијабетесот, вклучувајќи и други аспекти од промената на животниот стил, како што е зголемената физичка активност	• Генерален совет за здрава исхрана: ○ Вклучете извори на јаглехидрати богати со влакна и со низок гликемиски индекс ○ Вклучете млечни продукти со ниска масленост и рибно масло ○ Контролирајте ја употребата на заситени масти и транс масни киселини • Ограничена замена на храна богата со сахароза со други јаглехидрати е дозволена, но потребно е внимание за де се избегне прекумерно внесување енергија. • Немојте да охрабрувате употреба на храна маркирана специфично за луѓе со дијабетес.	• Систем за планирање на оброците што овозможува конзистентност во јаглехидратната содржина на оброците треба да се имплементира кја хоспитализирани пациенти со дијабетес тип 2.

Проценка на гликемиската контрола (HbA1c), се одредува во регионалните медицински центри/соодветни лаборатории.

HbA1c

Вклучете во дискусијата	Акција	Мониторирање	Понатамошни испитувања	Специјални околности
Индивидуалната целна вредност за HbA1c што може да е над генералната целна вредност од 6.5%	Понудете терапија (животен стил и лекови) што ќе помогне да се постигне и одржи целната вредност на HbA1c.	На 6 месеци (согласно индивидуалните потреби) до стабилизирање на непроменета терапија. ¹	Побарајте совет од тим со специјалистичка експертиза за дијабетес и клиничка биохемија доколку има необјаснети дисперанци помеѓу HbA1c и другите мерења на гликемијата.	Доколку резултатите за HbA1c не се валидни, проценете го трендот на гликемиската контрола преку следново: • проценка на фруктозамин • квалитетно контролирани профили на плазматска гликемија • проценка на тотален гликозилиран хемоглобин (доколку има абнормални хемоглобини)².
Охрабрување да се одржи целната вредност, освен ако резултатите не сакани настани или напорите да се достигне, не го нарушат квалитетот на живот.	Доколку HbA1c остане над целната вредност, но само-мониторираните нивоа пред оброк се добро контролирани (<7.0 mmol/l), земете во предвид само-мониторирање за да се открие постпрандијална хипергликемија (>8.5 mmol/l), и превземете чекори за намалување на гликемијата под ова ниво доколку се открие.			
Дека било какво намалување на HbA1c кон договорената целна вредност може да е корисно за идното здравје				

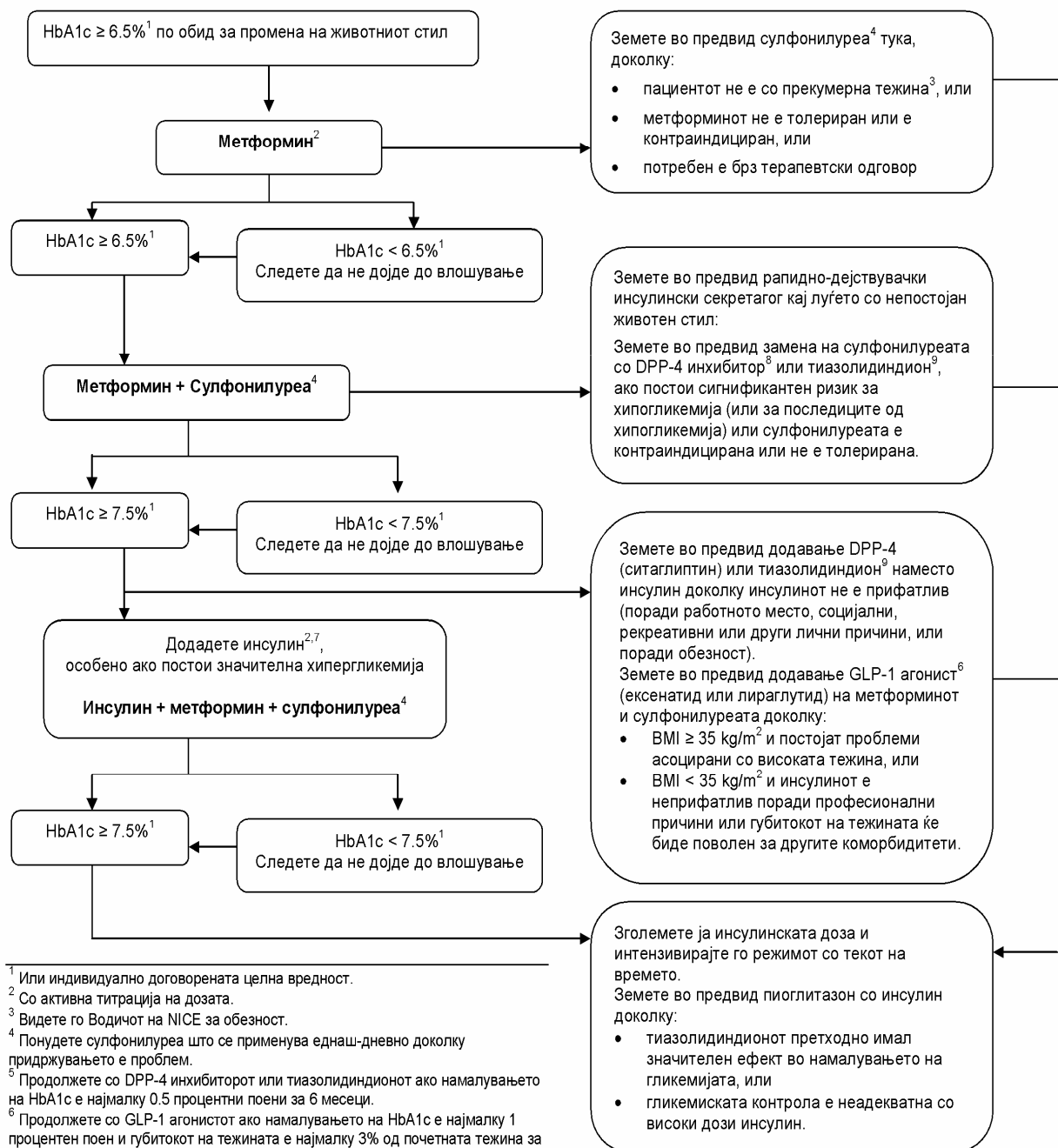
¹ Користете мерења на интервали <6 месеци за индикација на правецот на промена, наместо за нова стабилизирани состојба

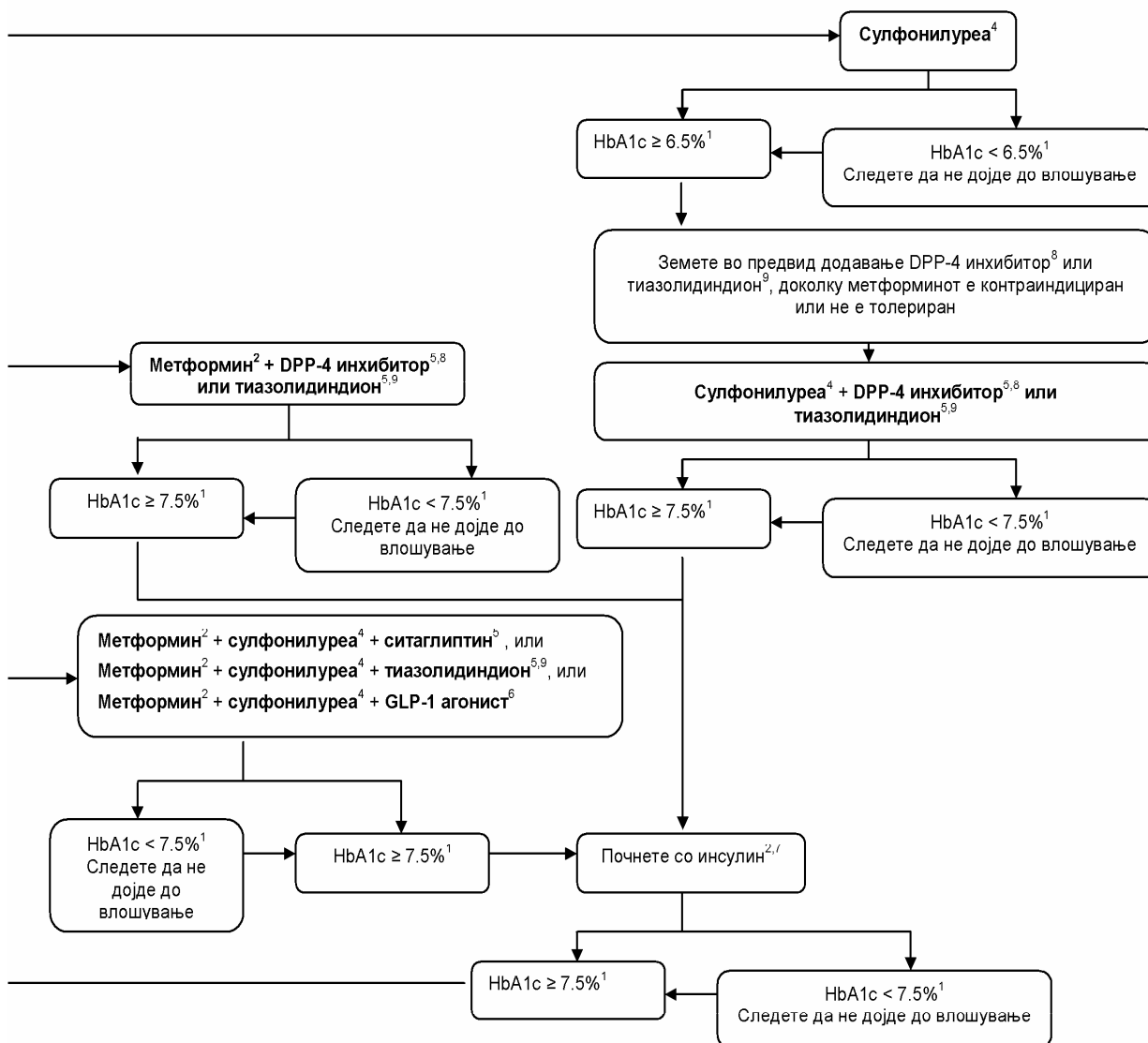
² Пореметен животен век на еритроцити и абнормални типови хемоглобини ги прават резултатите за HbA1c невалидни

Само-мониторирање

Вклучете во дискусијата	Акција	Мониторирање	Специјални околности
Само-мониторирањето на гликемијата треба да биде овозможено кај: • оние на инсулински третман • оние на орални антидијабетички за да се добијат информации за хипогликемии • да се проценат промените во гликемиската контрола што резултираат од промените на лековите и животниот стил • да се следат промените во текот на напорните заболувања • да се осигура безбедноста во текот на активностите, вклучително и возењето	Целта на само-мониторирањето Како да се интерпретира и да се превземат соодветни активности	Понудете на новодијагностицирани лица со дијабетес тип 2 само како интегрален дел од едукацијата за само-менаџмент.	Дискусирајте за мониторирање на глюкозата во урина доколку мониторирањето на плазматска гликемија е неприфатливо.

Терапија за намалување на гликемијата

7 Продолжете со метформин или сулфонилуреа, но продолжете со другите лекови само доколку се одобрени за употреба со инсулин. Проценете ја употребата на сулфонилуреа доколку се појави хипогликемија.

8 Одобрени DPP-4 инхибитори.

9 Тиазолидиндион се однесува на пиоглитазон.

Метформин

- Покачете ја дозата метформин во текот на неколку недели за да се минимизира ризикот од гастроинтестинални (ГИ) несакани ефекти.
- Земете во предвид обид со метформин со продолжено апсорбирање доколку ГИ интолерабилност го спречува лицето да продолжи со метформин
- Проценете ја дозата метформин доколку серумскиот креатинин $> 130 \mu\text{mol/l}$ или проценетата стапка на гломеруларна филтрација (eGFR) $< 45 \text{ ml/min/1.73 m}^2$
- Прекинете го метформинот доколку серумскиот креатинин $> 150 \mu\text{mol/l}$ или eGFR $< 30 \text{ ml/min/1.73 m}^2$
- Препишете метформин со претпазливост кај оние со ризик од ненадејно влошување на бубрежната функција, и кај оние со ризик eGFR да падне $< 45 \text{ ml/min/1.73 m}^2$
- Доколку лицето има лесна до умерена хепатална дисфункција или срцево нарушување, дискутирајте ги бенефитите од метформин при што треба да се земат во предвид неговите кардиоваскуларни протективни ефекти пред да се намали дозата.

Сулфонилуреи

- Препишете сулфонилуреа со мал трошок (не глибенкламид) кога е потребен инсулински секретагог.
- Едуцирајте го лицето за ризикот од хипогликемии, особено ако има и бубрежно оштетување.

DPP-4 инхибитори

- Продолжете со терапијата со DPP-4 инхибитори само ако има намалување на HbA1c ≥ 0.5 процентни поени за 6 месеци.
- Дискутирајте ги бенефитите и ризиците од DPP-4 инхибиторите со лицето, имајќи во предвид дека DPP-4 инхибиторите може да се преферираат во однос на тиазолидиндионите ако:
 - понатамошниот пораст на тежината ќе предизвика сигнификантни проблеми, или
 - тиазолидиндионите се контраиндицирани, или
 - лицето има лош одговор кон тиазолидиндионите или не ги толерира во минатото.

Тиазолидиндиони (пиоглитазон)

- Продолжете со терапијата со тиазолидиндиони само ако има намалување на HbA1c ≥ 0.5 процентни поени за 6 месеци.
- Дискутирајте ги бенефитите и ризиците од тиазолидиндионите со лицето, имајќи во предвид дека тиазолидиндионите може да се преферираат во однос на DPP-4 инхибиторите ако:
 - лицето има значителна инсулинска резистенција, или
 - DPP-4 инхибиторите се контраиндицирани, или
 - лицето има лош одговор или не ги толерира DPP-4 инхибиторите во минатото.
- Не почнувајте и не продолжувајте со тиазолидиндионите ако лицето има срцева слабост или е со висок ризик за фрактура

GLP-1 агонисти (ексенатид и лираглутид)

- Продолжете со GLP-1 агонистот ако намалувањето на HbA1c е најмалку 1 процентен поен и губитокот на тежината е најмалку 3% од почетната тежина за 6 месеци.
- Дискутирајте ги бенефитите на GLP-1 агонистите за да се дозволи на лицето да направи информирана одлука.

Акарбоза

- Земете во предвид акарбоза за лице кое не може да користи друга орална антидијабетична терапија.

Почнување со инсулинска терапија

- Доколку со другите мерки не се одржува $HbA1c < 7.5\%$ (или друга договорена целна вредност), дискутирајте ги бенефитите и ризиците на инсулинската терапија.
- Почнете со структуриран програм (видете понапред).
- Почнете со хуман НПХ инсулин земен пред спиење или два пати дневно според потребите.
- Алтернативно, земете во предвид еднаш-дневно долго-дејствувачки инсулински аналог (инсулин детемир, инсулин гларгин), ако:
 - на лицето му е потребна помош околу инјектирањето инсулин и долго-дејствувачкиот инсулински аналог би ги намалил инјектирањата од два пати дневно на еднаш дневно, или
 - животниот стил на лицето е ограничен од рекурентни симптоматски хипогликемиски епизоди, или
 - на лицето би му биле потребни два пати дневно инјекции базален инсулин плус орални антидијабетични лекови, или
 - лицето не може да го користи помагалото за инјектирање НПХ инсулин.
- Земете во предвид два пати дневно бифазен хуман инсулин (премиксен) (особено доколку $HbA1c \geq 9.0\%$). Како опција може да биде и еднаш дневна употреба.
- Земете во предвид премиксни препарати на инсулински аналози (вклучувајќи кратко-дејствувачки аналози) наместо премиксни хумани инсулински препарати, доколку:
 - се преферира непосредното инјектирање пред оброк, или
 - хипогликемијата е проблем, или
 - гликемијата значително се покачува после оброци.
- Земете во предвид префрлање на долго-дејствувачки инсулински аналог (инсулин детемир, инсулин гларгин) од НПХ инсулин, доколку лицето:
 - не ја достигне целната вредност на $HbA1c$ поради хипогликемии, илиима сигнификантни хипогликемии со НПХ инсулин, независно од вредноста на $HbA1c$, или
 - не може да го употребува помагалото за НПХ инсулин, но може да применува долго-дејствувачки инсулински аналог, или
 - потребна му е помош за да инјектира инсулин и може да се намали бројот на инјектирања со долго-дејствувачкиот инсулински аналог.
- Разгледајте ја употребата на сулфонилуреа доколку се појави хипогликемија при употреба на инсулин плус сулфонилуреа.

Интензивирање на инсулинскиот режим

- Следете ги оние што користат базални инсулински режими (НПХ или долго-дејствувачки инсулински аналог [инсулин детемир, инсулин гларгин]) доколку им е потребно дополнително инјектирање кратко-дејствувачки инсулин пред оброците или премиксен инсулин.
- Следете ги оние што користат премиксен инсулин еднаш или два пати дневно за потребата од дополнително инјектирање кратко-дејствувачки инсулин пред оброците или промена на инсулин при оброци плус базален инсулин.

Помагала за внесување инсулин

- Понудете едукација на лицето на кое му е потребно инсулин околу употребата на помагалото за инјектирање (вообичаено инсулинско пенкало и патрон или пенкало за еднократна употреба) кое што лицето, и/или оние што се грижат за него, сметаат дека е лесно за употреба.
- Доколку лицето има мануелни или визуелни пречки и има потреба од инсулин, понудете соодветно помагало или адаптација што може успешно да се користи.
- Треба да постојат соодветни локални постапки за отстранување на острите делови.

Менаџмент на липиди во крвта

Проценете го статусот на кардиоваскуларниот ризик (КВ) на годишно ниво

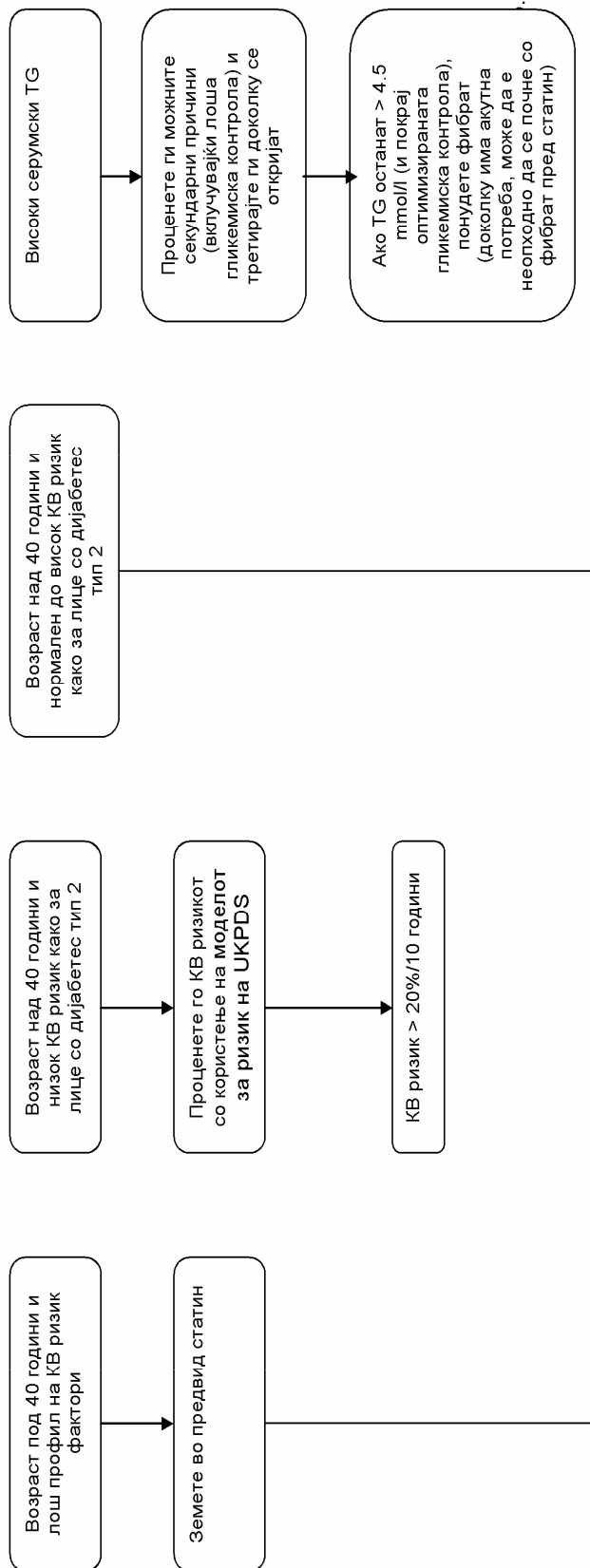
- проценете ги ризик факторите, вклучувајќи ги особините на метаболниот синдром и обемот на половината
- забележете ги промените во личната или семејната КВ историја
- направете целосен липиден профил (вклучувајќи HDL-C и TG) – исто така направете го по дијагнозата и повторете го пред почетокот на терапија за липиди.

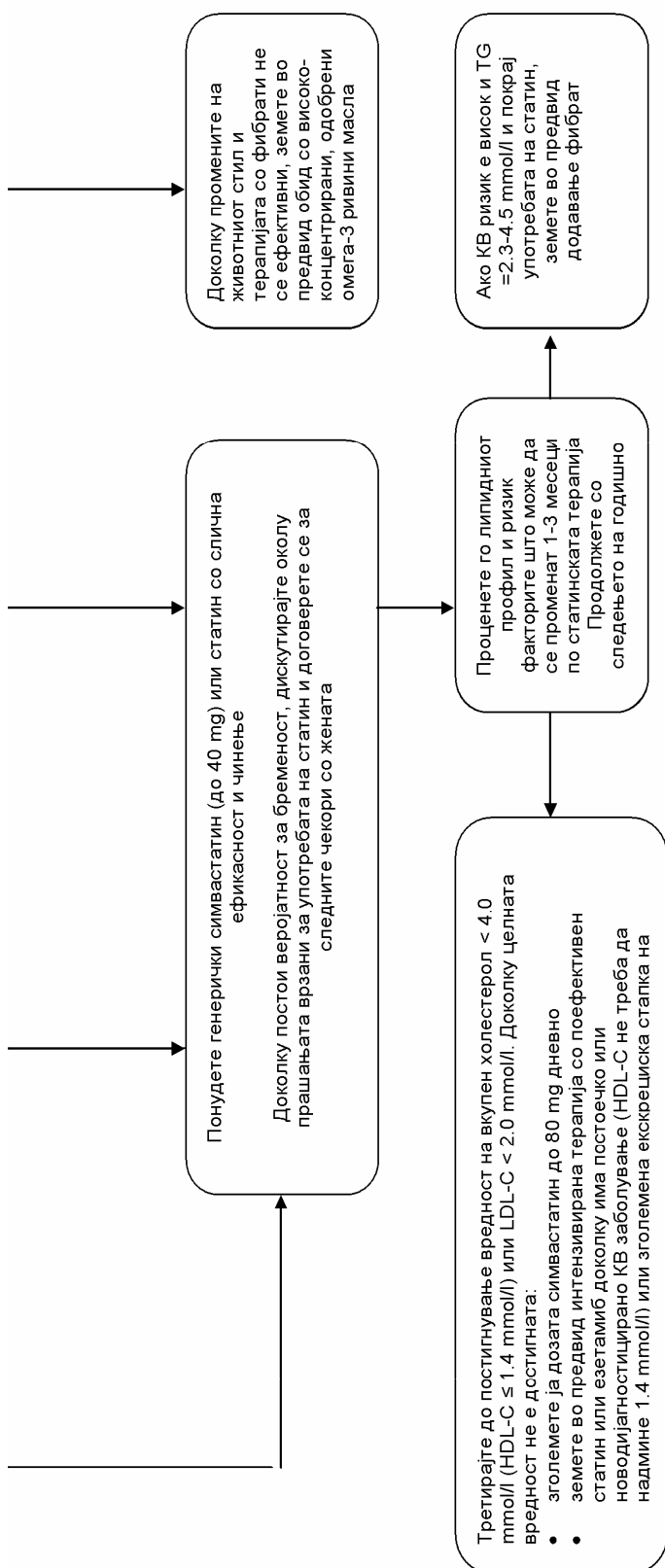
Доколку има историја за покачени серумски TG, направете целосен липиден профил на гладно (вклучувајќи HDL-C и TG).

Земете дека КВ ризикот е висок **освен** доколку сите наведени критериуми се присутни:

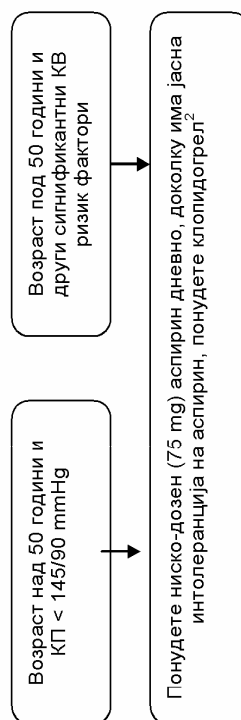
- нема прекумерна телесна тежина
- има нормотензивност ($<140/80$ mmHg во отсуство на антихипертензивна терапија)
- нема микроалбуминурија
- не е пушач
- нема високо-ризичен липиден профил
- нема историја за КВ заболување
- нема семејна историја за КВ заболување

Проценете го КВ ризикот со модел за ризик на UKPDS на годишно ниво, доколку се процени дека КВ ризикот не е висок (видете на www.dtu.ox.ac.uk)

Антитромботична терапија

Никотинска киселина

Не употребувајте рутински препарати или деривати на никотинска киселина – тие можат да имаат улога кај оние што не толерираат други терапии со поефективни нарушувања на метаболизмот на липиди кога се третирани од здравствен професионалец со експертиза во оваа област.

Омега-3 рибини масла

Не препишувајте препарати со рибини масла за примарна превенција на кардиоваскуларно заболување (освен ако не се дел од специјалистичкиот третман на хипертриглицеридемија).

² Видете "Клопидогрел и дипиридамолен со модификувано ослободување за превенција на оклузивни васкуларни настани" (NICE technology appraisal guidance 90)

¹ Се однесува на "Статини за превенција на КВ заболување" (NICE technology appraisal guidance 94) и на "Езетамиб за третман на примарна (хетерозиготна фамилна и нефамилна) хиперхолестеролемија" (NICE technology appraisal guidance 132)

Менаџмент на крвен притисок

Целна вредност

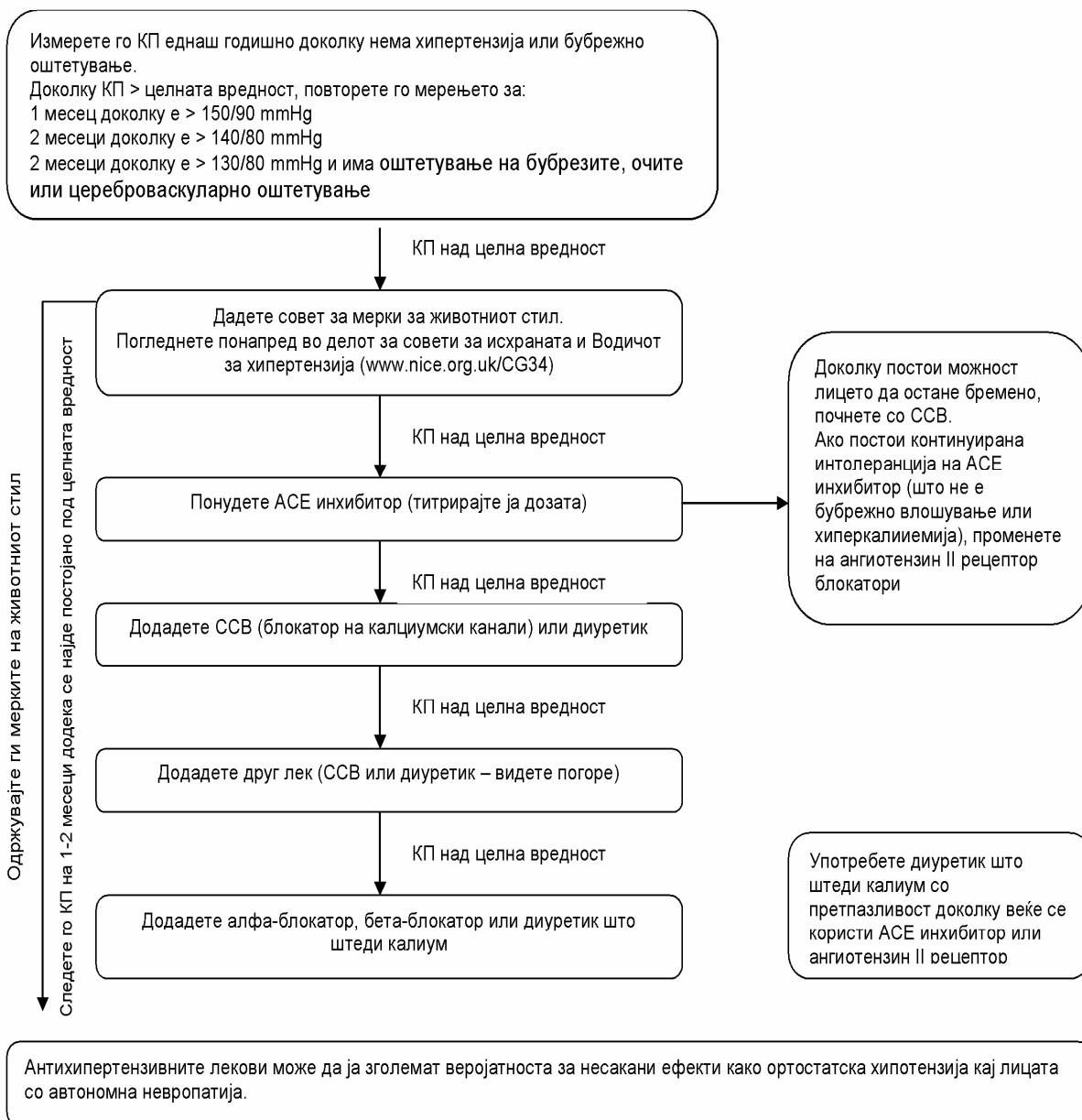
- Доколку постои оштетување на бубрезите, очите или цереброваскуларно оштетување, поставете целна вредност < 130/80 mmHg
- Во други случаи, поставете целна вредност < 140/80 mmHg

Ако пациентот е на антихипертензивна терапија при дијагнозата на дијабетес

- Прегледајте ја контролата на КП и лековите што се употребуваат
- Направете промени само ако КП е лошо контролиран или тековните лекови не се соодветни поради микроваскуларните компликации или метаболните проблеми.

Ако КП на лицето ја има достигнато целната вредност и постојано се одржува на целната вредност

- Следете секои 4-6 месеци и проверете за можни несакани ефекти на антихипертензивната терапија (вклучувајќи ги оние од непотребниот низок КП).

Оштетување на бубрезите

Мониторирање	Понатамошни испитувања	Интерпретација	Акција	Вклучете во дискусијата
Годишно, независно од присуството на нефропатија: • обезбедете проценка на ACR на примерок од прва урина (или од земен примерок на лице место, доколку е неопходно) • Измерете го серумскиот креатинин • проценете ја GFR.	Ако ACR¹ е абнормален (во отсуство на протеинурија/УТИ): • повторете го тестот на следните две визити на клиниката во рок од 3-4 месеци • потврдена е микроалбуминурија доколку најмалку еден од два или повеќе резултати е исто така абнормален¹.	Посомневајте со во бубрежно заболување што не е дијабетична нефропатија и земете во предвид други испитувања/упатувања доколку ACR е покачен и: • нема сигнификантна или прогресивна ретинопатија, или • КП е особено висок или е резистентен на третман, или • има тешка протеинурија (ACR > 100 mg/mmol), но ACR е претодно документиран како нормален, или • има сигнификантна хематурија, или • GFR рапидно се влошува, или • лицето има системско заболување	Ако дијабетичната нефропатија е потврдена, понудете ACE инхибитор со титрација на дозата до максимална доза (освен ако не е толерирана). Заменете со ангиотензин II рецептор блокатор ако ACE инхибиторот лошо се толерира. Одржувајте КП < 130/80 mmHg ако има абнормален ACR (видете го делот за менаџмент на крвен притисок)	Сигнификантноста на абнормалниот AER и трендот. Ако лицето остане бремено, релативните ризици и бенефитите на ACE инхибиторите треба да се земат во предвид за да се донесе информирана одлука.

ACR = albumin:creatinine ratio (однос албумин:креатинин); AER = albumin excretion rate (стапка на албуминска екскреција); УТИ = инфекција на уринарниот тракт

Абнормален ACR = ACR > 2.5 mg/mmol за мажи и > 3.5 mg/mmol за жени

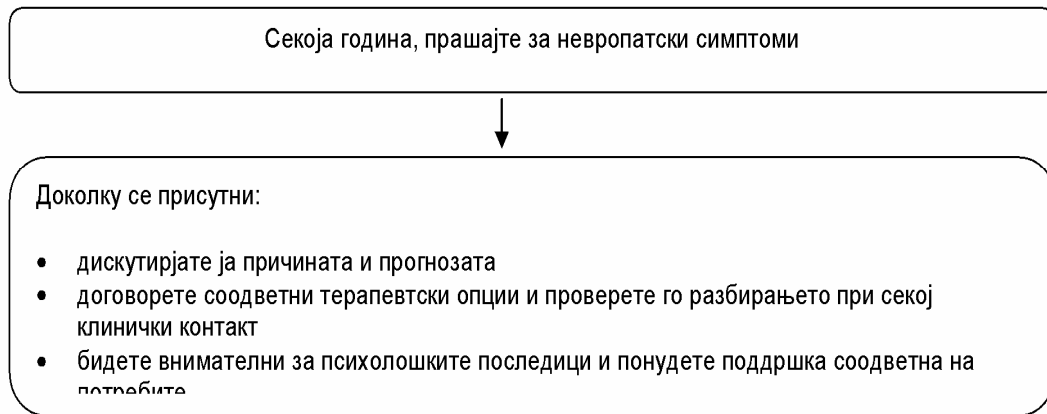
Скрининг на очите

Мониторирање	Вклучете во дискусијата	Понатамошни испитувања
Обезбедете или извршете скрининг на очите во моментот на дијагнозата и потоа. Користете квалитетен програм за дигитална ретинална фотоаграфија со соодветно обучен персонал. Повторете го структурираниот преглед на очите на годишно ниво, освен ако нема некој наод за кој е потребна друга активност. Изведете тестирање на визуелната острина како рутински дел од програмите за преглед на очите.	Причините и успехот на системите за преглед на очите. Пред закажувањето за преглед на очите: предностите и недоволните страни на мидријазата со тропикамид за ретинална фотоаграфија, како и мерките на претпазливост при возење.	Итен преглед од офталмолог за: • ненадејно губење на видот • tubeosis iridis • пре-ретинални или витреални хеморагии • ретинална аблација Ургентен преглед од офталмолог при формирање на нови крвни садови. Упатете на офталмолог, доколку: • има појава на макулопатија, вклучувајќи: ○ ексудат или ретинално задебелување во рамките на еден дијаметар на дискот од центарот на фовеата ○ група на ексудати во рамките на макулата¹ ○ било која микроанеуризма или хеморагија во рамките на еден дијаметар на дискот од центарот на фовеата, ако е асоцирана со најдобра видна острина од 6/12 или полоша • има појава на пре-пролиферативна ретинопатија², вклучувајќи: ○ било какви венски ексудати ○ било какви венски јамки или редупликации ○ било какви интратретинални васкуларни абнормалности ○ мултипни длабоки, округли или точкести хеморагии ○ било каква намалување на визуелната острина • има необјаснето намалување на видната острина

¹ Макулата се дефинира како круг во центарот на фовеата, со дијаметар што претставува растојанието помеѓу границата на оптичкиот диск и фовеата

² Ако се присутни 'cotton wool' точки, внимателно прегледајте за присуство на пре-пролиферативна ретинопатија, 'cotton wool' точките сами по себе не дефинираат пре-пролиферативна ретинопатија

Менаџмент на невропатска болка

Забелешка:

Некои препораки во овој Водич се ажурирани и заменети со “Невропатска болка: фармаколошки менаџмент на невропатска болка кај адулти во не-специјалистичка околина” (NICE clinical guideline 96), достапен на www.nice.org.uk/guidance/CG96 или на www.endocrinology.org.mk

Други невропатски компликации

Понатамошни испитувања		
Акција		
Гастропареза Земете во предвид гастропареза кај возрасен со: • непостојана гликемиска контрола, или • необјаснето желудечно наддување или повраќање	Земете во предвид обид со метоклопрамид, домперидон или еритромицин кај возрасен со гастропареза.	Земете во предвид упатување на специјалист, доколку: • се сомневате за диференцијалната дијагноза • се појави перзистентно или тешко повраќање
Еректилан дисфункција Прегледајте ги мажите еднаш годишно.	Обезбедете проценка и едукација кај мажите со еректилна дисфункција за придружните фактори и опциите за третман. Доколку нема контрандикации, понудете инхибитор на фосфодиестераза-5.	Доколку инхибиторот на фосфодиестераза-5 не е ефективен, дискутирајте за следниот чекор и упатете за: • медицински третман • хирургија • психолошка поддршка.
Проблеми со стапалата Видете во “Дијабетес тип 2: превенција и менаџмент на проблемите со стапалата” (NICE clinical guideline 10), www.endocrinology.org.mk		

Други знаци на можна автономна невропатија

Земете во предвид		
Знак	Акција	
Губиток на предупредувачки знаци за хипогликемија.	Оштетување на симпатичкиот нервен систем.	Дополнително испитајте и понудете специфична интервенција.
Необјаснета дијареја, особено навечер.	Автономна невропатија што го зафаќа цревата.	
Необјаснети проблеми со празнењето на мочниот меур	Автономна невропатија што го зафаќа мочниот меур.	

Депресија

Видете ги препораките во “Депресија: менаџмент на депресија во примарна и секундарна грижа” (NICE clinical guideline 23), www.endocrinology.org.mk

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
631.**

Врз основа на член 57, став 1, алинеја 3 од Законот за научно-истражувачката дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/08 и 103/08), министерот за образование и наука, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОСТАПКАТА И ПОБЛИСКИТЕ КРИТЕРИУМИ ЗА СОФИНАНСИРАЊЕ НА ИЗДАВАЧКАТА ДЕЈНОСТ****Член 1**

Во Правилникот за постапката и поблиските критериуми за софинансирање на издавачката дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/09) во член 10 во ставот 2 зборовите „приватната научна установа, мешовитата научна установа, приватната високообразовна установа во која“ се заменуваат со зборовите „субјектот за вршење на научно-истражувачката дејност во кој“.

Во ставот 3 зборовите „Приватната научна установа, мешовитата научна установа, приватната високообразовна установа во која“ се заменуваат со зборовите „Субјектот за вршење на научно-истражувачката дејност во кој“.

По ставот 3 се додаваат четири нови ставови 4, 5, 6 и 7 кои гласат:

„За научно-истражувачки трудови од домашни автори објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор), од страна на министерството надлежно за работите на науката се доделуваат средства по пат на годишен отворен јавен конкурс.

Пријава за добивање средства се поднесува од страна на субјектот за научно-истражувачка дејност во кој е вработен авторот, односно самостојниот истражувач-автор на домашен научно-истражувачки труд објавен во меѓународно научно списание во последните две години, со пропратната документација (копие од објавениот научно-истражувачки труд, копис од страницата на меѓународното научно списание каде е наведен насловот, уредувачкиот одбор и издавачот на списанието, како и копис од уверение за државјанство на Република Македонија).

Од стручна пет члена комисија формирана од страна на министерот надлежен за работите на науката, се предлага предлог-листа за финансирање до министерот.

Конечната листа на финансираните пријави се утврдува од страна на министерот надлежен за работите на науката.“

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1204/1

24 февруари 2011 година

Скопје

Министер,

Никола Тодоров, с.р.**632.**

Врз основа на член 57, став 1, алинеја 1 од Законот за научно-истражувачка дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/08 и 103/08) министерот за образование и наука, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОСТАПКАТА И ПОБЛИСКИТЕ КРИТЕРИУМИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И НАДЗОР НА ГОДИШНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКАТА ДЕЈНОСТ НА СУБЈЕКТИТЕ НА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКАТА ДЕЈНОСТ****Член 1**

Во Правилникот за постапката и поблиските критериуми за финансирање и надзор на годишните програми за научно-истражувачката дејност на субјектите на научно-истражувачката дејност („Службен весник на Република Македонија“ број 88/09 и 149/09), во член 21 по ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Средствата за создавање на млади научно-истражувачки кадри од став 1 алинеите 1, 2 и 3 се доделуваат со годишен конкурс“.

Член 2

Членот 23 се менува и гласи:

„Младиот истражувач е потребно да ги исполнува следните услови:

- да има завршено академски студии од прв циклус во траење од три, односно четири години и да има постигнато просечен успех од најмалку 8,50,
- доказ од институцијата дека проектот на кој младиот истражувач работи/ќе работи е одобрен од Министерството,
- на денот на конкурирањето да не е постар од 40 години, и
- за работењето на проектот да има определено ментор кој има објавено најмалку два труда во меѓународни списанија со најмалку импакт фактор два.“

Член 3

Членот 24 се менува и гласи:

„На годишниот конкурс од член 21, став 2 од овој правилник предност при изборот имаат кандидатите кој имаат постигнато повисок успех на студиите.“

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-1205-1

24 февруари 2011 година

Скопје

Министер,

Никола Тодоров, с.р.

**НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА****633.**

Врз основа на член 48 став 1 точка 7 и член 68 став 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 158/2010), член 68 став 1 точка 3 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/2007, 90/2009 и 67/2010) и точка 43 од Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 163/2008, 66/2009, 144/2009, 157/2009 и 14/2011), гувернерот на Народната банка на Република Македонија, донесе

У П А Т С Т В О**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УПАТСТВОТО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСНИОТ РИЗИК НА БАНКИТЕ**

I. Во Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/2009, 79/2009 и 16/2010) се вршат следниве изменувања и дополнувања:

1. Во глава V точка 26 потточка а) ставот 1 се менува и гласи:

„Колоната бр. 2а - „записи на шестмесечни депозити кај Народната банка“ ги вклучува записите на шестмесечни депозити кај Народната банка, без разлика на нивната договорна преостаната рочност и валута. Банката не може да го вклучи износот на записите на шестмесечни депозити кај Народната банка, којшто е вклучен во оваа позиција, во активата којашто достасува до 30 дена (девизи) (колони бр. 7а).“

Во ставот 3 алинејата 2 се менува и гласи:

„- другите парични средства и парични еквиваленти и другите средства, должнички инструменти и побарувања кај/од Народната банка во денари, без разлика на

нивната договорна преостаната рочност (со исклучок на оние ставки што се веќе опфатени во претходните позиции од оваа потточка). Во оваа позиција се вклучува и делот од задолжителната резерва кај Народната банка којшто може да го користи банката, но не се вклучуваат средства кај Народната банка со кои банката не може да располага слободно;“

2. Во глава V точка 26 потточка г), ставот 1 се менува и гласи:

„Колоната бр. 7а - „записи на шестмесечни депозити кај Народната банка“ ги вклучува записите на шестмесечни депозити кај Народната банка, без разлика на нивната договорна преостаната рочност и валута. Банката не може да го вклучи износот на записите на шестмесечни депозити кај Народната банка којшто е вклучен во оваа позиција, во активата којашто достасува до 30 дена (денари) (колони бр. 2а).“

Во ставот 3 алинеја 2 се менува и гласи:

„- другите парични средства и парични еквиваленти и другите средства, должнички инструменти и побарувања кај/од Народната банка во девизи, без разлика на нивната договорна преостаната рочност (со исклучок на оние ставки што се веќе опфатени во претходните позиции од оваа потточка). Во оваа позиција се вклучува и делот од задолжителната резерва кај Народната банка којшто може да го користи банката, но не се вклучуваат средства кај Народната банка со кои банката не може да располага слободно;“

3. Обрасците СЛ 30 и СЛ 180 се заменуваат со нови обрасци СЛ 30 и СЛ 180, коишто се составен дел на ова упатство.

II. Се задолжува Дирекцијата за финансиска стабилност, банкарска регулатива и методологии да изработи пречистен текст на Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик.

III. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува од 1.4.2011 година.

У бр. 1518

23 февруари 2011 година

Скопје

Гувернер,

м-р Петар Гошев, с.р.

Образец СЛ30

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ
за стапката на ликвидност до 30 дена за месец _____ година

во 000 денари

Датум*	ДЕНАРИ								Стапка на ликвидност (денари)	ДЕВИЗИ								Стапка на ликвидност (деvisи)	
	Активa коjашто достасува до 30 дена				Пасивa коjашто достасува до 30 дена					Активa коjашто достасува до 30 дена				Пасивa коjашто достасува до 30 дена					
	Записи на шестмесечни депозити кај Народната банка	Кредити, камати, провизии и надоместоци (денари)	Останата активa коjашто достасува до 30 дена (денари)	Вкупна активa коjашто достасува до 30 дена (денари)	2= 2a+2б+2в	3	4	5=3+4		6=2/5	7a	7б	7в	7=7a+7б+7в	8	9	10=8+9		11=7/10
1	2a	2б	2в						0,00										0,00
01									0,00										0,00
02									0,00										0,00
03									0,00										0,00
04									0,00										0,00
05									0,00										0,00
06									0,00										0,00
07									0,00										0,00
08									0,00										0,00
09									0,00										0,00
10									0,00										0,00
11									0,00										0,00
12									0,00										0,00
13									0,00										0,00
14									0,00										0,00
15									0,00										0,00
16									0,00										0,00
17									0,00										0,00
18									0,00										0,00
19									0,00										0,00
20									0,00										0,00
21									0,00										0,00
22									0,00										0,00
23									0,00										0,00
24									0,00										0,00
25									0,00										0,00
26									0,00										0,00
27									0,00										0,00
28									0,00										0,00
29									0,00										0,00
30									0,00										0,00
31									0,00										0,00
Вкупно	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
ВКУПНО просек									0,00										0,00
Потребно ниво на стапката на ликвидност																			

*Образецот се пополнува само за работните денови во месецот

Образец СП180

Банка/Штедилница _____

ИЗВЕШТАЈ
за стапката на ликвидност до 180 дена за месец _____ година

во 000 денари

Датум*	ДЕНАРИ						Стапка на ликвидност (денари)	ДЕВИЗИ						Стапка на ликвидност (деvisи)		
	Активна којашто достасува до 180 дена			Пасивна којашто достасува до 180 дена				Активна којашто достасува до 180 дена			Пасивна којашто достасува до 180 дена					
	Записи на шестмесечни депозити кај Народната банка	Кредити, камати, провизии и надоместоци (денари)	Останата актива којашто достасува до 180 дена (денари)	Вкупна актива којашто достасува до 180 дена (денари)	Трансакциски сметки и депозити повидување (денари)	Останата пасива којашто достасува до 180 дена (денари)		Вкупна пасива којашто достасува до 180 дена (денари)	Записи на шестмесечни депозити кај Народната банка	Кредити, камати, провизии и надоместоци (деvisи)	Останата актива којашто достасува до 180 дена (деvisи)	Вкупна актива којашто достасува до 180 дена (деvisи)	Трансакциски сметки и депозити повидување (деvisи)		Останата пасива којашто достасува до 180 дена (деvisи)	Вкупна пасива којашто достасува до 180 дена (деvisи)
1	2a	26	2в	2=2a+2б+2в	3	4	5=3+4	6=2/5	7a	7б	7в	7=7a+7б+7в	8	9	10=8+9	11=7/10
01								0,00								0,00
02								0,00								0,00
03								0,00								0,00
04								0,00								0,00
05								0,00								0,00
06								0,00								0,00
07								0,00								0,00
08								0,00								0,00
09								0,00								0,00
10								0,00								0,00
11								0,00								0,00
12								0,00								0,00
13								0,00								0,00
14								0,00								0,00
15								0,00								0,00
16								0,00								0,00
17								0,00								0,00
18								0,00								0,00
19								0,00								0,00
20								0,00								0,00
21								0,00								0,00
22								0,00								0,00
23								0,00								0,00
24								0,00								0,00
25								0,00								0,00
26								0,00								0,00
27								0,00								0,00
28								0,00								0,00
29								0,00								0,00
30								0,00								0,00
31								0,00								0,00
Вкупно	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
вкупно-просек				0,00			0,00	0,00				0,00			0,00	0,00
Потребно ниво на стапката на ликвидност																

*Образецот се пополнува само за работните денови во месецот

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

634.

Врз основа на член 22, алинеја 5 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/2011), член 28 од Законот за акцизите („Службен весник на РМ“ бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009 и 34/2010), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност („Службен весник на РМ“ бр. 44/99, 86/99, 8/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009 и 133/2009), Законот за животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28.02.2011 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтни деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 38,722
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 40,073
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 40,797
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 40,214
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 32,240

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтни деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтни деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 77,00
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 78,50
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 67,50
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 56,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 39,565

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтни деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтни деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката “г” и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	76,50	76,00	75,50
ЕУРОСУПЕР БС - 98	78,00	77,50	77,00
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	67,00	66,50	66,00
ЕЛ-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	55,50	55,00	54,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтни деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтни деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтни деривати и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,890
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,890
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,300
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,300
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 21,862
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 21,782
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 12,376
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 3,203
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 00,01 часот на 1.3.2011 година.

Бр. 02-298/1
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

635.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 16 од Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД И ЦЕНА ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ЕНЕРГЕТСКАТА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА ТАРИФНИ ПОТРОШУВАЧИ ЗА ЕВН ЕЛЕКТРОСТОПАНСТВО НА МАКЕДОНИЈА АД ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА СКОПЈЕ ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираната енергетска дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи за 2011 година да изнесува 21.080.791.845 денари, за испорачани 5.277.000.000 kWh електрична енергија на тарифните потрошувачи.

2. Просечната продажна цена на електричната енергија по која ЕВН Македонија ги снабдува тарифните потрошувачи за 2011 година се утврдува да изнесува 3,9948 денари за киловат час електрична енергија.

3. Во согласност со просечната продажна цена на електрична енергија утврдена во точка 2 на оваа Одлука, тарифните ставови за продажба на електрична енергија и моќност изнесуваат:

3.1 Тарифни ставови за потрошувачи на среден напон:

Пресметковна величина	Единица	Тарифно време	Тарифен став (денари)		
			Потрошувачи на среден напон		
			35 kV директни	35 kV	20 kV или 10 kV или 6 kV
Моќност	kW		801,02	844,35	651,21
Енергија	kWh	BT	1,97	2,48	2,74
		HT	1,00	1,29	1,35
	kvarh	BT	0,49	0,64	0,60
		HT	0,19	0,31	0,37

3.2. Тарифни ставови за потрошувачи на низок напон:

Пресметковна величина	Единица	Тарифно време	Тарифен став (денари)				
			Потрошувачи на низок напон 0,4 kV				
			Домаќинства		Останата потрошувачка		
			Едно тарифно мерење	Дво тарифно мерење	I Тарифен степен	II Тарифен степен	Јавно осветлување
Моќност	kW		(*)	(*)	633,07	(*)	
Енергија	kWh	BT	2,83	3,53	3,03	5,50	4,72
		HT		1,76	1,48		
	kvarh	BT			0,75	1,39	
		HT			0,38		

(*) основен придонес за пресметковната моќност. Во согласност со Тарифниот систем за електрична енергија („Службен весник на РМ“ бр. 13/10) основниот придонес за пресметковна моќност на потрошувачите од категоријата на потрошувачи „домаќинства“ и категоријата „останата потрошувачка II-тарифен степен“ учествува во вкупната вредност на електричната енергија од 25 %, а се пресметува на таков начин што вредноста на превземената активна енергија (kWh) се зголемува за 33,33% за секој потрошувач.

4. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлуката за одобрување на регулиран максимален приход и цена за 2010 година за вршење на регулираната енергетска дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало за ЕВН Електростопанство на Македонија АД за дистрибуција и снабдување со електрична енергија Скопје, бр. 02 - 2937/1 од 28.12.2009 година („Службен весник на РМ“ бр. 157/09).

5. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-54
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

636.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 16 од Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА АД ТЕЦ НЕГОТИНО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ НЕГОТИНО ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) на АД ТЕЦ НЕГОТИНО во државна сопственост Неготино, кога е ангажирано од страна на АД ЕЛЕМ – Скопје како ладна резерва за обезбедување на моќност и системски услуги за безбедно и сигурно функционирање на електроенергетскиот систем за 2011 година да изнесува 185.221.591 денари.

2. Ангажирањето на АД ТЕЦ Неготино во државна сопственост Неготино како производител на електрична енергија, моќност и системски услуги за безбедно и сигурно функционирање на електроенергетскиот систем за потребите на тарифните потрошувачи од страна на АД ЕЛЕМ – Скопје, се уредува со меѓусебен регулиран договор.

3. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлука за одобрување на регулиран максимален приход за 2010 година за вршење на регулирана енергетска дејност производство на електрична енергија на АД ТЕЦ НЕГОТИНО во државна сопственост Неготино, бр. 02-2933/1 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/09).

4. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

5. Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08- 55
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

637.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 16 од Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД И ЦЕНА ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА АД ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА – СКОПЈЕ ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираната енергетска дејност производство на електрична енергија на АД ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА – Скопје за 2011 година да изнесува 14.228.329.915 денари, за обезбедување на количини на електрична енергија, на влез во преносна

мрежа, од сопствено производство во износ од 6.075.000.000 kWh и количини на електрична енергија од други производители и/или трговци на електрична енергија во износ од 377.000.000 kWh.

2. Во одобриениот регулиран максимален приход од точка 1 на оваа Одлука, е вклучен и планиран приход за обезбедување на системските услуги на операторот на електроенергетскиот систем во износ од 653.169.140 денари.

3. Цената на електричната енергија (BEPG) за 2011 година за вршење на регулираната енергетска дејност производство на електрична енергија на АД ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА – Скопје, утврдена согласно член 21 од Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи, изнесува 2,1227 ден/kWh.

4. Во согласност со цената на електрична енергија утврдена во точка 3 на оваа Одлука, како и трошоците за пренос на електрична енергија, тарифните ставови за електрична енергија и моќност испорачана на тарифните потрошувачи директно приклучени на преносната мрежа кои вршат дејност од јавен интерес се утврдени да изнесуваат:

Напон kV	Пресметковна величина	Единица	Тарифно време	Тарифен став (денари)
110	Моќност	kW		772,2983
			BT	1,8805
	Енергија	kWh	HT	0,9402
			BT	0,4773
		kvarh	HT	0,1880

5. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлуката за одобрување на регулиран максимален приход и цена за вршење на регулираната енергетска дејност производство на електрична енергија на АД ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА – Скопје за 2010 година, бр. 02-2934/1 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/09).

6. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

7. Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-56
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

638.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 16 од Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД И ЦЕНА ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА ТАРИФНИ ПОТРОШУВАЧИ ЗА АД ЕЛЕМ ПОДРУЖНИЦА „ЕНЕРГЕТИКА“ - СКОПЈЕ ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираната енергетска дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи за 2011 година да изнесува 126.579.595 денари, за испорачани 43.000.000 kWh електрична енергија на тарифните потрошувачи.

2. Просечната продажна цена на електричната енергија по која АД ЕЛЕМ Подружница "Енергетика"- Скопје ги снабдува тарифните потрошувачи за 2011 година, се утврдува да изнесува 2,9437 денари за киловат час електрична енергија.

3. Во согласност со просечната продажна цена на електрична енергија утврдена во точка 2 на оваа Одлука, тарифните ставови за продажба на електрична енергија и моќност изнесуваат:

3.1. Тарифни ставови за потрошувачи на висок напон:

Пресметковна величина	Единица	Тарифно време	Тарифен став (денари)
			Потрошувачи на висок напон
			10 kV (6kV)
Моќност	kW		479,86
Енергија	kWh	BT	2,02
		HT	0,99
	kvarh	BT	0,45
		HT	0,27

3.2. Тарифни ставови за потрошувачи на низок напон:

Пресметковна величина	Единица	Тарифно време	Тарифен став (денари)	
			Потрошувачи на низок напон 0,4 kV	
			Останата потрошувачка	
			I Тарифен степен	II Тарифен степен
Моќност	kW		466,48	(*)
Енергија	kWh	BT	2,24	4,05
		HT	1,10	
	kvarh	BT	0,56	1,03
		HT	0,28	

(*) основен придонес за пресметковната моќност. Во согласност со Тарифниот систем за електрична енергија („Службен весник на РМ“ бр. 13/10) основниот придонес за пресметковна моќност на потрошувачите од категоријата на потрошувачи „домаќинства“ и категоријата „останата потрошувачка II-тарифен степен“ учествува во вкупната вредност на електричната енергија од 25 %, а се пресметува на таков начин што вредноста на превземената активна енергија (kWh) се зголеμουва за 33,33% за секој потрошувач.

4. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престануваат да важат точките 4, 5, 6 и 7 од Одлуката за одобрување на основен приход за 2009, 2010 и 2011 година, регулиран максимален приход за 2009 и 2010 година и цена за 2010 година за вршење на регулираната енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија и регулиран максимален приход и цена за 2010 година за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало за АД ЕЛЕМ Подружница "Енергетика" - Скопје, бр. 02 - 2938/1 („Службен весник на РМ“ бр. 157/09).

5. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-57
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

639.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 21 од Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД И РЕГУЛИРАНА ПРОСЕЧНА ТАРИФА ЗА ДИСТРИБУЦИЈА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ДИСТРИБУЦИЈА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЗА ЕВН ЕЛЕКТРОСТОПАНСТВО НА МАКЕДОНИЈА АД ЗА ДИСТРИБУЦИЈА И СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА СКОПЈЕ ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија за 2011 година да изнесува 7.454.773.655 денари.

2. Регулираната просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија за 2011 година се утврдува да изнесува 1,4127 ден/kWh за планирана испорака на 5.277.000.000 kWh електрична енергија за тарифните потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем.

3. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлуката бр. 02 - 2936/1 од 28.12.2009 година („Службен весник на РМ“ бр. 157/09) за одобрување на регулиран максимален приход и цена за 2010 година за вршење на регулираната енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија за ЕВН Електростопанство на Македонија АД за дистрибуција и снабдување со електрична енергија Скопје.

4. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-68
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

640.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 21 од Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија („Службен весник на РМ“ бр.21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМА-
ЛЕН ПРИХОД И ПРОСЕЧНА ТАРИФА ЗА ВРШЕ-
ЊЕ НА РЕГУЛИРАНИТЕ ЕНЕРГЕТСКИ ДЕЈНО-
СТИ ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И
ОРГАНИЗИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПАЗА-
РОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА ОПЕРА-
ТОРОТ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ
НА МАКЕДОНИЈА, АД МЕПСО - СКОПЈЕ ЗА 2011
ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираните енергетски дејности пренос на електрична енергија и организирање и управување со пазарот на електрична енергија за 2011 година да изнесува 2.300.839.332 денари.

2. Регулираната просечна тарифа за пренос на електрична енергија за 2011 година се утврдува да изнесува 0,2571 ден/kWh, за планирана испорака на 8.950.068.288 kWh електрична енергија.

3. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престануваат да важат точките 2, 3, 4 и 5 од Одлуката бр. 02-2935/1 од 28.12.2009 година („Службен весник на РМ“, бр. 157/09) за одобрување на основен приход за 2009, 2010 и 2011 година, регулиран максимален приход за 2009 и 2010 година и цена за 2010 година за вршење на регулираните енергетски дејности пренос на електрична енергија, управување со електроенергетскиот систем и организација и управување со пазарот на електрична енергија на Операторот на електропреносниот систем на Македонија, АД МЕПСО – Скопје.

4. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-69
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

641.

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 4 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11) и член 21 од Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија („Службен весник на РМ“ бр. 21/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 28 февруари 2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМА-
ЛЕН ПРИХОД И РЕГУЛИРАНА ПРОСЕЧНА ТА-
РИФА ЗА ДИСТРИБУЦИЈА ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕ-
ГУЛИРАНАТА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ДИСТРИБУ-
ЦИЈА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЗА АД
ЕЛЕМ ПОДРУЖНИЦА „ЕНЕРГЕТИКА“ - СКОПЈЕ
ЗА 2011 ГОДИНА

1. Се одобрува регулираниот максимален приход (MAR) за вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија за 2011 година да изнесува 104.166.901 денари.

2. Регулираната просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија за 2011 година година се утврдува да изнесува 0,1176 ден/kWh за планирана испорака на 886.000.000 kWh електрична енергија за потрошувачите приклучени на дистрибутивниот систем.

3. Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престануваат да важат точките 4, 5, 6 и 7 од Одлуката за одобрување на основен приход за 2009, 2010 и 2011 година, регулиран максимален приход за 2009 и 2010 година и цена за 2010 година за вршење на регулираната енергетска дејност управување со системот за дистрибуција на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија и регулиран максимален приход и цена за 2010 година за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи на мало за АД ЕЛЕМ Подружница „Енергетика“ - Скопје, бр. 02 - 2938/1 („Службен весник на РМ“ бр. 157/09).

4. Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 март 2011 година.

УП1 бр. 08-70
28 февруари 2011 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ
КОМУНИКАЦИИ НА РМ

642.

Врз основа на член 17 став (1) точка ж) од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр.13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008 и 83/2010), Директорот на Агенцијата за електронски комуникации на ден 24.2.2011 година, донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО
ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОДОБРЕНИЕ ЗА КОРИСТЕЊЕ
НА РАДИОФРЕКВЕНЦИИ И ПОТРЕБНАТА
ДОКУМЕНТАЦИЈА

Член 1

1. Со овој Правилник се утврдува формата и содржината на барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции и потребната документација.

Член 2

1. Барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции содржи податоци за:

1.1. име, адреса и единствен матичен број на граѓаните за физички лица;

1.2. назив, седиште, даночен број, регистерски број, број на жиро сметка и изјава за законски застапник за правни лица;

1.3. образложение за потребите и намената за користење на радиофреквенциите

1.4. техничко решение

1.5. датум на започнување на користење на радиофреквенциите.

2. До Агенцијата за електронски комуникации, во зависност од видот на радиослужбата, се поднесуваат следните барања, и тоа:

2.1. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во фиксна служба (Прилог 1);

2.2. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во копнена мобилна служба (Прилог 2);

2.3. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во радиодифузна служба:

2.3.1. аналогна РА/ТВ; (Прилог 3-1 и Прилог 3-3);

2.3.2. дигитална телевизија (DVB-T); (Прилог 3-2 и Прилог 3-3);

2.4. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во сателитска служба:

2.4.1. земска сателитска станица (Прилог 4-1);

2.4.2. VSAT/SNG (Прилог 4-2);

2.5. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во радиоаматерска служба (Прилог 5);

2.6. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во воздухопловна мобилна служба:

2.6.1. воздухоплов (Прилог 6-1);

2.6.2. радиостаница на земја (Прилог 6-2);

2.7. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во воздухопловна радионавигационска служба (Прилог 7).

2.8. барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во мобилна служба за станици на пловни објекти за внатрешна пловидба (Прилог 8);

3. Обрасците на барањата од став 2 на овој член се дадени во Прилог 1, Прилог 2, Прилог 3-1, Прилог 3-2, Прилог 3-3, Прилог 4-1, Прилог 4-2, Прилог 5, Прилог 6-1, Прилог 6-2, Прилог 7 и Прилог 8 на овој Правилник и се негов составен дел.

4. Барањата се пополнуваат според соодветните упатства дадени во Анекс А, Анекс 1, Анекс 2, Анекс 3-1, Анекс 3-2, Анекс 4-1, Анекс 4-2, Анекс 5, Анекс 6-1, Анекс 6-2, Анекс 7 и Анекс 8 на овој Правилник и се негов составен дел.

Член 3

1. Техничкото решение од член 2, став 1, точка 1.4 од овој Правилник се поднесува со барањата за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во фиксна, копнена мобилна и радиодифузна служба, кое покрај податоците за проектантот и за инвеститорот, содржи и податоци за:

- географска област на користење;

- метод на пресметка на пропагација и одредување на сервисна зона (на базна/предавателна станица), пресметка на квалитетот на линковската врска, означување на локациите на предавателните радиостаници и приказ на сервисната зона, односно трасата на линковската врска на топографска карта во размер 1:25000 или 1:50000, профили на теренот на секои 10 степени, ефективни височини во 36 насоки (за радиодифузна служба) и прва Френелова зона;

- геодетски податоци за локацијата на предавателот (во државен координатен систем или WGS 84, со напомена за кој координатен систем се однесува);

- моќност (излезна моќност на уредот, засилување на антенскиот систем и ефективно излучена моќност-ERP);

- вид на модулација;

- вид на радиоemisija (според класификацијата од меѓународниот правилник за радиокомуникации и Планот за намена на радиофреквенциски опсези на РМ);

- антенски систем (тип на антена/антени, производител на антените, податоци за антенскиот столб, висина на антена над земјиштето, хоризонтална и вертикална насоченост (азимут + елевација) на главниот сноп, широчина на главниот сноп, добивка на антената / антенскиот систем, однос напред-назад, поларизација, хоризонтален и вертикален дијаграм на зрачење и др.);

- за дигитална телевизија (DVB-T): зона на распределба со референтна конфигурација на мрежата, мултиплекс и спектрална маска,

- радиоопрема.

2. Техничкото решение од член 2 став 1 точка 1.4 од овој Правилник не се поднесува со барањата за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во копнена мобилна служба ако се користи една фреквенција (симплекс).

3. Техничкото решение се доставува во хартиена и електронска форма (преносен медиум или е-маил до раководителот на Сектор за радиокомуникации).

Член 4

1. Во копнено мобилна и фиксна служба, кога се доделува радиофреквенциски опсег кој се користи на целата територијата на Република Македонија или во определен регион, Агенцијата издава одобрение за доделениот радиофреквенциски опсег. Во овој случај не се издаваат поединечни одобренија за секоја базна станица во копнено мобилна и фиксна станица во фиксна служба, односно не се поднесуваат поединечни барања предвидени во Прилог 1 и Прилог 2 од овој Правилник.

2. Носителот на одобрението од став 1 на овој член е должен, на барање од Агенцијата, за секоја станица во копнено мобилна и станица во фиксна служба да ги достави податоците што се содржани во образецот на барањето за соодветната радио служба во формат што ќе го определи Агенцијата.

3. За мрежи во копнена мобилна служба, за кои Агенцијата нема претходно издадено одобрение за користење на радиофреквенции согласно точка 1, се издава одобрение за користење на радиофреквенции за секој репетитор и за секоја фиксна станица, додека за сите мобилни, односно рачни радиостаници се издава по едно одобрение.

4. Во радиодифузна служба за изградба на јавна комуникациска мрежа за пренос на дигитална телевизија, се издава одобрение за доделените канали за зоната на распределба или за целата територија на Република Македонија, како и поединечни одобренија за секоја предавателна локација.

Член 5

1. Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

2. Со донесувањето на овој Правилник престанува да важи Правилникот за формата и содржината на барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции и потребната документација од декември 2007 година.

3. По влегувањето во сила, овој Правилник ќе се објави на WEB страната на Агенцијата.

Бр. 02-1153/1 Агенција за електронски комуникации
24 февруари 2011 година

Скопје

Директор,

Роберт Орданоски, с.р.

ПРИЛОГ 1

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13

1000 Скопје

БАРАЊЕ**за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во фиксна служба**ново ☐ измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	

2. Податоци за локацијата**Точка А****Точка Б**

2.1	Град		
2.2	Потесна локација		
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	$\frac{\circ}{\circ} \frac{'}{'} \frac{''}{''} \text{E}$ $\frac{\circ}{\circ} \frac{'}{'} \frac{''}{''} \text{N}$	$\frac{\circ}{\circ} \frac{'}{'} \frac{''}{''} \text{E}$ $\frac{\circ}{\circ} \frac{'}{'} \frac{''}{''} \text{N}$
2.4	Надморска височина (м)		
2.5	Сопственик на антенски столб		

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До
3.2	Предавателна фреквенција		
3.3	Приемна фреквенција		
3.4	Реден број на каналот		
3.5	Широчина на каналот		
3.6	Време на работа		

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Брзина на пренос	
4.3	Моќност на предавател (W)	
4.4	Височина на антената над земјиштето (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.6	Елевација (°)	
4.7	Поларизација	

4.8	Вид на антена		
4.9	Тип на антена		
4.10	Добивка на антената (dB)		
4.11	Широчина на главниот сноп (°)		
4.12	Дијаметар на антена (m)		
4.13	Однос напред - назад (dB)		
4.14	Производител на антена		
4.15	Праг на прием (dBm)		
4.16	Ниво на приемен сигнал (dBm)		
4.17	Тип на предавател		
4.18	Производител на предавателот		
4.19	Режим на работа	☐ Симплекс	☐ Дуплекс
4.20	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите		
4.21	Вид на станица		
4.22	Вид на служба		

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

7. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 1 / АНЕКС 1

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето
за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во фиксна служба

1. Податоци за носителот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број / ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/Факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице / телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Во двете колони (точка А и точка Б) се впишува име на најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Во двете колони се впишуваат имињата на локациите на предавателите, пример: адреса или име на планинска ката.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ коорд. систем ☐	Во двете колони се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (м)	Во двете колони се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локациите на предавателот изразена во метри
2.5	Сопственик на антенскиот столб	Се внесува називот на сопственикот на антенскиот столб на кој ќе бидат поставени предавателните антени.

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бараат фреквенциските доделби.
3.2	Предавателна фреквенција	Во секоја колона посебно за двете локации се впишуваат бараните предавателни фреквенции – Tx (во MHz или GHz).
3.3	Присмна фреквенција	Во секоја колона посебно за двете локации се впишуваат бараните приемни фреквенции – Rx (во MHz или GHz).
3.4	Реден број на каналот	Во двете колони се впишува редниот број на каналот според Планот за доделување и користење на радиофреквенции.
3.5	Широчина на каналот	Во двете колони се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
3.6	Време на работа	Се впишува времето на работа во форма: 00:00 – 23:59

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Во двете колони се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Брзина на пренос	Во двете колони се впишува брзината на пренос изразена во kbit/s или mbit/s
4.3	Моќност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.4	Височина на антената на земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.6	Елевација (°)	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)

4.7	Поларизација	Се впишува една од следите букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална
4.8	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната / приемна антена (според Анекс А): - лог периодична антена - јаги антена - хорн антена - параболична антена - друг вид
4.9	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
4.10	Добивка на антената Tx / Rx (dB)	Добивка на антената изразена во dB.
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.12	Дијаметар на антената Tx / Rx (m)	За параболична антена се впишува дијаметарот изразен во метри
4.13	Однос напред – назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.14	Производител на антена	Производител на антена
4.15	Праг на прием (dBm)	Се впишува прагот на прием на приемникот дадено од производителот изразено во dBm.
4.16	Ниво на приемен сигнал (dBm)	Се впишува пресметаното приемено ниво изразено во dBm.
4.17	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.18	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.19	Режим на работа	Се обележува полето за начин на работа, односно користење на една или две фреквенции.
4.20	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.21	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: - FX – фиксна станица
4.22	Вид на служба	- Се впишува видот на службата: - CO – станица отворена исклучиво за службена кореспонденција - CP – станица отворена за јавна кореспонденција

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме: _____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____

Фирма/позиција _____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____

Матичен број _____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____

Адреса _____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____

Телефон _____ Факс _____

e-mail _____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 2

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕза издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во копнена мобилна службаново ☐ измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	
2.2	Потесна локација	
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	° ' " E ° ' " N
2.4	Надморска височина (m)	
2.5	Сопственик на антени столб	
2.6	Област на покриеност	

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До
3.2	Предавателна фреквенција		
3.3	Приемна фреквенција		
3.4	Широчина на каналот		
3.5	Режим на работа	☐ Симплекс ☐ Дуплекс ☐ Семи-Дуплекс	

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Моќност на предавател (W)	
4.3	Височина на антената над земјинето (m)	
4.4	Ефективна височина на антената (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.6	Поларизација	
4.7	Вид на антена	

4.8	Тип на антена	
4.9	Добивка на антената (dB)	
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	
4.11	Однос напред - назад (dB)	
4.12	Производител на антена	
4.13	Тип на предавател	
4.14	Производител на предавател	
4.15	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	
4.16	Вид на станица	
4.17	Вид на служба	

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

7. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 2 / АНЕКС 2

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање
на одобрение за користење на радиофреквенции
во копнена мобилна служба

Во копнено мобилна служба за секоја базна станица се пополнува посебен образец, а за сите мобилни станици коишто ќе имаат исти доделени фреквенции се пополнува еден образец. Образецот се пополнува на следниот начин:

1. Податоци за носителот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број/ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Се впишува на најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска кота.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (м)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
2.5	Сопственик на антени столб	Се внесува називот на сопственикот на антени столб на кој ќе бидат поставени предавателните антени.
2.6	Област на покриеност	Се впишува географската област на покриеност од предавателот.

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бара фреквенциската доделба.
3.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (во MHz).
3.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенција - Rx (во MHz)
3.4	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
3.5	Режим на работа	Се обележува полето за начин на работа, односно користење на една или две фреквенции.

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Моќност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.3	Височина на антената над земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.4	Ефективна височина на антената (m)	Се впишува максималната ефективна височина на антената.
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)

4.6	Поларизација	Се впишува една од следните букви: H – хоризонтална поларизација V – вертикална поларизација
4.7	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - полубранов дипол - дипол антена - лог периодична антена - јаги антена - панел антена (поле од диполи) - стап антена - хеликоидална антена - ГП антена (ground plane)
4.8	Тип на антена	Се впишува ознака на антената според производителот
4.9	Добивка на антената (dB)	Се впишува добивка на предавателната антена изразена во dB.
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност на за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.11	Однос напред - назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.12	Производител на антена	Производител на антена
4.13	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.14	Производител на предавател	Се впишува името на производителот.
4.15	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.16	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: FB – репетитор FX – фиксна MO – мобилна PR – рачна
4.17	Вид на служба	Се впишува видот на службата: - CO – станица отворена исклучиво за службена кореспонденција - CP – станица отворена за јавна кореспонденција - OT – станица отворена исклучиво за оперативен сообраќај во определена служба

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме:	Се впишува името на законскиот застапник на правното лице
Фирма/позиција	Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата
Матичен број	Се впишува матичниот број на законскиот застапник
Адреса	Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник
Телефон	Факс
e-mail	Друг телефон

ПРИЛОГ 3-1

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13

1000 Скопје

БАРАЊЕза издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиодифузна служба – аналогна РА/ТВново ☐измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	
1.12	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	

2. Податоци за фреквенциите

2.1	Фреквенциски опсег	Од	До
2.2	Предавателна фреквенција (MHz)		
2.3	Приемна фреквенција (MHz)		
2.4	Реден број на каналот		
2.5	Знак за идентификација		
2.6	Време на работа		
2.7	Вид на станица		
2.8	Вид на служба		

3. Податоци за локацијата и областа на покриеност

3.1	Град	
3.2	Потесна локација	
3.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	
3.4	Надморска височина	
3.5	Максимална ефективна височина на антената / антенскиот систем / азимут	
3.6	Сопственик на антенскиот столб	
3.7	Област на покриеност	
3.8	Број на корисници во сервисна зона	

4. Услови за користење

4.1	Тип на предавател	
4.2	Производител на предавателот	

4.3	Моќност на предавателот (W)	
4.4	Ефективна иззлучена моќност - ERP(W)	
4.5	Вид на емисија	
4.6	Широчина на каналот	
4.7	Височина на антената на земјиштето (m)	
4.8	Насоченост на антената / антенскиот систем	
4.9	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	
4.11	Елевација (°)	
4.12	Поларизација	
4.13	Вид на антена	
4.14	Тип на антена	
4.15	Производител на антена	
4.16	Добивка на антената / антенскиот систем (dB)	
4.17	Однос напред – назад (dB)	
4.18	Offset	

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

7. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 3-1 / АНЕКС 3-1

УПАТСТВО
за пополнување на образесот на барањето за издавање
на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиодифузна служба – аналогна РА/ТВ

1. Податоци за корисникот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број / ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/Факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице / телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.
1.12	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.

2. Податоци за фреквенциите

2.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бара фреквенциската доделба.
2.2	Предавателна фреквенција (MHz)	Се впишува предавателната фреквенција - Tx. За ТВ се впишува носителот на сликата и носителот на тонот во MHz
2.3	Приемна фреквенција (MHz)	Се впишува приемната фреквенција -Rx во MHz
2.4	Реден број на каналот	Се впишува редниот број на каналот според Планот за доделување и користење на радиофреквенции.
2.5	Знак за идентификација	Се впишува знакот за идентификација на програмскиот сервис или логото на телевизијата
2.6	Време на работа	Се впишува времето на работа во форма: 00:00 – 23:59
2.7	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: - BC – Радиодифузна станица, звук - BT – Радиодифузна станица, телевизија - EX – Експериментална станица
2.8	Вид на служба	Се впишува видот на службата: - CP – станица отворена за јавна кореспонденција - CO – станица отворена за службена кореспонденција

3. Податоци за локацијата и областа на покриеност

3.1	Град	Се впишува на најблискиот град до предавателната локација.
3.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска kota.
3.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
3.4	Надморска височина	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
3.5	Максимална ефективна височина на антената / антенискиот систем / азимут	Се впишува максималната ефективна височина на антената и азимутот на правецот. Останатите вредности на ефективните височини и израчената моќност во 36 насоки се пополнуваат во образецот TO1/TO2 од Прилог 3-3.
3.6	Сопственик на антенискиот столб	Се впишува име на сопственикот на антенискиот столб
3.7	Област на покриеност	Се впишуваат имињата на населените места кои се во сервисната зона на предавателот.
3.8	Број на корисници во сервисна зона	Се впишува пресметаниот број на корисници во сервисната зона.

4. Услови за користење

4.1	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.2	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.3	Моќност на предавателот (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.4	Ефективна излучена моќност - ERP(W)	Се впишува нумеричка вредност на излучената моќност од предавателниот уред изразена во W. (излезна моќност на предавателот зголемена за засилувањето на антенскиот систем)
4.5	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.6	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
4.7	Височина на антената на земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.8	Насоченост на антената / антенскиот систем	Се впишува една од следните ознаки: N – ненаочен антенски систем (во 360 степени) D – насочен антенски систем (во одредена насока),
4.9	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност на за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.11	Елевација (°)	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)
4.12	Поларизација	Се впишува една од следите букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална - M – мешана: вертикална, хоризонтална, наклонета, кружна и двојана - L – линеарна поларизација
4.13	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - полубранов дипол - дипол антена - лог периодична антена - јаги антена - панел антена (поле од диполи) - кружна (loop) антена - ромб антена - ГП антена (ground plane) - столб антена
4.14	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
4.15	Производител на антена	Производител на антена
4.16	Добивка на антената / антенскиот систем (dB)	Добивка на предавателната антена / антенски систем изразена во dB.
4.17	Однос напред – назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.18	Offset	Се впишува нумеричка вредност за поместување на носечката фреквенција (offset) на ТВ предавателот (множител од 1/12 од линиската фреквенција): +/-8P, 0 или +/-8M

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме:	_____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____
Фирма/позиција	_____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____
Матичен број	_____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____
Адреса	_____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____
Телефон	_____ Факс _____
e-mail	_____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 3-2

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13

1000 Скопје

БАРАЊЕза издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиодифузна служба – дигитална телевизија (DVB-T)ново ☐измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	
1.12	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	

2. Податоци за фреквенциите

2.1	Фреквенциски опсег	Од	До
2.2	Предавателна фреквенција		
2.3	Приемна фреквенција		
2.4	Реден број на каналот		
2.5	Мултиплексе		
2.6	Знак за идентификација		
2.7	Време на работа		
2.8	Вид на станица		
2.9	Вид на служба		

3. Податоци за локацијата и областа на покриеност

3.1	Град	
3.2	Потесна локација	
3.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	— ° ' " E — ° ' " N
3.4	Надморска височина (м)	
3.5	Максимална ефективна височина на антената / антенскиот систем / азимут	

3.6	Сопственик на антенскиот столб	
3.7	Област на покривеност	
3.8	Број на корисници во сервисна зона	
3.9	Зона на распределба	

4. Услови за користење

4.1	Тип на предавател	
4.2	Производител на предавателот	
4.3	Моќност на предавателот (W)	
4.4	Ефективна излучена моќност - ERP(W)	
4.5	Вид на емисија	
4.6	Широчина на каналот	
4.7	Височина на антената на земјиштето (m)	
4.8	Насоченост на антената / антенскиот систем	
4.9	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	
4.11	Елевација (°)	
4.12	Поларизација	
4.13	Вид на антена	
4.14	Тип на антена	
4.15	Производител на антена	
4.16	Добивка на антената / антенскиот систем (dB)	
4.17	Однос напред – назад (dB)	
4.18	Кодирање	
4.19	Референтна конфигурација на мрежа	
4.20	Референтна мрежа	
4.21	Спектрална маска	
4.22	Број на носители според модулација	
4.23	Модулација	
4.24	Брзина на кодирање	
4.25	Варијанта на системот	
4.26	Заштитен интервал(μs)	

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме _____
Фирма/позиција _____
Матичен број _____
Адреса _____
Телефон _____ Факс _____
e-mail _____ Друг телефон _____

7. Прилози кон барањето:

5. Техничко решение ☐
6. Доказ за платени административни такси ☐
7. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
8. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

Анекс кон барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции во радиодифузна служба

Ефективна височина по различни азимути,
 M (не се пополнува доколку сите вредности
 се еднакви со максималната ефективна
 височина)

(+/-) 0°	(+/-) 180°
(+/-) 20°	(+/-) 190°
(+/-) 20°	(+/-) 200°
(+/-) 30°	(+/-) 210°
(+/-) 40°	(+/-) 220°
(+/-) 50°	(+/-) 230°
(+/-) 60°	(+/-) 240°
(+/-) 70°	(+/-) 250°
(+/-) 80°	(+/-) 260°
(+/-) 90°	(+/-) 270°
(+/-) 100°	(+/-) 280°
(+/-) 110°	(+/-) 290°
(+/-) 120°	(+/-) 300°
(+/-) 130°	(+/-) 310°
(+/-) 140°	(+/-) 320°
(+/-) 150°	(+/-) 330°
(+/-) 160°	(+/-) 340°
(+/-) 170°	(+/-) 350°

Слабеене по различни азимути на
хоризонтално поларизираната компонента
изразена во dB (не се попълнува доколку
антената не е насочена)

(+/-) 0°	(+/-) 180°
(+/-) 10°	(+/-) 190°
(+/-) 20°	(+/-) 200°
(+/-) 30°	(+/-) 210°
(+/-) 40°	(+/-) 220°
(+/-) 50°	(+/-) 230°
(+/-) 60°	(+/-) 240°
(+/-) 70°	(+/-) 250°
(+/-) 80°	(+/-) 260°
(+/-) 90°	(+/-) 270°
(+/-) 100°	(+/-) 280°
(+/-) 110°	(+/-) 290°
(+/-) 120°	(+/-) 300°
(+/-) 130°	(+/-) 310°
(+/-) 140°	(+/-) 320°
(+/-) 150°	(+/-) 330°
(+/-) 160°	(+/-) 340°
(+/-) 170°	(+/-) 350°

Слабеене по различни азимути на вертикално поларизираната компонента изразена во dB (не се пополнува доколку антената не е насочена)

(+/-) 0°	(+/-) 180°
(+/-) 10°	(+/-) 190°
(+/-) 20°	(+/-) 200°
(+/-) 30°	(+/-) 210°
(+/-) 40°	(+/-) 220°
(+/-) 50°	(+/-) 230°
(+/-) 60°	(+/-) 240°
(+/-) 70°	(+/-) 250°
(+/-) 80°	(+/-) 260°
(+/-) 90°	(+/-) 270°
(+/-) 100°	(+/-) 280°
(+/-) 110°	(+/-) 290°
(+/-) 120°	(+/-) 300°
(+/-) 130°	(+/-) 310°
(+/-) 140°	(+/-) 320°
(+/-) 150°	(+/-) 330°
(+/-) 160°	(+/-) 340°
(+/-) 170°	(+/-) 350°

ПРИЛОГ 3-2 / АНЕКС 3-2

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање
на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиодифузна служба – дигитална телевизија (DVB-T)

1. Податоци за корисникот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број / ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/Факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице / телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на одобрението.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.
1.12	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.

2. Податоци за фреквенциите

2.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бара фреквенциската доделба.
2.2	Предавателна фреквенција (MHz)	Се впишуваат сите фреквенции (средна фреквенција на канлот) на бараните ТВ канали во MHz
2.3	Приемна фреквенција (MHz)	Се впишуваат приемните фреквенции –Rx во MHz.
2.4	Реден број на каналот	Се впишуваат редните броеви на каналите според Планот за доделување и користење на радиофреквенции.
2.5	Мултиплекс	Се впишува бројот и ознаката на мултиплексот (пр. MUX 1)
2.6	Знак за идентификација	Се впишува знакот за идентификација на мултиплексот
2.7	Време на работа	Се впишува времето на работа во форма: 00:00 – 23:59
2.8	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: - BC – Радиодифузна станица, звук - BT – Радиодифузна станица, телевизија - EX – експериментална станица
2.9	Вид на служба	Се впишува видот на службата: - CP – станица отворена за јавна кореспонденција - CO – станица отворена за службена кореспонденција

3. Податоци за локацијата и областа на покриеност

3.1	Град	Се впишува име на најблискиот град до предавателната локација.
3.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска kota.
3.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
3.4	Надморска височина (m)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
3.5	Максимална ефективна височина на антената / антениот систем / азимут	Се впишува максималната ефективна височина на антената и азимутот на правецот. Останатите вредности на ефективните височини и израчената моќност во 36 насоки се пополнуваат во образецот TO1/TO2 од Прилог 3-3.
3.6	Сопственик на антениот столб	Се впишува име на сопственикот на антениот столб
3.7	Област на покриеност	Се впишуваат имињата на населените места кои се во сервисната зона на предавателот.
3.8	Број на корисници во сервисна зона	Се впишува пресметаниот број на корисници во сервисната зона.
3.9	Зона на распределба	Се впишува името на зоната на распределба (пр. D1 – Црни Врв)

4. Услови за користење

4.1	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.2	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.3	Моќност на предавателот (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.4	Ефективна излучена моќност - ERP(W)	Се впишува нумеричка вредност на излучената моќност од предавателниот уред изразена во W. (излезна моќност на предавателот зголемена за засилувањето на антенскиот систем)
4.5	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.6	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
4.7	Височина на антената на земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.8	Насоченост на антената / антенскиот систем	Се впишува една од следните ознаки: N – ненасочен антенски систем (во 360 степени) D – насочен антенски систем (во одредена насока).
4.9	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.10	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност на за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.11	Елевација (°)	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на хоризонталната рамнина изразена во (°)
4.12	Поларизација	Се впишува една од следите букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална
4.13	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - панел антена (поле од диполи)
4.14	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
4.15	Производител на антена	Производител на антена
4.16	Добивка на антената / антенскиот систем (dB)	Добивка на предавателната антена / антенски систем изразена во dB.
4.17	Однос напред – назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.18	Кодирање / видео компресија	Се впишува стандардот за кодирање (пр.ITU.T.H-264 (MPEG-4))
4.19	Референтна конфигурација на мрежа	Се впишува референтната планирачка конфигурација на мрежата според начинот на прием RPC 1: фиксен прием со приемна антена на кров RPC 2: надворешен портабл прием или внатрешен портабл со послаб квалитет или мобилен прием RPC 3: внатрешен портабл прием со добар квалитет
4.20	Референтна мрежа	Се впишува референтната мрежа: RN 1: голема сервисна SFN зона, 150 до 200 км дијаметар RN 2: мала сервисна SFN зона, 30 до 50 км дијаметар RN 3: мала сервисна SFN зона во урбано опкружување
4.21	Спектрална маска	Се впишува видот на спектралната маска: N – Спектрална маска за некритичен случај S – Спектрална маска за осетлив (сензитивен) случај
4.22	Број на носители според модулацијата	Се впишува бројот на носителите (пр. 8K)
4.23	Модулација	Се впишува видот на модулацијата.
4.24	Брзина на кодирање	Се впишува нумеричка вредност за брзината на кодирање (code rate) (од 1/2 до 1/32; пр. 2/3)

4.25	Варијанта на системот	Се впишува ознака за варијантата на системот (пр. C2)						
		Варијанта на системот (System variant designator)	Модулација (Modulation)	Брзина на кодирање (Code rate)	Мрежна брзина (Net bit rate (Mbit/s) For different guard intervals (GI))			
					GI = 1/4	GI = 1/8	GI = 1/16	GI = 1/32
		A1	QPSK	1/2	4.98	5.53	5.85	6.03
		A2	QPSK	2/3	6.64	7.37	7.81	8.04
		A3	QPSK	3/4	7.46	8.29	8.78	9.05
		A5	QPSK	5/6	8.29	9.22	9.76	10.05
		A7	QPSK	7/8	8.71	9.68	10.25	10.56
		B1	16-QAM	1/2	9.95	11.06	11.71	12.06
		B2	16-QAM	2/3	13.27	14.75	15.61	16.09
		B3	16-QAM	3/4	14.93	16.59	17.56	18.10
		B5	16-QAM	5/6	16.59	18.43	19.52	20.11
		B7	16-QAM	7/8	17.42	19.35	20.49	21.11
		C1	64-QAM	1/2	14.93	16.59	17.56	18.10
		C2	64-QAM	2/3	19.91	22.12	23.42	24.13
		C3	64-QAM	3/4	22.39	24.88	26.35	27.14
		C5	64-QAM	5/6	24.88	27.65	29.27	30.16
		C7	64-QAM	7/8	26.13	29.03	30.74	31.67
4.26	Заштитен интервал (μ s)	Се впишува заштитниот интервал (пр. 4 μ s)						

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме: _____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____

Фирма/позиција _____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____

Матичен број _____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____

Адреса _____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____

Телефон _____ Факс _____

e-mail _____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 4-1

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул.„Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕза издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во сателитска служба (Земска сателитска станица)ново ☐измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/Факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	
2.2	Потесна локација	
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	__° __' __" E __° __' __" N
2.4	Надморска височина (м)	
2.5	Сопственик на антениски столб	

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До
3.2	Предавателна фреквенција		
3.3	Приемна фреквенција		
3.4	Реден број на каналот		
3.5	Широчина на каналот		
3.6	Време на работа		

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Брзина на пренос	
4.3	Моќност на предавател (W)	
4.4	Височина на антената над земјиштето (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.6	Елевација (°)	
4.7	Поларизација	
4.8	Вид на антена	

4.9	Тип на антена	
4.10	Добивка на антената (dB)	
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	
4.12	Дијаметар на антена (m)	
4.13	Однос напред - назад (dB)	
4.14	Производител на антена	
4.15	Тип на предавател	
4.16	Производител на предавателот	
4.17	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	
4.18	Вид на станица	
4.19	Вид на служба	
4.20	Вид на мултиплексирање и модулација	
4.21	Квалитет на приемиот систем -G/T (dB/K)	
4.22	Моќност – ERP (dBW)	

5. Податоци за сателитот

5.1	Име на сателитот	Се впишуваат податоци за името на сателитот.
5.2	Вид на сателитот	Се впишува: GSO – сателит во геостационарна орбита NON-GSO – сателит во не геостационарна орбита
5.3	Орбитална положба на сателитот	Се впишуваат податоци за орбиталната позиција изразена во степени.

6. Образложение и намена за користење

6.1	Краток опис со образложение за потребите и намената на радиофреквенциите и скица
-----	--

7. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме _____

Фирма/позиција _____

Матичен број _____

Адреса _____

Телефон _____ Факс _____

e-mail _____ Друг телефон _____

8. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 4-1/АНЕКС 4-1

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето
за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во сателитска служба (Земска сателитска станица)

1. Податоци за корисникот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број/ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/Факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Се впишува име на најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска кота.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (m)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
2.5	Сопственик на антенски столб	Се внесува називот на сопственикот на антенскиот столб на кој ќе биде поставена предавателната антена.

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенциски опсег во кој се бара доделба на фреквенции
3.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (во MHz или GHz).
3.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенцијата - Rx (во MHz или GHz).
3.4	Реден број на каналот	Се впишува редниот број на каналот според Планот за доделување и користење на радиофреквенции.
3.5	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
3.6	Време на работа	Се впишува времето на работа во форма: 00:00 – 23:59

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Брзина на пренос	Се впишува брзината на пренос изразена во kbit/s или mbit/s
4.3	Моќност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.4	Височина на антената над земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.6	Елевација (°)	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)
4.7	Поларизација	Се впишува една од следите букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална - M – мешана: вертикална, хоризонтална, наклонета, кружна и двојана - L – линеарна поларизација

4.8	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната / приемна антена (според Анекс А): - параболична антена
4.9	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
4.10	Добивка на антената (dB)	Добивка на предавателната антена изразена во dB.
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.12	Дијаметар на антена (m)	За параболичната антена се впишува дијаметарот на предавателната антена изразен во метри
4.13	Однос напред - назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.14	Производител на антена	Производител на антена
4.15	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.16	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.17	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.18	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: ТС – земска станица во фиксна сателитска служба UB – земска станица за радиодифузна сателитска служба (звучна) UV – земска станица за радиодифузна сателитска служба (телевизија)
4.19	Вид на служба	Се впишува видот на радиостаницата: СО - станица отворена исклучиво за службена кореспонденција CP – станица отворена за јавна кореспонденција CV – станица отворена исклучиво за приватни агенции
4.20	Вид на мултиплексирање и модулација	Се означува начинот на мултиплексирање и користената модулација
4.21	Квалитет на приемниот систем -G/T (dB/K)	Се впишува квалитетот на приемниот систем изразен во G/T (dB/K), (figure of merit)
4.22	Моќност – ERP (dBW)	Моќност на излез од антена со пресметана добивка на антената.

5. Податоци за сателитот

5.1	Име на сателитот	Се впишуваат податоци за името на сателитот.
5.2	Вид на сателитот	Се впишува: GSO – сателит во геостационарна орбита NON-GSO – сателит во не геостационарна орбита
5.3	Орбитална положба на сателитот	Се впишуваат податоци за орбиталната позиција изразена во степени.

6. Образложение и намена за користење

6.1	Краток опис со образложение за потребите и намената на радиофреквенциите и скица
-----	--

7. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме:	_____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____
Фирма/позиција	_____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____
Матичен број	_____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____
Адреса	_____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____
Телефон	_____ Факс _____
e-mail	_____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 4-2

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕ

за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во сателитска служба VSAT/SNG станицаново ☐измена ☐

1. Податоци за носителот

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/Факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	
2.2	Потесна локација	
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	___ ° ___ ' ___ " E ___ ° ___ ' ___ " N
2.4	Надморска височина (м)	
2.5	Сопственик на антенски столб	

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До
3.2	Предавателна фреквенција		
3.3	Приемна фреквенција		
3.4	Реден број на каналот		
3.5	Широчина на каналот		
3.6	Време на работа		

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Брзина на пренос	
4.3	Моќност на предавател (W)	
4.4	Височина на антената над земјиштето (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	
4.6	Елевација (°)	
4.7	Поларизација	
4.8	Вид на антена	

4.9	Тип на антена	
4.10	Добивка на антената (dB)	
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	
4.12	Дијаметар на антена (m)	
4.13	Однос напред - назад (dB)	
4.14	Производител на антена	
4.15	Тип на предавател	
4.16	Производител на предавателот	
4.17	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	
4.18	Вид на станица	
4.19	Вид на служба	
4.20	Вид на мултиплексирање и модулација	
4.21	Квалитет на приемниот систем -G/T (dB/K)	
4.22	Моќност – ERP (dBW)	

5. Податоци за сателитот

5.1	Име на сателитот	Се впишуваат податоци за името на сателитот.
5.2	Вид на сателитот	Се впишува: GSO – сателит во геостационарна орбита NON-GSO – сателит во не геостационарна орбита
5.3	Орбитална положба на сателитот	Се впишуваат податоци за орбиталната позиција изразена во степени.

6. Образложение и намена за користење

6.1	Краток опис со образложение за потребите и намената на радиофреквенциите и скица
-----	--

7. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

8. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)
(М.П.)

ПРИЛОГ 4-2/АНЕКС 4-2

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето
за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во сателитска служба за VSAT/SNG станица

1. Податоци за корисникот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број/ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/Факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Се впишува име на најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска ката.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (м)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
2.5	Сопственик на антени столб	Се внесува називот на сопственикот на антени столб на кој ќе биде поставена предавателната антена.

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенциски опсег во кој се бара доделба на фреквенции
3.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (во MHz или GHz).
3.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенцијата - Rx (во MHz или GHz).
3.4	Реден број на каналот	Се впишува редниот број на каналот според Планот за доделување и користење на радиофреквенции.
3.5	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
3.6	Време на работа	Се впишува времето на работа во форма: 00:00 – 23:59

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Брзина на пренос	Се впишува брзината на пренос изразена во kbit/s или mbit/s
4.3	Мокност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната мокност од предавателниот уред изразена во W.
4.4	Височина на антената над земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.5	Азимут на максимално зрачење (°)	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.6	Елевација (°)	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)

4.7	Поларизација	Се впишува една од следите букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална - M – мешана: вертикална, хоризонтална, наклонета, кружна и двојна - L – линеарна поларизација
4.8	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната / приемна антена (според Анекс А): - параболична антена
4.9	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
4.10	Добивка на антената (dB)	Добивка на предавателната антена изразена во dB.
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.12	Дијаметар на антена (m)	За параболичната антена се впишува дијаметарот на предавателната антена изразен во метри
4.13	Однос напред - назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.14	Производител на антена	Производител на антена
4.15	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.16	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.17	Датум на започнување со користење на радиофреквенциите	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.18	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: TC – земска станица во фиксна сателитска служба UB – земска станица за радиодифузна сателитска служба (звучна) UV – земска станица за радиодифузна сателитска служба (телевизија)
4.19	Вид на служба	Се впишува видот на радиостаницата: CO станица отворена исклучиво за службена кореспонденција CP – станица отворена за јавна кореспонденција CV – станица отворена исклучиво за приватни агенции
4.20	Вид на мултиплексирање и модулација	Се означува начинот на мултиплексирање и користената модулација
4.21	Квалитет на приемниот систем -G/T (dB/K)	Се впишува квалитетот на приемниот систем изразен во G/T (dB/K), (figure of merit)
4.22	Моќност – ERP (dBW)	Моќност на излез од антена со пресметана добивка на антената.

5. Податоци за сателитот

5.1	Име на сателитот	Се впишуваат податоци за името на сателитот.
5.2	Вид на сателитот	Се впишува: GSO – сателит во геостационарна орбита NON-GSO – сателит во не геостационарна орбита
5.3	Орбитална положба на сателитот	Се впишуваат податоци за орбиталната позиција изразена во степени.

6. Образложение и намена за користење

6.1	Краток опис со образложение за потребите и намената на радиофреквенциите и скица
-----	--

7. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме:	_____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____
Фирма/позиција	_____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____
Матичен број	_____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____
Адреса	_____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____
Телефон	_____ Факс _____
e-mail	_____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 5

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул.„Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕ**за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиоаматерска служба**ново ☐ измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Име и презиме/Назив	
1.2	Адреса	
1.3	Држава	
1.4	Телефон/Факс/E-mail	
1.5	ЕМБГ / ЕМБС	
1.6	Дата на раѓање	
1.7	Националност	
1.8	Национална класа	
1.9	СЕРТ класа	
1.10	Повикувачки знак	
1.11	Број на постоечко одобрение	

2. Податоци за репетиторот

2.1	Фреквенциски опсег	
2.2	Предавателна фреквенција	
2.3	Приемна фреквенција	
2.4	Град	
2.5	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	
2.6	Надморска височина	
2.7	Сопственик на антенскиот столб	
2.8	Потесна локација	
2.9	Вид на емисија	
2.10	Вид на антена	
2.11	Тип на антена	
2.13	Добивка на антената	
2.14	Моќност - ERP(W)	
2.15	Тип на предавател	

3. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме _____
Фирма/позиција _____
Матичен број _____
Адреса _____
Телефон _____ Факс _____
e-mail _____ Друг телефон _____

4. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 5/АНЕКС 5

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето
за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во радиоаматерска служба

1. Податоци за носителот

1.1	Име и презиме/Назив	Се внесува име и презиме на физичкото лице/Назив на аматерската организација
1.2	Адреса	Адреса на физичкото лице / аматерската организација За странски државјани се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението
1.3	Држава	Држава
1.4	Телефон/Факс/E-mail	Телефон/Факс/E-mail на физичкото лице / аматерската организација
1.5	ЕМБГ / ЕМБС	ЕМБГ - единствен матичен број на граѓанинот/ ЕМБС за правни лица
1.6	Дата на раѓање	Дата на раѓање за физички лица
1.7	Националност	Националност за физички лица
1.8	Национална класа	Се наведува класата на радиоаматерскиот оператор
1.9	CEPT класа	Се наведува класата според препораките на CEPT
2.0	Повикувачки знак	Повикувачки знак
2.1	Број на постоечко одобрение	Доколку се бара продолжување или промена се впишува бројот на постоечкото одобрение

2. Податоци за репетиторот

2.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенциски опсег
2.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (само за репетитор)
2.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенцијата - Rx (само за репетитор)
2.4	Град	Се впишува име на најблискиот град до предавателната локација на репетиторот.
2.5	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° , ° E; ° , ° N).
2.6	Надморска височина	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри
2.7	Сопственик на антенскиот столб	Се впишува име на сопственикот на антенскиот столб
2.8	Потесна локација	Се впишува името на потесната локација, адреса или име на планинска кота каде што е поставен репетиторот.
2.9	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
2.10	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - полубранов дипол - дипол антена - лог периодична антена - јаги антена - кружна (loop) антена - ромб антена - стап антена - хеликоидална антена - ГП антена (ground plane) - столб антена
2.11	Тип на антена	Ознака на антената според производителот
2.13	Добивка на антената	Добивка на предавателната антена изразена во dB.
2.14	Мокност - ERP(W)	Нумеричка вредност на ефективната израчена мокност изразена во W
2.15	Тип на предавател	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.

3. Податоци на законскиот застапник (за аматерската организација)

Име и презиме:	Се впишува името на законскиот застапник на правното лице
Фирма/позиција	Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата
Матичен број	Се впишува матичниот број на законскиот застапник
Адреса	Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник
Телефон	Факс
e-mail	Друг телефон

ПРИЛОГ 6-1

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕ

**за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во воздухопловна мобилна служба за
станција во воздухоплов**

Основни податоци

Државна припадност и регистарска ознака на воздухопловот National and registration mark of the aircraft		Знак за повикување или друга идентификација Call sign or other identification	Тип на воздухоплов Type of aircraft	Сопственик на воздухопловот Owner of aircraft	ELT код ELT code
Уред Equipment	Тип на уредот Type	Моќност (W) Power (W)	Вид на емисија Class of emission	Фреквенциски опсег или доделени фреквенции Frequency bands or assigned frequencies	
Предаватели Transmitters					
Сигурносен предавател Survival craft transmitters (when applicable)					
Други уреди Other equipment					

Дополнителни податоци

1. Адреса	
2. Регистерски број/ЕМБС или ЕМБГ	
3. Даночен број	
4. Телефон/факс/e-mail	
5. Контакт лице/телефон	
6. Депонент банка на правното лице	
7. Жиро сметка (за правно лице)	
8. Број на претходно издадено одобрение	
9. Баран рок на важење на одобрението	
10. Максимална полетна маса	

Податоци на законскиот застапник

Име и презиме _____	
Фирма/позиција _____	
Матичен број _____	
Адреса _____	
Телефон _____	Факс _____
e-mail _____ Друг телефон _____	

Прилози кон барањето:

9. Доказ за платени административни такси ☐
10. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
11. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 6-1 / АНЕКС 6-1

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање на
одобрение за користење на радиофреквенции во
воздухопловна мобилна служба за
станција во воздухоплов

Основни податоци

Државна припадност и регистарска ознака на воздухопловот National and registration mark of the aircraft	Знак за повикување или друга идентификација Call sign or other identification	Тип на воздухоплов Type of aircraft	Сопственик на воздухопловот Owner of aircraft	ELT код ELT code
Се внесува државна припадност и регистарска ознака на воздухопловот	Се внесува Знак за повикување или друга идентификација	Се внесува Тип на воздухоплов	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.	Се внесува ELT код
Уред Equipment	Тип на уредот Type	Моќност (W) Power (W)	Вид на емисија Class of emission	Фреквенциски опсег или доделени фреквенции Frequency bands or assigned frequencies
Предаватели Transmitters	Се внесува тип на предавател	Се внесува моќност на уредот	Се внесува видот на емисија (пример: 6K00A3 __)	Се внесува фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Сигурносен предавател Survival craft transmitters (when applicable)	Се внесува тип на сигурносниот предавател	Се внесува моќност на уредот	Се внесува видот на емисија (пример: 6K00A3 __)	Се внесува фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Други уреди Other equipment	Се внесува тип на предавател	Се внесува моќност на уредот	Се внесува видот на емисија (пример: 6K00A3 __)	Се внесува фреквенциски опсег или доделени фреквенции

Дополнителни податоци

11. Адреса	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
12. Регистерски број/ЕМБС или ЕМБГ	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
13. Даночен број	Даночен број на правното лице.
14. Телефон/факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
15. Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
16. Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
17. Жиро сметка (за правно лице)	Жиро сметка на правното лице
18. Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
19. Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.
20. Максимална полетна маса	Се впишува максималната полетна маса на воздухопловот.

Податоци на законскиот застапник

Име и презиме: _____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____	
Фирма/позиција _____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____	
Матичен број _____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____	
Адреса _____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____	
Телефон _____	Факс _____
e-mail _____	Друг телефон _____

ПРИЛОГ 6-2

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13

1000 Скопје

БАРАЊЕ

за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во воздухопловна мобилна служба
за радиостаница на земја

ново ☐ измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив			
1.2	Кратко име			
1.3	Адреса на седиште			
1.4	Регистерски број/ЕМБС			
1.5	Даночен број			
1.6	Телефон/факс/e-mail			
1.7	Контакт лице/телефон			
1.8	Депонент банка на правното лице			
1.9	Жиро сметка			
1.10	Број на претходно издадено одобрение			
1.11	Баран рок на важење на одобрението			

2. Податоци за локацијата

2.1	Град			
2.2	Потесна локација			
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	__° __' __" E	__° __' __" N	
2.4	Надморска височина (m)			

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До	
3.2	Предавателна фреквенција			
3.3	Приемна фреквенција			
3.4	Широчина на каналот			
3.5	Режим на работа	☐ Симплекс ☐ Дуплекс ☐ Семи-Дуплекс		

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Моќност на предавател (W)	
4.3	Височина на антената над земјиштето (m)	
4.4	Ефективна височина на антената (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење	
4.6	Елевација	
4.7	Поларизација	
4.8	Вид на антена	
4.9	Тип на антена	

4.10	Добивка на антената (dBi)	
4.11	Широчина на главниот сноп	
4.12	Однос напред - назад (dB)	
4.13	Производител на антена	
4.14	Тип на предавателот	
4.15	Производител на предавателот	
4.16	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	
4.17	Вид на станица	
4.18	Вид на служба	

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

7. Прилози кон барањето:

- Доказ за платени административни такси ☐
- Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
- _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)

(М.П.)

ПРИЛОГ 6-2 / АНЕКС 6-2

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање
на одобрение за користење на радиофреквенции во воздухопловна мобилна служба
за радиостаница на земја

1. Податоци за носителот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број/ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Се впишува име на најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска кота.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (m)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бара фреквенциската доделба.
3.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (во MHz или GHz).
3.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенција - Rx (во MHz или GHz)
3.4	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ
3.5	Режим на работа	Се обележува полето за начин на работа, односно користење на една или две фреквенции.

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Моќност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.3	Височина на антената над земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.4	Ефективна височина на антената (m)	Се впишува максималната ефективна височина на антената.
4.5	Азимут на максимално зрачење	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.6	Елевација	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)

4.7	Поларизација	Се впишува една од следните букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална - M – мешана: вертикална, хоризонтална, наклонета, кружна и двојана - L – линеарна поларизација
4.8	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - полубранов дипол - дипол антена - лог периодична антена - јаги антена - панел антена (поле од диполи) - хорн антена - параболична антена - кружна (loop) антена - ромб антена - стап антена - хеликоидална антена - ГП антена (ground plane)
4.9	Тип на антена	Се впишува ознака на антената според производителот
4.10	Добивка на антената (dB)	Се впишува добивка на предавателната антена изразена во dB.
4.11	Широчина на главниот сноп (°)	Се впишува нумеричка вредност на за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.12	Однос напред - назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.13	Производител на антена	Производител на антена
4.14	Тип на предавателот	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.15	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.16	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.17	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: - FA – Воздухопловна станица (предавателна станица во воздухопловна мобилна служба) - FD – Воздухопловна станица во воздухопловна мобилна (R) служба - FL – Воздухопловна станица во воздухопловна мобилна (OR) служба
4.18	Вид на служба	Се впишува видот на службата: - AX – фиксна станица која се користи за потребите на службите поврзани со безбедност во воздухопловен сообраќај - CO – станица отворена исклучиво за службена кореспонденција - CV – станица отворена исклучиво за приватни агенции - OT – станица отворена исклучиво за оперативен сообраќај во определена служба

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме: _____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____

Фирма/позиција _____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____

Матичен број _____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____

Адреса _____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____

Телефон _____ Факс _____

e-mail _____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 7

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул.„Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕ

**за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во воздухопловна радионавигациска служба**

ново ☐ измена ☐**1. Податоци за носителот**

1.1	Назив	
1.2	Кратко име	
1.3	Адреса на седиште	
1.4	Регистерски број/ЕМБС	
1.5	Даночен број	
1.6	Телефон/факс/e-mail	
1.7	Контакт лице/телефон	
1.8	Депонент банка на правното лице	
1.9	Жиро сметка	
1.10	Број на претходно издадено одобрение	
1.11	Баран рок на важење на одобрението	

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	
2.2	Потесна локација	
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	__° __' __" E __° __' __" N
2.4	Надморска височина (m)	

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Од	До
3.2	Предавателна фреквенција		
3.3	Приемна фреквенција		
3.4	Широчина на каналот		

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	
4.2	Моќност на предавател (W)	
4.3	Височина на антената над земјиштето (m)	
4.4	Ефективна височина на антената (m)	
4.5	Азимут на максимално зрачење	
4.6	Елевација	
4.7	Поларизација	
4.8	Вид на антена	
4.9	Тип на антена	
4.10	Добивка на антената (dBi)	

4.11	Широчина на главниот сноп	
4.12	Однос напред - назад (dB)	
4.13	Производител на антена	
4.14	Тип на предавателот	
4.15	Производител на предавателот	
4.16	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	
4.17	Вид на станица	
4.18	Вид на служба	

5. Образложение и намена

5.1	
-----	--

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме	_____
Фирма/позиција	_____
Матичен број	_____
Адреса	_____
Телефон	_____
Факс	_____
e-mail	_____
Друг телефон	_____

7. Прилози кон барањето:

1. Техничко решение ☐
2. Доказ за платени административни такси ☐
3. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
4. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(попис)
(М.П.)

ПРИЛОГ 7 / АНЕКС 7

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање
на одобрение за користење на радиофреквенции во
воздухопловна радионавигатиска служба

1. Податоци за носителот

1.1	Назив	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.
1.2	Кратко име	Се внесува краткото име на правното лице според Централен регистар.
1.3	Адреса на седиште	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
1.4	Регистерски број/ЕМБС	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
1.5	Даночен број	Даночен број на правното лице.
1.6	Телефон/факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
1.7	Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
1.8	Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
1.9	Жиро сметка	Жиро сметка на правното лице
1.10	Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
1.11	Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

2. Податоци за локацијата

2.1	Град	Се впишува име најблискиот град до предавателната локација.
2.2	Потесна локација	Се впишува името на локацијата на предавателот, пример: адреса или име на планинска ката.
2.3	Географски координати WGS84 ☐ или Држ. коорд. систем ☐	Се впишуваат географските координати според WGS84 или Државен координатен систем во облик: (° ' " E; ° ' " N).
2.4	Надморска височина (m)	Се впишува нумеричка вредност за надморската височина на локацијата на предавателот изразена во метри

3. Податоци за фреквенциите

3.1	Фреквенциски опсег	Се впишува фреквенцискиот опсег во кој се бара фреквенциската доделба.
3.2	Предавателна фреквенција	Се впишува предавателната фреквенција - Tx (во MHz или GHz).
3.3	Приемна фреквенција	Се впишува приемната фреквенција - Rx (во MHz или GHz)
3.4	Широчина на каналот	Се впишува широчината на каналот според каналните распределби дадени во Планот за доделување и користење на радиофреквенции во РМ

4. Услови за користење

4.1	Вид на емисија	Се впишува видот на емисијата која содржи податок за широчината на емисијата според Планот за намена на радиофреквенциски опсези во РМ (пример: 8K50F3EJN)
4.2	Моќност на предавател (W)	Се впишува нумеричка вредност на излезната моќност од предавателниот уред изразена во W.
4.3	Височина на антената над земјиштето (m)	Се впишува нумеричка вредност за височината на горниот врв на антената над теренот изразена во метри (m).
4.4	Ефективна височина на антената (m)	Се впишува максималната ефективна височина на антената.
4.5	Азимут на максимално зрачење	Се впишува нумеричка вредност за насоката на антената, односно главниот сноп во однос на север (N), изразена во (°)
4.6	Елевација	Се впишува нумеричка вредност за елевација (tilt) на антената со +/- во однос на вертикалната рамнина изразена во (°)

4.7	Поларизација	Се впишува една од следните букви: - H – хоризонтална поларизација - V – вертикална поларизација - CR – кружна десна поларизација - CL – кружна лева поларизација - D – двојна: вертикална и хоризонтална - SR – наклонета (slant) на десно поларизација - SL – наклонета (slant) на лево поларизација - M – мешана: вертикална, хоризонтална, наклонета, кружна и двојана - L – линеарна поларизација
4.8	Вид на антена	Се впишува видот на предавателната антена (според Анекс А): - полубранов дипол - дипол антена - лог периодична антена - јаги антена - панел антена (поле од диполи) - хори антена - параболична антена - кружна (loop) антена - ромб антена - стап антена - ГП антена (ground plane)
4.9	Тип на антена	Се впишува ознака на антената според производителот
4.10	Добивка на антената (dB)	Се впишува добивка на предавателната антена изразена во dB.
4.11	Широчина на главниот сноп	Се впишува нумеричка вредност на за аголот на широчината на главниот сноп до намалување на засилувањето за 3 dB изразена во (°).
4.12	Однос напред - назад (dB)	Нумеричка вредност на слабеењето на предавателната антена во спротивен правец од насоката на зрачење (front to back) изразено во dB.
4.13	Производител на антена	Производител на антена
4.14	Тип на предавателот	Се впишува името на моделот на предавателот даден од производителот.
4.15	Производител на предавателот	Се впишува името на производителот.
4.16	Датум на започнување/измена со користење на радиофреквенции	Се впишува планираниот датум од кој ќе отпочне користењето на радиофреквенциите.
4.17	Вид на станица	Се впишува видот на радиостаницата: - AL – Воздухопловна радионавигациона копнена станица - LR – радиолокациска копнена станица - RN – радионавигациона копнена станица
4.18	Вид на служба	Се впишува видот на службата: - AX – фиксна станица која се користи за потребите на службите поврзани со безбедност во воздухопловен сообраќај - MX – фиксна станица која се користи за емитување на метеоролошки информации - RC – насочен радио-фар - RD – насочен радио-фар - RG – радиогониометриска станица

5. Образложение и намена

5.1	Краток опис на системот со образложение за потребите и намената за користење на бараните радиофреквенции и/или скица на системот.
-----	---

6. Податоци на законскиот застапник

Име и презиме:	_____ Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____
Фирма/позиција	_____ Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____
Матичен број	_____ Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____
Адреса	_____ Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____
Телефон	_____ Факс _____
e-mail	_____ Друг телефон _____

ПРИЛОГ 8

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул.„Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

БАРАЊЕ

**за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции
во мобилна служба за
станица на пловен објект во внатрешна пловидба**

Основни податоци

Државна припадност и регистарска ознака на пловниот објект		Знак за повикување или друга идентификација	Тип на пловен објект	Сопственик на пловниот објект	
Уред	Тип на уредот		Моќност (W)	Вид на емисија	Фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Предаватели					
Други уреди					
Подрачје на пловидба					

Дополнителни податоци

21. Адреса	
22. Регистерски број/ЕМБС или ЕМБГ	
23. Даночен број	
24. Телефон/факс/e-mail	
25. Контакт лице/телефон	
26. Депонент банка на правното лице	
27. Жиро сметка (за правно лице)	
28. Број на претходно издадено одобрение	
29. Баран рок на важење на одобрението	

Податоци на законскиот застапник

Име и презиме _____	
Фирма/позиција _____	
Матичен број _____	
Адреса _____	
Телефон _____	Факс _____
e-mail _____ Друг телефон _____	

Прилози кон барањето:

1. Доказ за платени административни такси ☐
2. Копија од тековна состојба издадена од централен регистар ☐
3. _____ ☐

Број: _____

Датум: _____

Место: _____

(потпис)
(М.П.)

ПРИЛОГ 8 / АНЕКС 8

УПАТСТВО
за пополнување на образецот на барањето за издавање на
одобрение за користење на радиофреквенции во мобилна служба за
станица на пловен објект во внатрешна пловидба

Основни податоци

Државна припадност и регистарска ознака на пловниот објект	Знак за повикување или друга идентификација	Тип на пловен објект	Сопственик на пловниот објект	
Се внесува државна припадност и регистарска ознака на пловниот објект	Се внесува знак за повикување или друга идентификација	Се внесува тип на пловниот објект	Се внесува полниот називот на правното лице според Централен регистар.	
Уред	Тип на уредот	Моќност (W)	Вид на емисија	Фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Предаватели	Се внесува тип на предавател	Се внесува моќност на уредот	Се внесува видот на емисија (пример: 6K00A3__)	Се внесува фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Други уреди	Се внесува тип на предавател	Се внесува моќност на уредот	Се внесува видот на емисија (пример: 6K00A3__)	Се внесува фреквенциски опсег или доделени фреквенции
Подрачје на пловидба	Се внесува подрачјето на пловидба (пр: Охридско езеро)			

Дополнителни податоци

30. Адреса	Адреса на седиштето на правното лице. За странски правни лица се внесува адресата на која Агенцијата ќе го достави одобрението.
31. Регистерски број/ЕМБС или ЕМБГ	Регистерски број и ЕМБС на правното лице според Централен регистар.
32. Даночен број	Даночен број на правното лице.
33. Телефон/факс/e-mail	Телефон/Факс/e-mail на правното лице.
34. Контакт лице/телефон	Име и презиме и телефонски број на лицето задолжено за контакт со Агенцијата.
35. Депонент банка на правното лице	Депонент банка на правното лице
36. Жиро сметка (за правно лице)	Жиро сметка на правното лице
37. Број на претходно издадено одобрение	Доколку се бара продолжување или промена, се впишува бројот на претходно издаденото одобрение.
38. Баран рок на важење на одобрението	Се впишува временски рок за кој се бара одобрението.

Податоци на законскиот застапник

Име и презиме: _____	Се впишува името на законскиот застапник на правното лице _____
Фирма/позиција _____	Се впишува позицијата на законскиот застапник (сопственик/управител...) во фирмата _____
Матичен број _____	Се впишува матичниот број на законскиот застапник _____
Адреса _____	Се впишува адресата на живеење на законскиот застапник _____
Телефон _____	Факс _____
e-mail _____	Друг телефон _____

**ОДБОР ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА НАГРАДАТА
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“****643.**

Врз основа на член 14 од Законот за републичките награди („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/87), Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“, на седницата одржана на 24.12.2010 година, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ
ЗА РАБОТА НА ОДБОРОТ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ
НА НАГРАДАТА „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“****Член 1**

Со овој Правилник се врши измена на Правилникот за работа на Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“.

Член 2

Во член 24, ставот 3 се менува и гласи: „Право на конкурирање има автор или група творци на остварувања што се објавени, рецензирани и каталогизирани“.

Член 3

Во член 24, во ставот 4 се брише зборот (ЦИП) и се додаваат зборовите: „односно датумот кога остварувањето е објавено на друг начин“.

Член 4

Во член 24 се додава нов став 6 кој гласи: „Доколку Одборот оцени дека е потребно, може да го продолжи рокот за пријавување на Конкурсот за доделување на наградата „Гоце Делчев“.

Член 5

Во член 25 се додава нов став 2 кој гласи: „Одборот може рокот од став 1 на овој член да го продолжи до 10 април во годината во која се доделува наградата“.

Член 6

Овој Правилник влегува во сила со денот на неговото донесување, а ќе се применува од 1.1.2011 година.

Претседател на Одборот
за доделување на наградата „Гоце Делчев“,
акад. **Владо Камбовски**, с.р.

**ОДБОР ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА ВИСОКОТО
ОБРАЗОВАНИЕ****644.**

Врз основа на член 99 став 4 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10 и 17/11), член 18 став 3 од Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата, постапката за акредитација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација на високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.121/09) и член 15 и член 17 став 2 алинеја 3 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.103/10 и 168/10), Одборот за акредитација на седницата одржана на 24.2.2011 година, донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ КОМПОНЕНТИ КОИ ТРЕБА
ДА ГИ ПОСЕДУВААТ СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ ОД
ПРВИОТ, ВТОРИОТ И ТРЕТИОТ ЦИКЛУС НА СТУДИИ****Член 1**

Со овој правилник се уредуваат задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии.

Член 2

Студиските програми од првиот и вториот циклус на студии ги содржат следните задолжителни компоненти: 1. Карта на високообразовната установа; 2. Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на единицата, односно Наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа или Научниот совет на научната установа; 3. Одлука за усвојување на студиската програма од Ректорската управа или Универзитетскиот сенат односно Советот на научната установа; 4. Научно-истражувачко подрачје, поле и област, каде припаѓа студиската програма; 5. Вид на студиската програма (академски или стручни студии); 6. Степен на образование (прв односно втор циклус); 7. Цел и оправданост за воведување на студиската програма; 8. Години и семестри на траење на студиската програма; 9. ЕКТС кредити со кои се стекнува студентот; 10. Начин на финансирање, а за приватните високообразовни и научни установи и доказ за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за студиската про-

грама; 11.Услови за запишување; 12.Информација за продолжување на образованието; 13.Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни предмети и дефиниран начин на избор на предметите; 14.Податоци за просторот предвиден за реализација на студиската програма; 15.Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма; 16.Предметни програми со информации согласно со членот 4 од овој правилник (Прилог бр.3); 17.Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 5 од овој правилник (Прилог бр.4); 18.Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма; 19.Согласност од високообразовната установа за учество на наставникот во реализацијата на студиската програма; 20.Информација за бројот на студенти за запишување во првата година на студиската програма; 21.Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература; 22.Информација за веб страница; 23.Стручниот односно научниот назив со кој се стекнува студентот по завршување на студиската програма; 24.Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата.

Со барањето за акредитација на студиска програма податоците од став 1 на овој член се поднесуваат на образци кои се дадени во прилозите бр.1, 3 и 4 и се составен дел на овој правилник.

Член 3

Студиските програми од третиот циклус на студии ги содржат следните задолжителни компоненти: 1.Карта на високообразовната установа; 2.Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно научниот совет на единицата, односно Советот на научната установа; 3.Одлука за усвојување на студиската програма од Ректорската управа или Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа; 4.Научно-истражувачко подрачје, поле и област, каде припаѓа студиската програма; 5.Степен на образование (трет циклус); 6.Цел и оправданост за воведување на студиската програма; 7.Години и семестри на траење на студиската програма; 8.ЕКТС кредити со кои се стекнува студентот; 9.Начин на финансирање, а за приватните високообразовни и научни установи и доказ за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за студиската програма; 10.Услови за запишување; 11.Структура на студиската програма согласно правилникот за организирање на до-

кторски студии на единицата, број на предвидени предмети и стекнати кредити, како и број на кредити стекнати со изработката на докторскиот труд; 12.Податоци за просторот предвиден за реализација на студиската програма; 13.Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма; 14.Предметни програми со информации согласно со член 4 од овој правилник (Прилог бр.3); 15.Список на наставен кадар со податоци наведени во член 5 од овој правилник (Прилог бр.4); 16.Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма; 17.Согласност од високообразовната установа за учество на наставникот во реализацијата на студиската програма; 18.Информација за бројот на ментори; 19.Информација за бројот на студенти за запишување во првата година на студиската програма; 20.Информација за бројот на наставници во полето односно областа од научноистражувачкото подрачје неопходни за организирање на докторски студии; 21.Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература; 22.Информација за веб страница; 23.Информација за реализација на научноистражувачки проекти со кои се опфатени најмалку 20% од наставниот кадар; 24.Научниот назив со кој се стекнува студентот по завршување на студиската програма; 25.Обезбедена меѓународна мобилност на студентите; 26.Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата.

Со барањето за акредитација на студиска програма податоците од став 1 на овој член се поднесуваат на образци кои се дадени во прилозите бр.2, 3 и 4 и се составен дел на овој правилник.

Член 4

Предметните програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии ги содржат следните компоненти: 1. Наслов на наставниот предмет; 2. Код; 3. Студиска програма; 4. Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел); 5. Степен (прв, втор, трет циклус); 6. Академска година/семестар; 7. Број на ЕКТС кредити; 8. Наставник; 9. Предуслови за запишување на предметот; 10. Цели на предметната програма (компетенции); 11. Содржина на предметната програма; 12.Методи на учење; 13. Вкупен расположив фонд на време; 14.Распределба на расположивото време; 15.Форми на наставните активности: 15.1.Предавања-теоретска настава: часови, 15.2.Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови;

16. Други форми на активности: 16.1. Проектни задачи: часови; 16.2. Самостојни задачи: часови; 16.3. Домашно учење: часови; 17. Начин на оценување: 17.1. Тестови: бодови; 17.2. Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови; 17.3. Активност и учество: бодови; 18. Критериуми за оценување (бодови/оценка): до х бода: 5 (пет) (F); од х до х бода: 6 (шест) (E); од х до х бода: 7 (седум) (D); од х до х бода: 8 (осум) (C); од х до х бода: 9 (девет) (B); од х до х бода: 10 (десет) (A); 19. Услов за потпис и полагање на завршен испит; 20. Јазик на кој се изведува наставата; 21. Метод на следење на квалитетот на наставата; 22. Литература: 22.1. Задолжителна литература (ред. број, автор, наслов, издавач, година); 22.2. Дополнителна литература (ред. број, автор, наслов, издавач, година).

Со барањето за акредитација на студиска програма податоците од став 1 на овој член се поднесуваат на образец кој е даден во прилог бр.3 и е составен дел на овој правилник.

Член 5

Списокот на лицата планирани за изведување на студиската програма од прв, втор и трет циклус и на менторите на докторски трудови ги содржи следните податоци: 1. Име и презиме; 2. Дата на раѓање; 3. Степен на образование; 4. Наслов на научниот степен; 5. Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен: образование, година, институција; 6. Подрачје, поле и област на научниот степен магистер: подрачје, поле, област; 7. Подрачје, поле и област на научниот степен доктор: подрачје, поле, област; 8. Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран и во која област: институција, звање во кое е избран и област; 9. Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии: 9.1. Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии: ред. број, наслов на предметот, студиска програма/институција; 9.2. Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии: ред. број, наслов на предметот, студиска програма/институција; 9.3. Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии: ред. број, наслов на предметот, студиска програма/институција; 10. Селектирани резултати во последните пет години: 10.1. Релевантни печатени научни трудови (до пет): ред. број, автори, наслов, издавач/година; 10.2. Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет):

ред. број, автори, наслов, издавач/година; 10.3. Печатени книги во последните пет години (до пет): ред. број, автори, наслов, издавач/година; 10.4. Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет): ред. број, автори, наслов, издавач/година; 11. Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии: 11.1. Дипломски работи, 11.2. Магистерски работи, 11.3. Докторски дисертации; 12. За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/пет години: 12.1. Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години: ред. број, автори, наслов, издавач/година; 12.2. Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години: ред. број, автори, наслов, издавач/година; 12.3. Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години: ред. број, автори, наслов на трудот, меѓународен собир/конференција, година.

Со барањето за акредитација на студиска програма податоците од став 1 на овој член се поднесуваат на образец кој е даден во прилог бр.4 и е составен дел на овој правилник.

Член 6

Составен дел на овој правилник се одредбите од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10 и 17/11), Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата, постапката за акредитација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација на високото образование („Службен весник на Република Македонија” бр.121/09) и Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност („Службен весник на Република Македонија” бр.103/10 и 168/10) кои се однесуваат на студиските програми.

Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Претседател на Одборот за акредитација
на високото образование
проф. д-р **Михаил Петковски**, с.р.

Прилог бр.1		Задолжителни компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот и вториот циклус на студии
1.	Карта на високообразовната установа	
2.	Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на единицата, односно Наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа или Научниот совет на научната установа	
3.	Одлука за усвојување на студиската програма од Ректорската управа или Универзитетскиот сенат односно Советот на научната установа	
4.	Научно-истражувачко подрачје, поле и област, каде припаѓа студиската програма	
5.	Вид на студиската програма (академски или стручни студии)	
6.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	
7.	Цел и оправданост за воведување на студиската програма	
8.	Години и семестри на траење на студиската програма	
9.	ЕКТС кредити со кои се стекнува студентот	
10.	Начин на финансирање, а за приватните високо-образовни и научни установи и доказ за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за студиската програма	
11.	Услови за запишување	
12.	Информација за продолжување на образованието	
13.	Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни предмети и дефиниран начин на избор на предметите	
14.	Податоци за просторот предвиден за реализација на студиската програма	
15.	Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма	
16.	Предметни програми со информации согласно со членот 4 од овој правилник (Прилог бр. 3)	
17.	Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 5 од овој правилник (Прилог бр. 4)	
18.	Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма	
19.	Согласност од високообразовната установа за учество на наставникот во реализацијата на студиската програма	
20.	Информација за бројот на студенти за запишување во првата година на студиската програма	
21.	Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература	
22.	Информација за веб страница	
23.	Стручниот односно научниот назив со кој се стекнува студентот по завршување на студиската програма	
24.	Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата	

Прилог бр.2	Задолжителни компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од третиот циклус на студии
1.	Карта на високообразовната установа
2.	Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет на единицата, односно Советот на научната установа
3.	Одлука за усвојување на студиската програма од Ректорската управа или Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа
4.	Научно-истражувачко подрачје, поле и област, каде припаѓа студиската програма
5.	Степен на образование (трет циклус)
6.	Цел и оправданост за воведување на студиската програма
7.	Години и семестри на траење на студиската програма
8.	ЕКТС кредити со кои се стекнува студентот
9.	Начин на финансирање, а за приватните високообразовни и научни установи и доказ за обезбедена квалитетна финансиска гаранција за студиската програма
10.	Услови за запишување
11.	Структура на студиската програма согласно правилникот за организирање на докторски студии на единицата, број на предвидени предмети и стекнати кредити, како и број на кредити стекнати со изработката на докторскиот труд
12.	Податоци за просторот предвиден за реализација на студиската програма
13.	Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма
14.	Предметни програми со информации согласно со членот 4 од овој правилник (Прилог бр. 3)
15.	Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 5 од овој правилник (Прилог бр. 4)
16.	Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма
17.	Согласност од високообразовната установа за учество на наставникот во реализацијата на студиската програма
18.	Информација за бројот на ментори
19.	Информација за бројот на студенти за запишување во првата година на студиската програма
20.	Информација за бројот на наставници во полето односно областа од научноистражувачкото подрачје неопходни за организирање на докторски студии
21.	Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература
22.	Информација за веб страница
23.	Информација за реализација на научноистражувачки проекти со кои се опфатени најмалку 20% од наставниот кадар
24.	Научниот назив со кој се стекнува студентот по завршување на студиската програма
25.	Обезбедена меѓународна мобилност на студентите
26.	Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет				
2.	Код				
3.	Студиска програма				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)				
6.	Академска година / семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	
8.	Наставник				
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	Содржина на предметната програма:				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови	
		16.2.	Самостојни задачи	часови	
		16.3.	Домашно учење	часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		бодови	
	17.3.	Активност и учество		бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до x бода		5 (пет) (F)	
		од x до x бода		6 (шест) (E)	
		од x до x бода		7 (седум) (D)	
		од x до x бода		8 (осум) (C)	
		од x до x бода		9 (девет) (B)	
		од x до x бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.4		Податоци за наставниците кои изведуваат настава на студиската програма од прв, втор и трет циклус на студии и за ментори на докторски трудови			
1.	Име и презиме				
2.	Дата на раѓање				
3.	Степен на образование				
4.	Наслов на научниот степен				
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен		Образование	Година	Институција
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер		Подрачје	Поле	Област
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор		Подрачје	Поле	Област
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран и во која област		Институција		Звање во кое е избран и област
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии				
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии			
		Ред. број	Наслов на предметот	Студиска програма / институција	
		1.			
		2.			
10.	Селектирани резултати во последните пет години				
	10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			
	10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
		Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
		1.			
		2.			
		3.			
		4.			
		5.			

	10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
	1.				
	2.				
3.					
4.					
5.					
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии				
	11.1.	Дипломски работи			
	11.2.	Магистерски работи			
	11.3.	Докторски дисертации			
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години				
	12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година	
	1.				
	2.				
	12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
	Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција	Година
	1.				
	2.				
	3.				

КОМИСИЈА ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА НА ФАКТИ**645.**

Врз основа на член 17 став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на Република Македонија” бр.14/08 и бр.64/09), Комисијата за верификација на фактите, на седницата одржана на 21.2.2011 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ДАТУМОТ ОД КОЈ ПОЧНУВА ДА ТЕЧЕ РОКОТ
ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА ЗАВЕРЕНА ПИСМЕНА ИЗЈАВА**

I. Согласно член 6 став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција, нотарски заверена писмена изјава до Комисијата за верификација на фактите, од 1.3.2011 година до 1.4.2011 година треба да достават следната категорија на носители на јавна функција:

1. Членови на совет, управен одбор, извршен директор, вработени во јавен радиодифузен сервис и членови на совет за радиодифузија.

II. Писмените изјави да се доставуваат на бул. „Гоце Делчев“ бб на 17-ти кат во зградата на МРТВ.

III. Оваа одлука стапува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Текстот на изјавата бр.2 може да се симне од веб страната на Комисијата за верификација на фактите www.kvf.org.mk

Бр. 02-488/1
21 февруари 2011 година
Скопје

Комисија за верификација на фактите
Претседател,
Томе Ациев, с.р.

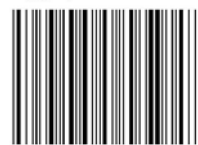

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354- 1622

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Меѓународни договори

Број 25	28 февруари 2011, понеделник	год. LXVII
www.slvesnik.com.mk	contact@slvesnik.com.mk	

СОДРЖИНА

	Стр.
9. Закон за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за социјално осигурување.....	1
10. Закон за ратификација на Рамковната конвенција на Советот на Европа за значењето на културното наследство во општеството.....	46
11. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Полска за соработка во областа на одбраната.....	69

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

9.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЦРНА ГОРА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за социјално осигурување,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 февруари 2011 година.

Бр. 07-991/1
21 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЦРНА ГОРА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за социјално осигурување, склучена во Скопје, на 22 октомври 2010 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски и на црногорски јазик, гласи:

ДОГОВОР
МЕЃУ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ЦРНА ГОРА
ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Република Македонија и Црна Гора (во натамошниот текст: држави договорнички),

со желба да ги уредат меѓусебните односи во областа на социјалното осигурување,

се договорија за следното :

ДЕЛ I
ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1
Дефинирање на поимите

(1) Во овој договор следните поими значат:

1. “територија”
за Република Македонија, територијата на Република Македонија;
за Црна Гора , територијата на Црна Гора;
2. “Правни прописи”
закони, подзаконски и други општи акти, кои се однесуваат на областите од член 2 на овој договор;

3. "Надлежен орган"
во Република Македонија: министерство надлежно за областите регулирани со правните прописи од член 2 на овој договор;
во Црна Гора: министерство надлежно за областите регулирани со правните прописи од член 2 на овој договор;
4. "Носител"
организација, установа односно орган надлежен за спроведување на правните прописи од член 2 на овој договор;
5. "Надлежен носител"
носителот кај кого лицето е осигурано во време на поднесувањето на барањето за давање или од кого има или би имало право на давање;
6. "Орган за врска"
орган одреден за поефикасно спроведување на овој договор;
7. "Осигуреник"
лице кое е осигурено или било осигурено според правните прописи од член 2 на овој договор;
8. "Член на семејство"
член на семејство според правните прописи на онаа држава договорничка чиј прописи се применуваат;
9. "Живеалиште"
постојано место на живеење;
10. "Престој"
место на привремен престој;
11. "Пензиски стаж"
стаж на осигурување, со него изедначени периоди и посебен стаж според правните прописи на државите договорнички;
12. "Период на осигурување"
период за кој е платен придонес и период признат како таков;
13. "Давање"
давање во натура и парично давање;
14. "Давање во натура"
здравствена заштита и други давања, освен паричните;

15. "Давање на парични средства"
пензија и други парични давања, вклучувајќи и додатоци,
дополнувања, усогласувања и зголемувања според правните
прописи од член 2 на овој договор;

16. "Итно пружање на здравствена заштита"
давање кое не може да се одложи, поради што, во спротивно би
биле сериозно загрозувани животот или здравјето на лицето.

(2) Во овој договор останатите поими имаат значење кое им припаѓа
според правните прописи на државите договорнички.

Член 2

Правни прописи на кои се однесува овој договор

(1) Овој договор се однесува на:

а) правните прописи на Република Македонија за:

- 1) пензиското и инвалидското осигурување;
- 2) здравствено осигурување, здравствена заштита и мајчинство;
- 3) повреда на работа и професионална болест;
- 4) осигурување во случај на невработеност и
- 5) детски додаток.

б) правните прописи на Црна Гора за :

- 1) пензиско и инвалидско осигурување;
- 2) здравствено осигурување, здравствена заштита и мајчинство;
- 3) повреда на работа и професионални болести;
- 4) паричен надоместок во случај на невработеност и
- 5) додаток за деца.

(2) Овој договор се однесува на сите правни прописи со кои се
опфаќаат, изменуваат или дополнуваат правните прописи од став 1 од
овој член.

Член 3

Лица на кои се применува овој договор

Овој договор се применува на :

- а) Лица за кои важат или важеле правните прописи на едната или на двете држави договорнички, и
- б) Други лица кои правата ги изведуваат од лицата наведени од точка а).

Член 4 **Еднаков третман**

(1) При примената на правните прописи на едната од државите договорнички, нејзините државјани се изедначени со државјаните на другата држава договорничка.

(2) Ставот 1 од овој член не се однесува на:

- 1. правните прописи за учество на осигуреникот и работодавачот во органите носители и здруженијата од областа на социјалното осигурување, ако со тие прописи не е поинаку уредено;
- 2. одредбата на чиј товар паѓа осигурувањето од меѓународни договори склучени со трети држави и
- 3. правните прописи за осигурување на лица вработени во службени претставништва на една од државите договорнички во трети држави или на членови на тоа претставништво, доколку со меѓународен договор не е поинаку уредено.

Член 5 **Изедначеност на териториите**

(1) Давањата стекнати по основа на правните прописи на едната држава договорничка не можат да се намалат, изменат, запрат или укинат, поради тоа што корисникот има престој на територијата на другата држава договорничка, освен ако со овој договор не е поинаку одредено.

(2) На државјаните на другата држава договорничка трансферот на давањата од став 1 на овој член, се врши под исти услови како и на своите државјани и во случај кога тие живеат во трета држава.

(3) Ставот 1 од овој член не се применува на паричен надоместок во случај на невработеност и најниска пензија.

(4) Ставот 1 од овој член не се применува ниту на правото на давање по основа на професионална рехабилитација според правните прописи на Република Македонија.

ДЕЛ II

ОДРЕДБИ ЗА ПРАВНИТЕ ПРОПИСИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ

Член 6

Општа одредба

Обврската за осигурување се одредува според правните прописи на државата договорничка на чија територија лицето работи, односно ја обавува својата дејност, што важи и во случај кога седиштето на работодавачот се наоѓа на територијата на другата држава договорничка, доколку со одредбите од член 7 и 8 од овој договор не е поинаку одредено.

Член 7

Посебни одредби

(1) Ако работодавач со седиште на територијата во едната држава договорничка упати вработен на територијата на другата држава договорничка, за него, најдолго до крајот на 24-тиот календарски месец од денот на упатувањето, се применуваат правните прописи на првата држава договорничка, како да е вработен на нејзина територија.

(2) Ако лице кое врши самостојна дејност во една од државите договорнички замине во друга држава договорничка поради привремено вршење на дејност, за него, најдолго до крајот на 12-от календарски месец од денот на неговото заминување, се применуваат правните прописи на првата држава договорничка како да ја врши дејноста на својата територија.

(3) Ако претпријатие за воздушен или копнен сообраќај со седиште на територијата на една од државите договорнички упати вработен на територијата на другата држава договорничка, се применуваат правните прописи на првата држава договорничка, како да е вработен на нејзина територија.

(4) На екипажот на брод, и на други лица вработени на брод, се применуваат правните прописи на државата договорничка под чие знаме бродот плови.

(5) На лица кои вршат работа на утовар или истовар на брод, поправки или надзор на бродот во пристаниште на другата држава договорничка, се применуваат правните прописи на државата договорничка на која и припаѓа пристаништето.

(6) Ако претпријатие со седиште на територијата на едната држава договорничка, упати вработен во деловница или во постојано претставништво на територијата на другата држава договорничка, на него се применуваат правните прописи на првата држава договорничка, како да е вработен на најзина територија;

(7) На вработените во државни и јавни служби, службени претставници и со нив изедначени лица упатени во другата држава договорничка, се применуваат правните прописи на државата договорничка која ги упатила.

(8) Примена на правните прописи на првата држава договорничка од став 1 и 2 од овој член можат, по исклучок, на заедничко барање на работодавачот и вработениот, односно на барање на лице кое врши самостојна дејност и со согласност на надлежниот орган на другата држава договорничка, да се продолжат за уште 24 односно 12 месеци.

Член 8

Вработени во дипломатска мисија и конзуларно претставништво

(1) На вработените во дипломатска мисија и конзуларно претставништво и лицата изедначени со нив, како и на вработените како приватна домашна послуга кај членовите на овие мисии и претставништва, упатени на територијата на другата држава договорничка се применуваат правните прописи на државата договорничка од која се упатени.

(2) На вработените од став 1 од овој член кои не се упатени, се применуваат правните прописи на државата договорничка во која се вработени, а дипломатската мисија, односно конзуларното претставништво, односно нивните членови кои ги вработуваат, должни се да се придржуваат на правните прописи на таа држава кои важат и за работодавачот.

(3) По исклучок од став 2 од овој член, вработените кои се државјани на државата договорничка чија е дипломатската мисија, односно конзуларното претставништво, можат во рок од три месеци од денот на вработувањето да се определат за примена на правните прописи на таа држава договорничка.

Член 9 **Исклучоци**

На заедничко барање на вработениот и неговиот работодавач, односно лицето кое ја врши самостојната дејност, надлежните органи на државата договорничка можат да договорат исклучоци од одредбите на член 6 до 8 на овој договор при што мора да се земат предвид видот и околностите на вработувањето.

ДЕЛ III

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 1 **Болест и мајчинство**

Член 10 **Собирање на периодите на осигурување**

Периоди на осигурување навршени според правните прописи на двете држави договорнички кога е тоа потребно, се собираат за остварување право на давање и одредување на траењето на тоа давање, под услов да не се поклопуваат.

Член 11 **Давање во натура**

(1) Лице кое ги исполнува условите за право на давање во натура според правните прописи на едната држава договорничка има право на здравствена заштита од страна на носителот на неговото место на живеење или престој, во обем, вид и начин на давање според правните прописи кои важат за тој носител, како да е кај него осигурано, а во тразње одредено според правните прописи кои важат за надлежниот носител на чиј товар се пружа заштитата, под услов да:

1. има место на живеење во другата држава договорничка, или
2. има престој во другата држава договорничка по основ на член 7 став 1, 2, 6 и 7 и член 8 од овој договор, или
3. неговата состојба за време на престојот во другата држава договорничка бара итно пружање на здравствена заштита, под услов лицето во другата држава договорничка да не отишло за лекување.

(2) Одредбите од став 1 на овој член се применуваат и на членовите на семејството, со тоа што за членовите на семејството на лицето кои имаат престој во другата држава договорничка врз основа на одредбите од член 7 став 1 и 2 на овој договор, потребна е согласност од надлежниот носител.

(3) Лицето кое ќе добие одобрение од надлежниот носител да отиде на територија на другата држава договорничка на лекување кое го бара неговата здравствена состојба, има право на здравствени услуги од страна на носителот на неговото место на престој, според правните прописи кои важат за тој носител, како да е кај него осигурано, а на товар на надлежниот носител.

(4) За одобрување на користење на протези, ортопедски и други помагала и други здравствени услуги од поголема вредност, неопходна е согласност на надлежниот носител, освен кога давањето на тие услуги е неодложно, бидејќи во спротивно би бил сериозно загрозен животот или здравјето на лицето од став 1 и 2 од овој член, или кога во согласност со член 15 став 2 трошоците се надоместуваат со паушално плаќање.

Член 12 Парично давање

(1) Паричното давање во случај од член 11 на овој договор како и во случај на мајчинство, го одобрува надлежниот носител според правните прописи кои тој ги применува.

(2) Ако според правните прописи на едната држава договорничка износот на паричното давање зависи од бројот на членови на семејството, надлежниот носител ги зема во предвид и членовите на семејството кои имаат живеалиште во другата држава договорничка.

Член 13

Давање на корисници на пензија

(1) На корисник на пензија, остварена според правните прописи на двете држави договорнички, се применуваат исклучиво правните прописи на онаа држава договорничка во која корисникот има место на живеење

(2) Корисникот од став 1 од овој член, правото на давање во натура го остварува на товар на надлежниот носител на онаа држава договорничка во која има место на живеење.

(3) На корисниците на пензија остварени според правните прописи на едната држава договорничка кои имаат место на живеење во другата држава договорничка, се применуваат правните прописи на таа држава договорничка и им се овозможуваат давања во натура, како правото на пензија да е остварено според нејзините правни прописи, а на товар на надлежниот носител.

(4) Корисник на пензија од став 3 од овој член со место на живеење во едната држава договорничка чија состојба за време на престојот во другата држава договорничка бара итно пружање на давање во натура, има право на тоа давање според правните прописи и на товар на носителот на другата држава договорничка.

(5) Одредбите од став 1 до 4 од овој член се применуваат и на членовите на семејството на корисникот на пензијата.

Член 14

Носител кој обезбедува давање во натура

Во случаите од член 11 и 13 од овој договор, давање во натура обезбедува:

во Република Македонија:

- подрачната служба на Фондот на здравственото осигурување на Македонија;

во Црна Гора:

- организациона единица на носителот на здравственото осигурување.

Член 15

Надоместување на трошоци

- (1) Надлежниот носител му ги надоместува на носителот кој го пружил давањето, трошоците според член 11 и член 13 став 3 од овој договор, освен административните трошоци.
- (2) Органите за врска на државите договорнички можат, наместо посебна пресметка на трошоците да се договорат, за одредени групи на случаи да се врши паушална пресметка и надоместување на настанатите трошоци.

ГЛАВА 2

Старост, инвалидност и смрт

Член 16

Собирање на периодите на осигурување

- (1) Ако според правните прописи на едната држава договорничка, стекнувањето, зачувувањето или повторното признавање на правото на давање е условено со навршен пензиски стаж, надлежниот носител на таа држава договорничка, како договорна страна, го зема предвид, ако е потребно, и пензискиот стаж навршен според правните прописи на другата држава договорничка, како да е навршен според нејзините правни прописи, под услов периодите да не се поклопуваат, освен ако со овој договор не е поинаку определено.
- (2) При примената на ставот 1 од овој член, стажот на осигурување, кој според правните прописи на другата држава договорничка, се смета со зголемено траење, се земе предвид во ефективно траење.
- (3) Осигуреникот - државјанин на едната држава договорничка, кој и покрај примената на ставот 1 од овој член, не ги исполнува условите за стекнување на право на давање, надлежниот носител го зема предвид и пензискиот стаж навршен во трета држава со која двете држави договорнички имаат склучено договори за социјално осигурување.
- (4) Ако според правните прописи на едната држава договорничка, правото на одредено давање е условено со навршен стаж во одредено занимање, односно работа или во занимање за кое постои посебен

систем, носителот на таа држава договорничка го зема предвид и пензискиот стаж, кој според правните прописи на другата држава договорничка е навршен во истото занимање односно работа или во соодветен систем.

(5) Ако според правните прописи на едната држава договорничка, периодот на осигурување или одредена фактичка состојба го продолжува периодот за да се оствари право на давање, мора да биде навршен пензиски стаж, тој период се продолжува со соодветниот период на осигурување, односно со постоење на определена фактичка состојба (користење на пензијата, давање во случај на болест, повреда на работа, невработеност и друго) во другата држава договорничка.

Член 17

Пензиски стаж помалку од 12 месеци

(1) Ако вкупниот пензиски стаж, кој според правните прописи на едната држава договорничка се зема во предвид за пресметување на давање е пократок од 12 месеци, не се одобрува право на давање, освен во случај кога, според тие правни прописи, постои право на давање само врз основа на тој пензиски стаж.

(2) Пензискиот стаж од став 1 на овој член, врз основа на кој носителот на едната држава договорничка не одобрува давање, тоа го зема предвид носителот на другата држава договорничка за стекнување, зачувување и повторно признавање право на давање, како и одредување на неговата висина, како да е стажот остварен според неговите правни прописи.

Член 18

Утврдување на самостојно давање

Ако, според правните прописи на едната држава договорничка постои право на давање и без примена на член 16 од овој договор, надлежниот носител на таа држава договорничка го утврдува давањето исклучиво врз основ на пензискиот стаж кој се зема предвид според тие правни прописи.

Член 19

Утврдување и пресметување на сразмерен дел на давање

(1) Ако според правните прописи на едната држава договорничка постои право на давање само со примена на член 16 од овој договор, надлежниот носител на таа држава договорничка го утврдува давањето на тој начин што:

1. го пресметува теорискиот износ на давањето кој би припаѓал, ако вкупниот пензиски стаж кој се зема предвид за пресметување на давањето, е навршен според правните прописи кои ги применува. Износот на давањето кое не зависи од должината на пензискиот стаж се зема како теоретски износ;
2. врз основа на така пресметаниот износ, се утврдува износ на давање кој е сразмерен на односот помеѓу пензискиот стаж навршен исклучиво според правните прописи кои тој ги применува и вкупниот пензиски стаж кој се зема предвид за пресметување на давањето;
3. утврдува износ на давање сразмерно на пензискиот стаж навршен според правните прописи на таа држава договорничка и на нејзиниот најдолг пензиски стаж, врз основа на кој се утврдува висината на давањето, во случај кога вкупниот пензиски стаж се зема предвид со примена на членот 16 од овој договор е подолг од најдолгиот пензиски стаж според правните прописи на таа држава договорничка.

(2) Ако според правните прописи на едната држава договорничка, износот на давањето се пресметува врз основа на заработувачка, плата, основица на осигурување, односно уплатениот придонес во одреден период, надлежниот носител ја зема во предвид заработувачката, платата, основицата на осигурување, односно уплатениот придонес, исклучиво од периодот на осигурување навршен според правните прописи кои тој ги применува.

Член 20

Намалување, запирање и укинување на исплатата на давањето

Лицата на кои овој договор се применува не подлежат на правните прописи на државите договорнички за намалување, запирање или укинување на давањето во случај на нивно истовремено користење.

ГЛАВА 3

Повреда на работа и професионална болест

Член 21

Повреда на пат до работа

(1) Лице со место на живеење на територија на едната држава договорничка кое на пат, заради стапување на работа врз основа на договор за вработување, односно заради вршење на самостојна дејност во другата држава договорничка, претрпи повреда, има право на давање врз основа на повреда на работа според правните прописи и на товар на носителот на другата држава договорничка.

(2) Ставот 1 од овој член се применува и во случај на повреда која лицето ќе ја претрпи непосредно по истекот на договорот за работа, односно по престанокот на вршење самостојна дејност, на патот до местото на живеење.

Член 22

Давање во натура

(1) Лице кое по основа на повреда на работа или професионална болест има право на здравствена заштита според правните прописи на едната држава договорничка, а има место на живеење или престој во другата држава договорничка, ја користи таа заштита на товар на надлежниот носител, од носителот на чие подрачје има место на живеење или престој според правните прописи кои ги применува, како да е осигурано кај него.

(2) За давање на здравствени услуги од поголема вредност, се применуваат одредбите од член 11 став 4 од овој договор.

(3) Во случаи од став 1 и 2 од овој член, остварувањето на правото на здравствена заштита го обезбедува:

- во Република Македонија- подрачната служба на Фондот на здравственото осигурување на Македонија,
- во Црна Гора – организациона единица на носителот за здравствено осигурување.

(4) За надоместување на трошоците настанати според став 1 и 2 од овој член, се применуваат одредбите од членот 15 од овој договор.

Член 23

Професионална болест

(1) Ако одобрувањето на давање во случај на професионална болест според правните прописи на едната држава договорничка, е условено со тоа болеста да е прв пат лекарски утврдена на територијата на таа држава договорничка, се смета дека тој услов е исполнет доколку таа болест за прв пат е утврдена на територијата на другата држава договорничка.

(2) Ако одобрувањето на давање во случај на професионална болест според правните прописи на едната држава договорничка е условено со тоа, извршувањето на дејноста која може да ја предизвика таа болест, да траела одредено време, надлежниот носител на таа држава договорничка, доколку е потребно, го зема во предвид и времето на вршењето на таа дејност според правните прописи на другата држава договорничка.

Член 24

Парично давање

(1) Парично давање во случај на повреда на работа или професионална болест одобрува, според своите правни прописи, носителот на онаа држава договорничка на чија територија настанала повредата на работа, односно каде што последен пат била вршена дејноста која може да ја предизвика таа професионална болест.

(2) Ако лице кое по основа на професионална болест примало или прима парично давање на товар на носителот на едната држава договорничка, заради влошување на болеста предизвикано со вршење на дејноста која според правните прописи на другата држава договорничка може да предизвика професионална болест, поднесе барање за давање до носителот на другата држава договорничка носителот на првата држава договорничка и понатаму ги сноси трошоците на давањето, без оглед на влошувањето според сопствените правни прописи. Носителот на другата држава договорничка одобрува давање во висина на разликата меѓу давањето кое му припаѓа по влошувањето и давањето кое по основа на настанувањето на таа болест, би припаѓало според неговите правни прописи.

Член 25**Известување на дипломатска мисија или конзуларно претставништво за повреда на работа**

За повреда на работа на државјанин, односно осигуреник на едната држава договорничка, која предизвикала или би можела да предизвика смрт, надлежниот носител, без одлагање ја известува дипломатската мисија или конзуларното претставништво на државата договорничка чиј државјанин, односно осигуреник е лицето.

ГЛАВА 4**Невработеност****Член 26****Собирање на периодите на осигурување**

(1) Периодот на осигурување утврден според правните прописи на едната држава договорничка, се зема предвид за право на давање во случај на невработеност според правните прописи на другата држава договорничка, доколку невработеното лице во државата договорничка во која остварува право на давање, пред поднесувањето на барањето за тоа давање, било осигурано во случај на невработеност најмалку толку месеци колку што е предвидено според нејзините правни прописи.

(2) Условот за минималниот период на осигурување од став 1 на овој член не се однесува на невработено лице чие вработување, односно основ за задолжително осигурување престанал без негова волја или вина, или кое има место на живеење на територијата на државата договорничка во која поднесува барање, односно остварува право на давање.

ГЛАВА 5**Давање во случај на смрт****Член 27****Право на давање**

Ако давањето во случај на смрт се исплатува според правните прописи на двете држави договорнички, се применуваат исклучиво правните прописи на онаа држава договорничка во која починатото лице имало место на живеење.

ГЛАВА 6

Детски додаток

Член 28

Утврдување на давање

(1) Право на детски додаток се одредува според правните прописи на онаа држава договорничка според кои лицето е осигурано и за децата кои имаат место на живеење во другата држава договорничка.

(2) Ако правото на детски додаток на деца постои според правните прописи на двете држави договорнички, се применуваат исклучиво правните прописи на онаа држава договорничка на чија територија детето има место на живеење.

(3) Став 1 и 2 од овој член се применуваат и на корисниците на пензии.

ДЕЛ IV

ОСТАНАТИ ОДРЕДБИ

Член 29

Органи за врска

Со цел поефикасно спроведување на овој договор, особено заради едноставно и брзо поврзување на носителите на државите договорнички, со административна спогодба се утврдуваат органите за врска овластени за спроведување на овој договор.

Член 30

Обврски на органите, правна и административна помош

(1) Надлежните органи на државите договорнички, со административна спогодба ќе го утврдат начинот на примена на овој договор, која влегува во сила истовремено со овој договор.

(2) Надлежните органи и органите за врска на државите договорнички ќе се известуваат меѓусебно за :

а) сите преземени мерки за спроведување на овој договор,

б) сите измени во нивните правни прописи во врска со примената на овој договор.

(3) Во примената на овој договор, органите и носителите на државите договорнички, заемно ќе даваат бесплатна правна и административна помош.

(4) Органите и носителите на државите договорнички, во примената на овој договор, ќе контактираат меѓусебно непосредно, како и со заинтересираните лица или нивните ополномоштеници.

(5) Органите и носителите на едната држава договорничка не смеат да одбијат барање и други поднесоци затоа што се напишани на службениот јазик и писмо на другата држава договорничка.

(6) При применувањето на овој договор, рамноправно ќе се употребуваат македонскиот јазик и писмо и црногорскиот јазик и писмо.

(7) Лекарските прегледи кои се извршуваат исклучиво заради примена на правните прописи на едната држава договорничка, а се однесуваат на лица кои на територијата на другата држава договорничка имаат живеалиште или престој, ќе ги изврши на барање на надлежниот носител и на негов товар носителот според живеалиштето или престојот. Лекарските прегледи кои се извршуваат заради применување на правните прописи на двете држави договорнички, ги извршува на свој товар носителот според живеалиштето или престојот на тоа лице.

(8) Правна помош, до покренување на судска постапка, се дава во согласност со прописите кои се применуваат за правна помош во граѓанските правни работи.

Член 31

Овластувања на дипломатска мисија и конзуларно претставништво

Дипломатските мисии и конзуларните претставништва на државите договорнички, можат без посебно полномошно, директно да се обраќаат на надлежните органи, органите за врска и надлежните носители на друга држава договорничка заради заштита на интересите на своите државјани.

Член 32

Ослободување од такси и заверка

(1) Ослободување или намалувања на таксите предвидени со прописите на едната држава договорничка за поднесоци или документи кои се приложуваат заради применување на нејзините правни прописи, се однесува и на соодветни поднесоци и документи кои се приложуваат заради примена на овој договор или правните прописи на другата држава договорничка.

(2) Исправи, документи и поднесоци од било кој вид, кои се приложуваат при примената на овој договор, не подлежат на заверка.

Член 33

Поднесување на барање

(1) Барање, изјава или правно средство, кое во примената на овој договор или на правните прописи на едната држава договорничка е поднесено на органот, носителот или на некоја друга надлежна организација, установа односно институција на едната држава договорничка, се смета како барање, изјава или правно средство поднесено до органот, носителот или некоја друга надлежна организација, установа односно институција на другата државата договорничка.

(2) Барањето за давање, поднесено според правните прописи на едната држава договорничка, се смета истовремено и како барање за соодветно давање според правните прописи на другата држава договорничка, кое доаѓа во предвид со примената на овој договор.

(3) Барање, изјава или правно средство, кои со примена на правните прописи на едната држава договорничка треба да се поднесе до органот, носителот или до некоја друга надлежна организација, установа односно институција на таа држава договорничка, може во истиот рок да се поднесат на соодветен орган, носител или некоја друга надлежна организација, установа односно институција на другата држава договорничка.

(4) Во случаите од став 1 до 3 од овој член, органот, носителот или некоја друга надлежна организација, установа односно институција, без одлагање проследува барање, изјава или правно средство до соодветната служба на другата држава договорничка, непосредно или со посредство на органите за врска.

(5) Јавните исправи, потврдите, односно документите кои во примена на овој договор ги издаваат органите или носителите на едната држава договорничка, се сметаат за важечки и за органот или носителот на другата држава договорничка.

Член 34

Исплата на давање

(1) Носителот надлежен за пружање на давање според овој договор, ја исполнува својата обврска, со ослободително дејство со исплата на паричните давања на корисниците во својата национална валута.

(2) Пресметување на давање во валута на другата држава договорничка се врши според соодносот на валутата која важела на денот кога носителот надлежен за пружање на давањето дозначил средства на органот за исплата на својата држава заради исплата на корисникот во другата држава договорничка.

(3) Надоместоците предвидени со овој договор се исплатуваат во валутата на онаа држава договорничка во која се наоѓа седиштето на носителот на чиј товар паѓаат давањата.

(4) Дознаките на средства од став 1 до 3 од овој член, се вршат во конвертибилна валута согласно со платниот промет меѓу двете држави договорнички.

Член 35

Побарување на повеќе исплатени давања

(1) Носителот на едната држава договорничка, кој исплатил давање во износ поголем од оној кој му припаѓа на корисникот, може од носителот на другата држава договорничка да побара, од заостанатиот износ на давања, кои треба да му ги исплати на корисникот, да се задржи повеќе исплатениот износ.

(2) Повеќе исплатениот износ од став 1 на овој член директно му се исплатува на носителот кој барал негово задржување.

Член 36

Извршна постапка

(1) Извршните решенија од областа на социјалното осигурување (исправи) на надлежните органи и носители, како и извршните одлуки на судовите на едната држава договорничка се признаваат и во другата држава договорничка.

(2) Признавањето може да се одбие само ако е во спротивност со јавниот поредок на државата договорничка во која треба да се признае исправата или извршната одлука од ставот 1 на овој член.

(3) Исправите и извршните одлуки од ставот 1 на овој член се извршуваат во другата држава договорничка. Извршната постапка се спроведува според правните прописи кои се применуваат за исправи или извршни одлуки на државата договорничка во која треба да се спроведе извршувањето. Исправите и извршните одлуки мораат да содржат потврда за извршност (клаузула за извршување).

(4) Примената на ставовите од 1 до 3 од овој член не го опфаќа застапувањето во судска постапка.

Член 37

Надомест на штета

(1) Ако лицето кое според правните прописи на едната држава договорничка прима давање по основ на штета која е настаната во другата држава договорничка според нејзините правила и прописи, и има право на надоместок на штета од трето лице, тогаш правото на тој надоместок преминува на носителот на првата држава договорничка според нејзините правни прописи.

(2) Ако правото за надоместок на штета е во врска со исти давања, по основа на ист случај на штета е пренесено согласно став 1 на овој член до носителите на двете држави договорнички, третото лице може да го исплати надоместокот на штета со ослободително дејство, на едниот или на другиот носител. Носителите ќе ги намират своите побарувања по оваа основа, сразмерно на давањата кои ги исплатуваат.

Член 38
Решавање на спорови

Споровите во примената и толкувањето на овој договор ќе ги решаваат договорно надлежните органи на државите договорнички.

ДЕЛ V
ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 39
Преодни одредби

(1) Овој договор не утврдува право на давање за период пред неговото влегување во сила.

(2) За утврдување право на давање според овој договор, се зема предвид и пензискиот стаж кој според правните прописи на државите договорнички е остварен пред неговото влегување во сила, при што посебниот стаж се зема предвид во признато траење само ако е утврден за периодот пред 1 јануари 1965 година.

(3) Исклучок од одредбата на член 16 став 2 од овој договор, стажот на осигурување навршен пред 1 јануари 1992 година, кој според тогашните важечки прописи се пресметуваше со зголемено траење, се зема предвид во признатото траење.

(4) За лице кое нема државјанство на државите договорнички, како ни на државите од територијата на поранешна Југославија, пензискиот стаж кој поранешната Југославија, по основа на меѓународни договори склучени со други држави, ги презела на свој товар, а кој е навршен на територијата на тие држави, паѓа на товар на носителот на онаа држава договорничка чие републичко државјанство тоа лице го имало на денот на преземањето на обврската по основа на тие меѓународни договори.

(5) Овој договор се применува и на осигурани случаи настанати пред неговото влегување во сила.

Член 40 **Влегување во сила**

- (1) Овој договор подлежи на ратификација.
- (2) Државите договорнички, меѓусебно, во писмена форма, по дипломатски пат, ќе се известат за исполнување на внатрешно правните процедури неопходни за влегување во сила на овој договор.
- (3) Овој договор влегува во сила првиот ден по истекот на месецот во кој е примено последно писмено известување од став 2 на овој член.

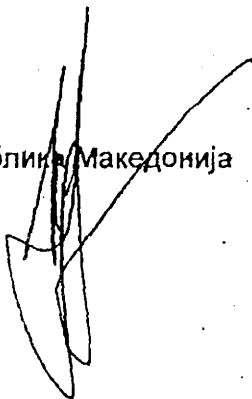
Член 41 **Времетраење и откажување**

- (1) Овој договор се склучува на неопределено време.
- (2) Овој договор може да се менува и дополнува само со заемна согласност на државите договорнички изразена во писмена форма. Измените и дополнувањата на договорот ќе влезат во сила на начин и постапка предвидени во член 40 од овој договор.
- (3) Овој договор може да биде откажан со заемна согласност на државите договорнички или еднострано, со писмено известување на било која од државите договорнички доставено до другата држава договорничка по дипломатски пат. Откажувањето влегува во сила последниот ден од тековната календарска година, при што отказниот рок не може да биде пократок од шест месеци.
- (4) Во случај на откажување, одредбите од овој договор ќе продолжат да се применуваат во случаи каде се работи за стекнати права, како и во однос на барања за остварување на права поднесени пред постигнување на замната согласност, односно пред доставувањето на едностраното известување за откажување на договорот.
- (5) Со влегување во сила на овој договор, во односите меѓу Република Македонија и Црна Гора престанува да важи Договорот меѓу Република Македонија и Сојузна Република Југославија за социјално осигурување, склучен во Белград на 29 декември 2000 година, освен стекнатите права на давање и веќе покренатите постапки ако тие се однесуваат на периодот во кој во сила беше Договорот кој со овој договор се става во сила.

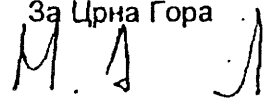
Како потврда на ова ополномоштените, прописно овластени од страна на своите влади, го потпишаа овој договор.

Составено во Скопје, на 22 октомври 2010 година, во два оригинални примерока, на македонски и на црногорски јазик, при што двата текста се еднакво веродостојни.

За Република Македонија

За Црна Гора

S P O R A Z U M
IZMEĐU
REPUBLIKE MAKEDONIJE
I
CRNE GORE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Republika Makedonija i Crna Gora (u daljem tekstu: države ugovornice),
u želji da urede međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja,
dogovorile su se sljedeće:

DIO I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Definicija pojmova

(1) U ovom sporazumu sljedeći pojmovi znače:

1. "teritorija"
za Republiku Makedoniju, teritorija Republike Makedonije;
za Crnu Goru, teritorija Crne Gore;
2. "pravni propisi"
zakoni, podzakonski i drugi opšti akti, koji se odnose na oblasti iz člana
2 ovog sporazuma;

3. "nadležni organ"
u Republici Makedoniji: ministarstvo nadležno za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;
u Crnoj Gori: ministarstvo nadležno za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;
4. "nosilac"
organizacija, ustanova, odnosno organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2 ovog sporazuma;
5. "nadležni nosilac"
nosilac kod koga je lice osigurano u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje ili od koga ima ili bi imalo pravo na davanje;
6. "organ za vezu"
organ određen za efikasnije sprovođenje ovog sporazuma;
7. "osiguraničnik"
lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;
8. "član porodice"
član porodice prema pravnim propisima one države ugovornice čiji se propisi primjenjuju;
9. "prebivalište"
mjesto stalnog boravka;
10. "boravište"
mjesto privremenog boravka;
11. "penzijski staž"
staž osiguranja, sa njim izjednačena vremena i poseban staž prema pravnim propisima država ugovornica;
12. "period osiguranja"
period za koji je plaćen doprinos i period priznat kao takav;
13. "davanje"
davanje u naturi i novčano davanje
14. "davanje u naturi"
zdravstvena zaštita i druga davanja, osim novčanih;

15. "novčano davanje"

penzija i druga novčana davanja, uključujući dodatke, dopune, usklađivanja i povećanja prema pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;

16. "hitno pružanje zdravstvene zaštite"

davanje čije se pružanje ne može odložiti, jer bi, u protivnom, bili ozbiljno ugroženi život ili zdravlje lica;

(2) U ovom sporazumu ostali pojmovi imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima država ugovornica.

Član 2**Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi**

(1) Ovaj sporazum se odnosi na:

a) pravne propise Republike Makedonije o:

1. penzijskom i invalidskom osiguranju;
2. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;
3. povredi na radu i profesionalnoj bolesti;
4. osiguranju za slučaj nezaposlenosti, i
5. dječijem dodatku.

b) pravne propise Crne Gore o:

1. penzijskom i invalidskom osiguranju;
2. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;
3. povredi na radu i profesionalnoj bolesti;
4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti, i
5. dodatku za djecu.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise kojima se obuhvataju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1 ovog člana.

Član 3**Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje**

Ovaj sporazum se primjenjuje na:

a) lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili obje države govornice, i

b) druga lica koja prava izvode od lica iz tačke a).

Član 4 Jednaki tretman

(1) Prilikom primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice su izjednačeni sa njenim državljanima.

(2) Stav 1 ovog člana se ne odnosi na:

1. pravne propise o učešću osiguranika i poslodavaca u organima nosilaca i udruženja u oblasti socijalnog osiguranja, ako tim propisima nije drukčije uređeno;
2. odredbe o teretu osiguranja iz međunarodnih ugovora zaključenih sa trećim državama i
3. pravne propise o osiguranju lica zaposlenih u službenom predstavništvu jedne od strana ugovornica u trećim državama ili kod članova tog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Član 5 Izjednačenost teritorija

(1) Davanja stečena po osnovu pravnih propisa jedne države ugovornice ne mogu se umanjiti, izmijeniti, obustaviti ni ukinuti zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, osim ako ovim sporazumom nije drukčije određeno.

(2) Državljanima druge države ugovornice transfer davanja iz stava 1 ovog člana se vrši pod istim uslovima kao i sopstvenim državljanima i u slučaju kada žive u trećoj državi.

(3) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti i najnižu penziju.

(4) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje ni na pravo po osnovu profesionalne rehabilitacije prema pravnim propisima Republike Makedonije.

DIO II**ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU****Član 6
Opšta odredba**

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one države ugovornice na čijoj teritoriji lice radi, odnosno obavlja djelatnost, što važi i u slučaju kada se sjedište poslodavca nalazi na teritoriji druge države ugovornice, ako odredbama čl. 7 i 8 ovog sporazuma nije drukčije određeno.

**Član 7
Posebne odredbe**

- (1) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge države ugovornice, na njega se, najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca od dana upućivanja, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.
- (2) Ako lice koje obavlja samostalnu djelatnost u jednoj državi ugovornici ode u drugu državu ugovornicu radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na njega se, najduže do kraja 12. kalendarskog mjeseca, od dana njegovog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da obavlja djelatnost na njenoj teritoriji.
- (3) Ako preduzeće za vazdušni ili kopneni saobraćaj sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.
- (4) Na posadu broda, kao i druga lica zaposlena na brodu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.
- (5) Na lica koja obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravke ili nadzora broda u luci druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice kojoj luka pripada.
- (6) Ako preduzeće sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog u poslovnicu ili stalno predstavništvo na teritoriji druge države

ugovornice, na njega se primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji;

(7) Na zaposlene u državnim i javnim službama, službene predstavnike i sa njima izjednačena lica upućena u drugu državu ugovornicu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je uputila.

(8) Primjena pravnih propisa prve države ugovornice iz st. 1 i 2 ovog člana može se, izuzetno, na zajednički zahtjev poslodavca i zaposlenog, odnosno na zahtjev lica koje samostalno obavlja djelatnost i uz saglasnost nadležnog organa druge države ugovornice, produžiti za još 24, odnosno 12 mjeseci.

Član 8

Zaposleni u diplomatskoj misiji i konzularnom predstavništvu

(1) Na zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, sa njima izjednačena lica, kao i na zaposlene kao privatna kućna posluga kod članova ovih misija i predstavništava, upućene na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlene iz stava 1 ovog člana koji nijesu upućeni, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice u kojoj su zaposleni, a diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju pravnih propisa te države koji važe za poslodavca.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, zaposleni koji su državljani države ugovornice čija je diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, mogu se, u roku od tri mjeseca od dana zaposlenja, opredijeliti za primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Član 9

Izuzeci

Na zajednički zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca, odnosno lica koje obavlja samostalnu djelatnost, nadležni organi država ugovornica mogu dogovoriti izuzetke od odredaba čl. 6 do 8 ovog sporazuma, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

DIO III**POSEBNE ODREDBE****GLAVA 1****Bolest i materinstvo****Član 10****Sabiranje perioda osiguranja**

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima obje države ugovornice, kada je to potrebno, sabiraju se za sticanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se ne poklapaju.

Član 11**Davanja u naturi**

(1) Lice koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima pravo na zdravstvenu zaštitu od strane nosioca njegovog prebivališta ili boravišta, u obimu, vrsti i načinu pružanja prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca, kao da je kod njega osigurano, a u trajanju određenom pravnim propisima koji važe za nadležnog nosioca na čiji teret se zaštita pruža pod uslovom da:

1. ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, ili
2. ima boravište u drugoj državi ugovornici po osnovu člana 7 st. 1, 2, 6 i 7 i člana 8 ovog sporazuma, ili
3. njegovo stanje za vrijeme boravka u drugoj državi ugovornici zahtijeva hitno pružanje zdravstvene zaštite, pod uslovom da u tu državu ugovornicu nije otišlo u cilju liječenja.

(2) Odredbe iz stava 1 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice, s tim što je za članove porodice lica koja imaju boravište u drugoj državi ugovornici na osnovu odredaba člana 7 st. 1 i 2 ovog sporazuma potrebna saglasnost nadležnog nosioca.

(3) Lice koje dobije odobrenje od nadležnog nosioca da ode na teritoriju druge države ugovornice na liječenje koje iziskuje njegovo zdravstveno stanje ima pravo na zdravstvene usluge od strane nosioca njegovog boravišta, prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca, kao da je kod njega osigurano, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Za odobrenje korišćenja proteza, ortopedskih i drugih pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti neophodna je saglasnost nadležnog nosioca, izuzev kada je pružanje tih usluga neodložno, jer bi u protivnom bili ozbiljno ugroženi život ili zdravlje lica iz st. 1 i 2 ovog člana, ili kada se, u skladu sa članom 15 stav 2, troškovi naknađuju paušalnim plaćanjem.

Član 12

Novčano davanje

(1) Novčano davanje u slučajevima iz člana 11 ovog sporazuma, kao i u slučaju materinstva, odobrava nadležni nosilac prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos novčanog davanja zavisi od broja članova porodice, nadležni nosilac uzima u obzir i članove porodice koji imaju prebivalište u drugoj državi ugovornici.

Član 13

Davanje korisnicima penzije

(1) Na korisnika penzije, ostvarene prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice u kojoj korisnik ima prebivalište.

(2) Korisnik iz stava 1 ovog člana pravo na davanje u naturi ostvaruje na teret nadležnog nosioca one države ugovornice u kojoj ima prebivalište.

(3) Na korisnike penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i pružaju davanja u naturi, kao da je pravo na penziju ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Korisnik penzije iz stava 3 ovog člana sa prebivalištem u jednoj državi ugovornici, čije stanje za vrijeme boravka u drugoj državi ugovornici zahtijeva hitno pružanje davanja u naturi ima pravo na ta davanja prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice korisnika penzije.

Član 14

Nosilac koji obezbjeđuje davanje u naturi

U slučaju iz čl. 11 i 13 ovog sporazuma, davanje u naturi obezbjeđuje:

u Republici Makedoniji:
- područna služba Fonda zdravstvenog osiguranja Makedonije

u Crnoj Gori:
- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja.

Član 15

Naknada troškova

(1) Nadležni nosilac naknađuje nosiocu koji je pružio davanje troškove u skladu sa članom 11 i članom 13 stav 3 ovog sporazuma, izuzev administrativnih troškova.

(2) Organi za vezu država ugovornica mogu, umjesto pojedinačnog obračuna troškova, dogovoriti da se za određene grupe slučajeva vrši paušalni obračun i naknada nastalih troškova.

GLAVA 2

Starost, invalidnost i smrt

Član 16

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice sticanje, očuvanje ili ponovno priznavanje prava na davanje uslovljeno navršenjem penzijskog staža, nadležni nosilac te države ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i penzijski staž navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, kao da je navršen prema njegovim pravnim propisima, pod uslovom da se periodi ne poklapaju, ako ovim sporazumom nije drukčije određeno.

(2) Prilikom primjene stava 1 ovog člana, staž osiguranja koji se, prema pravnim propisima druge države ugovornice računa sa uvećanim trajanjem, uzima se u obzir u efektivnom trajanju.

(3) Осигuraniku – држављанину једне од држава уговорница, који, и поред примјене става 1 овог члана, не испуњава услове за стичање права на давање, надлежни носилац узима у обзир и пензијски стаж навршен у трећој држави са којом обје државе уговорнице имају закључене споразуме о социјалном осигурању.

(4) Ако је према правним прописима једне државе уговорнице, право на одређено давање условљено навршењем стажа у одређеном занимању, односно послу, или у занимању за које постоји посебан систем, носилац те државе уговорнице узима у обзир и пензијски стаж који је, према правним прописима друге државе уговорнице навршен у истом занимању, односно послу или у одговарајућем систему.

(5) Ако према правним прописима једне државе уговорнице период осигурања или одређено чинјенично стање продуђава период у коме, да би се остварило право на давање, мора бити навршен пензијски стаж, тај период се продуђава одговарајућим периодом осигурања, односно постојањем одређеног чинјеничног стања (коришћење пензије, давање за случај болести, повреде на раду, незапослености и др.) у другој држави уговорници.

Члан 17

Пензијски стаж краћи од 12 мјесеци

(1) Ако је укупан пензијски стаж, који се према правним прописима једне државе уговорнице узима у обзир за обрачунавање давања краћи од 12 мјесеци, не одобрава се право на давање, изузев у случају када, према тим правним прописима, постоји право на давање само по основу тог пензијског стажа.

(2) Пензијски стаж из става 1 овог члана, по основу кога носилац једне државе уговорнице не одобрава давање, узима у обзир носилац друге државе уговорнице за стичање, очување и поновно признавање права на давање, као и одређивање његове висине, као да је тај стаж навршен према његовим правним прописима.

Члан 18

Утврђивање самосталног давања

Ако према правним прописима једне државе уговорнице постоји право на давање и без примјене члана 16 овог споразума, надлежни носилац те државе

ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu penzijskog staža koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Član 19

Utvrđivanje i obračun srazmjernog dijela davanja

(1) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje samo uz primjenu odredaba člana 16 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

1. obračunava teorijski iznos davanja koji bi pripadao da je ukupan penzijski staž koji se uzima u obzir za obračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine penzijskog staža uzima se kao teorijski iznos;
2. na osnovu tako obračunatog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmjeran odnosu između penzijskog staža navršenog isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnog penzijskog staža koji se uzima u obzir za obračun davanja;
3. utvrđuje iznos davanja srazmjerno penzijskom stažu navršenom prema pravnim propisima te države ugovornice i njenom najdužem penzijskom stažu na osnovu koga se utvrđuje visina davanja, u slučaju kada je ukupan penzijski staž koji se uzima u obzir primjenom odredaba člana 16. ovog sporazuma duži od najdužeg penzijskog staža prema pravnim propisima te države ugovornice.

(2) Ako se prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, plate, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, platu, osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 20

Umanjenje, obustava i ukidanje isplate davanja

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje ne podliježu pravnim propisima država ugovornica o umanjenju, obustavi ili ukidanju davanja u slučaju njihovog istovremenog korišćenja.

GLAVA 3

Povreda na radu i profesionalna bolest

Član 21

Povreda na putu do posla

(1) Lice sa prebivalištem na teritoriji jedne države ugovornice koje na putu, radi stupanja na posao po osnovu ugovora o radu, odnosno radi obavljanja samostalne djelatnosti u drugoj državi ugovornici pretrpi povredu, ima pravo na davanja po osnovu povrede na radu prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(2) Stav 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju povrede koju lice pretrpi neposredno po isteku ugovora o radu, odnosno po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, na putu do prebivališta.

Član 22

Davanje u naturi

(1) Lice koje po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište ili boravište u drugoj državi ugovornici koristi tu zaštitu na teret nadležnog nosioca, od nosioca na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje taj nosilac primjenjuje, kao da je kod njega osigurano.

(2) Za davanje zdravstvenih usluga veće vrijednosti primjenjuju se odredbe člana 11 stav 4 ovog sporazuma.

(3) U slučajevima iz stava 1 i 2 ovog člana ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje:

u Republici Makedoniji:

- područna služba Fonda zdravstvenog osiguranja Makedonije

u Crnoj Gori:

- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja.

(4) Za naknadu troškova nastalih na osnovu st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 15 ovog sporazuma.

Član 23

Profesionalna bolest

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je bolest prvi put ljeakarski utvrđena na teritoriji te države ugovornice, smatra se da je taj uslov ispunjen ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge države ugovornice.

(2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je obavljanje djelatnosti koja može da izazove tu bolest, trajalo određeno vrijeme, nadležni nosilac te države ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vrijeme obavljanja takve djelatosti u skladu sa pravnim propisima druge države ugovornice.

Član 24

Novčano davanje

(1) Novčano davanje za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nosilac one države ugovornice na čijoj teritoriji je nastala povreda na radu, odnosno poslednji put obavljana djelatnost koja može da izazove tu profesionalnu bolest.

(2) Ako lice, koje je po osnovu profesionalne bolesti primalo ili prima novčano davanje na teret nosioca jedne države ugovornice, zbog pogoršanja bolesti prouzrokovanog obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge države ugovornice, može da izazove profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nosiocu druge države ugovornice, nosilac prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje, prema svojim pravnim propisima. Nosilac druge države ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja koje bi, po osnovu nastupanja te bolesti, pripadalo prema njegovim pravnim propisima.

Član 25

Obavješćavanje diplomatske misije ili konzularnog predstavništva o povredi na radu

O povredi na radu državljanina, odnosno osiguranika jedne države ugovornice u drugoj državi ugovornici koja je prouzrokovala ili bi mogla prouzrokovati smrt, nadležni nosilac, bez odlaganja, obavješćava diplomatsku misiju ili konzularno predstavništvo države ugovornice čiji je on državljanin, odnosno osiguranik.

GLAVA 4

Nezaposlenost

Član 26

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Period osiguranja, utvrđen prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uzima se u obzir za pravo na davanje za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako je nezaposleno lice u državi ugovornici u kojoj ostvaruje pravo na davanje prije podnošenja zahtjeva za to davanje bilo osigurano za slučaj nezaposlenosti najmanje toliko mjeseci koliko je predviđeno prema njenim pravnim propisima.

(2) Uslcv minimalnog perioda osiguranja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na nezaposlenog čije je zaposlenje, odnosno osnov za obavezno osiguranje prestao bez njegove volje i krivice, ili koji ima prebivalište na teritoriji države ugovornice u kojoj podnosi zahtjev, odnosno ostvaruje pravo na davanje.

GLAVA 5

Davanje za slučaj smrti

Član 27

Pravo na davanje

Ako davanje za slučaj smrti pripada prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice u kojoj je umrlo lice imalo prebivalište.

GLAVA 6

Dodatak za djecu

Član 28

Utvrđivanje davanja

(1) Pravo na dodatak za djecu određuje se prema pravnim propisima one države ugovornice po kojima je lice osigurano i za djecu koja imaju prebivalište u drugoj državi ugovornici.

(2) Ako pravo na dodatak za djecu postoji prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice na čijoj teritoriji dijete ima prebivalište.

(3) St. 1 i 2 ovog člana se primjenjuju i na korisnika penzije.

DIO IV

OSTALE ODREDBE

Član 29

Organi za vezu

U cilju efikasnijeg sprovođenja ovog sporazuma, posebno radi jednostavnog i brzog povezivanja nosilaca država ugovornica, administrativnim sporazumom utvrđuju se organi za vezu ovlašćeni za sprovođenje ovog sporazuma.

Član 30

Obaveze organa, pravna i administrativna pomoć

(1) Nadležni organi država ugovornica će, administrativnim sporazumom, utvrditi način primjene ovog sporazuma, koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom.

(2) Nadležni organi i organi za vezu država ugovornica obavještavaće se međusobno o:

- a) svim preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma,
- b) svim promjenama njihovih pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma.

(3) U primjeni ovog sporazuma, organi i nosioci država ugovornica će uzajamno pružati besplatnu pravnu i administrativnu pomoć.

(4) Organi i nosioci država ugovornica mogu, u primjeni ovog sporazuma neposredno međusobno kontaktirati, kao i sa zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(5) Organi i nosioci jedne države ugovornice ne smiju odbiti zahtjev i drugi podnesak zbog toga što je napisan na službenom jeziku i pismu druge države ugovornice.

(6) Prilikom primjene ovog sporazuma ravnopravno će se upotrebljavati makedonski jezik i pismo i mnogorski jezik i pismo.

(7) Ljekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, a odnose se na lica koja u drugoj državi ugovornici imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu. Ljekarske preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obje države ugovornice obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

(8) Pravna pomoć se, do pokretanja sudskog postupka, pruža u skladu sa propisima koji se primjenjuju za pravnu pomoć u građanskim pravnim stvarima.

Član 31

Ovlašćenja diplomatskih misija i konzularnih predstavništava

Diplomska misija i konzularno predstavništvo država ugovornica, mogu se bez posebnog punomoćja, direktno obraćati nadležnim organima, organima za vezu i nadležnim nosiocima druge države ugovornice radi zaštite interesa svojih državljana.

Član 32

Oslobađanje od takse i nadovjera

(1) Oslobađanje ili smanjenje takse predviđeno propisima jedne države ugovornice za podneske ili dokumenta koja se prilažu zbog primjene njenih pravnih propisa, odnosi se i na odgovarajuće podneske i dokumenta koja se prilažu radi primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa druge države ugovornice.

(2) Isprave, dokumenta i podnesci bilo koje vrste, koji se prilažu prilikom primjene ovog sporazuma, ne podliježu nadovjeri.

Član 33

Podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo koji je u primjeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice podnijet organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi odnosno instituciji jedne države ugovornice, smatra se zahtjevom, izjavom ili pravnim sredstvom podnijetom organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji druge države ugovornice.

(2) Zahtjev za davanje, podnijet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice, koje dolazi u obzir primjenom ovog sporazuma.

(3) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo, koji primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji te države ugovornice, može se, u istom roku, podnijeti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji druge države ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1 do 3 ovog člana, organ, nosilac ili neka druga nadležna organizacija, ustanova, odnosno institucija, bez odlaganja, prosljeđuje zahtjev, izjavu ili pravno sredstvo odgovarajućoj službi druge države ugovornice, neposredno ili posredstvom organa za vezu.

(5) Javne isprave, potvrde, odnosno dokumenti koje u cilju primjene ovog sporazuma izdaje organ ili nosilac jedne države ugovornice, smatraju se važećim i za organ ili nosioca druge države ugovornice.

Član 34

Isplata davanja

(1) Nosilac nadležan za pružanje davanja prema ovom sporazumu izvršava svoju obavezu, sa oslobađajućim dejstvom, isplatom novčanih davanja korisnicima u svojoj nacionalnoj valuti.

(2) Preračunavanje davanja u valutu druge države ugovornice vrši se prema odnosu valuta koji je važio na dan kada je nosilac nadležan za pružanje davanja doznačio sredstva isplatnom organu u svojoj državi radi isplate korisniku u drugu državu ugovornicu.

(3) Naknade predviđene ovim sporazumom isplaćuju se u valuti one države ugovornice u kojoj se nalazi sjedište nosioca na čiji teret padaju davanja.

(4) Doznake sredstava iz st. 1 do 3 ovog člana vrše se u konvertibilnoj valuti u skladu sa platnim prometom država ugovornica.

Član 35

Potraživanje preplaćenih iznosa davanja

(1) Nosilac jedne države ugovornice, koji je isplatio davanja u iznosu većem od onog koji korisniku pripada, može od nosioca druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih iznosa davanja koje treba da isplati korisniku, zadrži preplaćeni iznos.

(2) Preplaćeni iznos iz stava 1 ovog člana se isplaćuje direktno nosiocu koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Član 36

Izvršni postupak

(1) Izvršna rješenja u oblasti socijalnog osiguranja (isprave) nadležnih organa i nosilaca, kao i izvršne odluke sudova jedne države ugovornice priznaju se u drugoj državi ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa javnim poretком државе уговорнице у којој треба да се призна исправа или извршна одлука из става 1 овог члана.

(3) Isprave i izvršne odluke iz stava 1 ovog člana izvršavaju se u drugoj državi ugovornici. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju za isprave ili izvršne odluke државе уговорнице у којој треба да се спроведе извршење. Isprave i izvršne odluke moraju sadržavati potvrdu o njihovoj izvršnosti (klauzula o izvršenju).

(4) Primjena st. 1 do 3 ovog člana ne obuhvata zastupanje u sudskom postupku.

Član 37

Naknada štete

(1) Ako lice, koje prema pravnim propisima jedne државе уговорнице, prima davanje po osnovu štete koja je nastala u drugoj држави уговорници i ima, prema njenim pravnim propisima, pravo na naknadu štete od trećeg lica, tada pravo na tu naknadu prelazi na nosioca prve државе уговорнице prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ако je pravo na naknadu štete u vezi sa istovrsnim davanjima, po osnovu istog slučaja štete, prenijeto, u skladu sa stavom 1 ovog člana nosiocima obije države ugovornice, treće lice može isplatiti naknadu štete, sa oslobađajućim dejstvom, jednom ili drugom nosiocu. Nosioći će namiriti svoja potraživanja po ovom osnovu, srazmjerno davanju koje isplaćuju.

Član 38 **Rješavanje sporova**

Sporove u primjeni i tumačenju ovog sporazuma rješavaće dogovorno nadležni organi država ugovornica.

DIO V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39 **Prelazne odredbe**

(1) Ovaj sporazum ne utvrđuje pravo na davanje za period prije njegovog stupanja na snagu.

(2) Za utvrđivanje prava na davanje prema ovom sporazumu uzima se u obzir i penzijski staž koji je, prema pravnim propisima država ugovornica, ostvaren prije njegovog stupanja na snagu pri čemu se poseban staž uzima u obzir u priznatom trajanju samo ako je utvrđen za period prije 1. januara 1965. godine.

(3) Izuzetno od odredbe člana 16 stav 2 ovog sporazuma, staž osiguranja navršen prije 1. januara 1992. godine, koji se prema tada važećim propisima računao sa uvećanim trajanjem, uzima se u obzir u priznatom trajanju.

(4) Za lice koje nema državljanstvo država ugovornica, kao ni država sa teritorije prethodne Jugoslavije, penzijski staž koji je prethodna Jugoslavija, po osnovu međunarodnih ugovora zaključenih sa drugim državama, preuzela na svoj teret, a koji je navršen na teritoriji tih država, pada na teret nosioca one države ugovornice čije je republičko državljanstvo to lice imalo na dan preuzimanja obaveze po osnovu tih međunarodnih ugovora.

(5) Ovaj sporazum se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Član 40

Stupanje na snagu

- (1) Ovaj sporazum podliježe potvrđivanju.
- (2) Države ugovornice će se međusobno u pisanoj formi, diplomatskim putem, obavijestiti o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.
- (3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana po isteku mjeseca u kome je primljeno zadnje pisano obavještenje iz stava 2 ovog člana.

Član 41

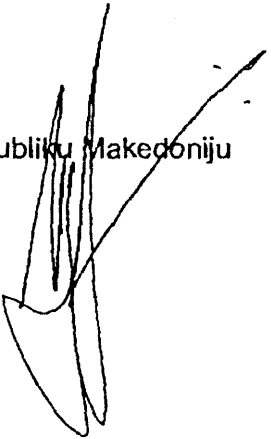
Vrijeme trajanja i otkazivanje

- (1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.
- (2) Ovaj sporazum se može mijenjati i dopunjavati samo uz obostranu saglasnost država ugovornica izraženu u pisanoj formi. Izmjene i dopune stupaju na snagu na način i po postupku predviđenom u članu 40 ovog sporazuma.
- (3) Ovaj sporazum može da se otkáže uz obostranu saglasnost država ugovornica ili jednostrano, pisanim obavještenjem bilo koje od država ugovornica dostavljenim drugoj državi ugovornici diplomatskim putem. Otkazivanje stupa na snagu s posljednjim danom tekuće kalendarske godine, pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest mjeseci.
- (4) U slučaju otkazivanja, odredbe ovog sporazuma će nastaviti da se primjenjuju u slučajevima kada se radi o stečenim pravima, kao i u odnosu na zahtjeve za ostvarivanje prava podnijete prije postizanja obostrane saglasnosti, odnosno prije dostavljanja jednostranog obavještenja o otkazivanju sporazuma.
- (5) Stupanjem na snagu ovog sporazuma, u odnosima između Republike Makedonije i Crne Gore, prestaje da važi Sporazum između Republike Makedonije i Savezne Republike Jugoslavije o socijalnom osiguranju, zaključen u Beogradu, 29. decembra 2000. godine, osim stečenih prava na davanja i već pokrenutih postupaka, ako se oni odnose na period u kome je bio na snazi Sporazum koji se ovim sporazumom stavlja van snage.

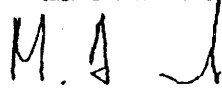
U potvrdu ovoga opunomoćenici, propisno ovlašćeni od svojih vlada, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjeno u Skoplju, dana 22. oktobra 2010. godine, u dva originalna primjerka, na makedonskom i crnogorskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

Za Republiku Makedoniju

Za Crnu Goru

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој договор.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË DHE MALIT TË ZI PËR SIGURIM SOCIAL

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe Malit të Zi për sigurim social, e lidhur në Shkup më 22 tetor 2010.

Neni 2

Marrëveshja në original në gjuhën maqedonase dhe malazeze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale caktohet si organ i administratës shtetërore, që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

10.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА РАМКОВНАТА
КОНВЕНЦИЈА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО ВО ОПШТЕСТВОТО

Се прогласува Законот за ратификација на Рамковната конвенција на Советот на Европа за значењето на културното наследство во општеството, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 февруари 2011 година.

Бр. 07-992/1
21 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

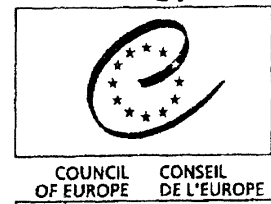
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА РАМКОВНАТА КОНВЕНЦИЈА НА СОВЕТОТ НА
ЕВРОПА ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО
ОПШТЕСТВОТО

Член 1

Се ратификува Рамковната конвенција на Советот на Европа за значењето на културното наследство во општеството, донесена во Фаро, Португалија на 27 октомври 2005 година.

Член 2

Договорот во оригинал на англиски, со превод на македонски јазик, гласи:

Council of Europe Treaty Series - No. 199

Council of Europe
Framework Convention
on the Value of Cultural
Heritage for Society

Faro, 27.X.2005

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Preamble

The member States of the Council of Europe, Signatories hereto,

Considering that one of the aims of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members for the purpose of safeguarding and fostering the ideals and principles, founded upon respect for human rights, democracy and the rule of law, which are their common heritage;

Recognising the need to put people and human values at the centre of an enlarged and cross-disciplinary concept of cultural heritage;

Emphasising the value and potential of cultural heritage wisely used as a resource for sustainable development and quality of life in a constantly evolving society;

Recognising that every person has a right to engage with the cultural heritage of their choice, while respecting the rights and freedoms of others, as an aspect of the right freely to participate in cultural life enshrined in the United Nations Universal Declaration of Human Rights (1948) and guaranteed by the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966);

Convinced of the need to involve everyone in society in the ongoing process of defining and managing cultural heritage;

Convinced of the soundness of the principle of heritage policies and educational initiatives which treat all cultural heritages equitably and so promote dialogue among cultures and religions;

Referring to the various instruments of the Council of Europe, in particular the European Cultural Convention (1954), the Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe (1985), the European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (1992, revised) and the European Landscape Convention (2000);

Convinced of the importance of creating a pan-European framework for co-operation in the dynamic process of putting these principles into effect;

Have agreed as follows:

Section I – Aims, definitions and principles**Article 1 – Aims of the Convention**

The Parties to this Convention agree to:

- a recognise that rights relating to cultural heritage are inherent in the right to participate in cultural life, as defined in the Universal Declaration of Human Rights;
- b recognise individual and collective responsibility towards cultural heritage;
- c emphasise that the conservation of cultural heritage and its sustainable use have human development and quality of life as their goal;

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

- d take the necessary steps to apply the provisions of this Convention concerning:
- the role of cultural heritage in the construction of a peaceful and democratic society, and in the processes of sustainable development and the promotion of cultural diversity;
 - greater synergy of competencies among all the public, institutional and private actors concerned.

Article 2 – Definitions

For the purposes of this Convention,

- a cultural heritage is a group of resources inherited from the past which people identify, independently of ownership, as a reflection and expression of their constantly evolving values, beliefs, knowledge and traditions. It includes all aspects of the environment resulting from the interaction between people and places through time;
- b a heritage community consists of people who value specific aspects of cultural heritage which they wish, within the framework of public action, to sustain and transmit to future generations.

Article 3 – The common heritage of Europe

The Parties agree to promote an understanding of the common heritage of Europe, which consists of:

- a all forms of cultural heritage in Europe which together constitute a shared source of remembrance, understanding, identity, cohesion and creativity, and
- b the ideals, principles and values, derived from the experience gained through progress and past conflicts, which foster the development of a peaceful and stable society, founded on respect for human rights, democracy and the rule of law.

Article 4 – Rights and responsibilities relating to cultural heritage

The Parties recognise that:

- a everyone, alone or collectively, has the right to benefit from the cultural heritage and to contribute towards its enrichment;
- b everyone, alone or collectively, has the responsibility to respect the cultural heritage of others as much as their own heritage, and consequently the common heritage of Europe;
- c exercise of the right to cultural heritage may be subject only to those restrictions which are necessary in a democratic society for the protection of the public interest and the rights and freedoms of others.

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Article 5 – Cultural heritage law and policies

The Parties undertake to:

- a recognise the public interest associated with elements of the cultural heritage in accordance with their importance to society;
- b enhance the value of the cultural heritage through its identification, study, interpretation, protection, conservation and presentation;
- c ensure, in the specific context of each Party, that legislative provisions exist for exercising the right to cultural heritage as defined in Article 4;
- d foster an economic and social climate which supports participation in cultural heritage activities;
- e promote cultural heritage protection as a central factor in the mutually supporting objectives of sustainable development, cultural diversity and contemporary creativity;
- f recognise the value of cultural heritage situated on territories under their jurisdiction, regardless of its origin;
- g formulate integrated strategies to facilitate the implementation of the provisions of this Convention.

Article 6 – Effects of the Convention

No provision of this Convention shall be interpreted so as to:

- a limit or undermine the human rights and fundamental freedoms which may be safeguarded by international instruments, in particular, the Universal Declaration of Human Rights and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;
- b affect more favourable provisions concerning cultural heritage and environment contained in other national or international legal instruments;
- c create enforceable rights.

Section II – Contribution of cultural heritage to society and human development**Article 7 – Cultural heritage and dialogue**

The Parties undertake, through the public authorities and other competent bodies, to:

- a encourage reflection on the ethics and methods of presentation of the cultural heritage, as well as respect for diversity of interpretations;
- b establish processes for conciliation to deal equitably with situations where contradictory values are placed on the same cultural heritage by different communities;

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

- c develop knowledge of cultural heritage as a resource to facilitate peaceful co-existence by promoting trust and mutual understanding with a view to resolution and prevention of conflicts;
- d integrate these approaches into all aspects of lifelong education and training .

Article 8 – Environment, heritage and quality of life

The Parties undertake to utilise all heritage aspects of the cultural environment to:

- a enrich the processes of economic, political, social and cultural development and land-use planning, resorting to cultural heritage impact assessments and adopting mitigation strategies where necessary;
- b promote an integrated approach to policies concerning cultural, biological, geological and landscape diversity to achieve a balance between these elements;
- c reinforce social cohesion by fostering a sense of shared responsibility towards the places in which people live;
- d promote the objective of quality in contemporary additions to the environment without endangering its cultural values.

Article 9 – Sustainable use of the cultural heritage

To sustain the cultural heritage, the Parties undertake to:

- a promote respect for the integrity of the cultural heritage by ensuring that decisions about change include an understanding of the cultural values involved;
- b define and promote principles for sustainable management, and to encourage maintenance;
- c ensure that all general technical regulations take account of the specific conservation requirements of cultural heritage;
- d promote the use of materials, techniques and skills based on tradition, and explore their potential for contemporary applications;
- e promote high-quality work through systems of professional qualifications and accreditation for individuals, businesses and institutions.

Article 10 – Cultural heritage and economic activity

In order to make full use of the potential of the cultural heritage as a factor in sustainable economic development, the Parties undertake to:

- a raise awareness and utilise the economic potential of the cultural heritage;
- b take into account the specific character and interests of the cultural heritage when devising economic policies; and

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

- c ensure that these policies respect the integrity of the cultural heritage without compromising its inherent values.

Section III – Shared responsibility for cultural heritage and public participation**Article 11 – The organisation of public responsibilities for cultural heritage**

In the management of the cultural heritage, the Parties undertake to:

- a promote an integrated and well-informed approach by public authorities in all sectors and at all levels;
- b develop the legal, financial and professional frameworks which make possible joint action by public authorities, experts, owners, investors, businesses, non-governmental organisations and civil society;
- c develop innovative ways for public authorities to co-operate with other actors;
- d respect and encourage voluntary initiatives which complement the roles of public authorities;
- e encourage non-governmental organisations concerned with heritage conservation to act in the public interest.

Article 12 – Access to cultural heritage and democratic participation

The Parties undertake to:

- a encourage everyone to participate in:
 - the process of identification, study, interpretation, protection, conservation and presentation of the cultural heritage ;
 - public reflection and debate on the opportunities and challenges which the cultural heritage represents;
- b take into consideration the value attached by each heritage community to the cultural heritage with which it identifies;
- c recognise the role of voluntary organisations both as partners in activities and as constructive critics of cultural heritage policies;
- d take steps to improve access to the heritage, especially among young people and the disadvantaged, in order to raise awareness about its value, the need to maintain and preserve it, and the benefits which may be derived from it.

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Article 13 – Cultural heritage and knowledge

The Parties undertake to:

- a facilitate the inclusion of the cultural heritage dimension at all levels of education, not necessarily as a subject of study in its own right, but as a fertile source for studies in other subjects;
- b strengthen the link between cultural heritage education and vocational training;
- c encourage interdisciplinary research on cultural heritage, heritage communities, the environment and their inter-relationship;
- d encourage continuous professional training and the exchange of knowledge and skills, both within and outside the educational system.

Article 14 – Cultural heritage and the information society

The Parties undertake to develop the use of digital technology to enhance access to cultural heritage and the benefits which derive from it, by:

- a encouraging initiatives which promote the quality of contents and endeavour to secure diversity of languages and cultures in the information society;
- b supporting internationally compatible standards for the study, conservation, enhancement and security of cultural heritage, whilst combating illicit trafficking in cultural property;
- c seeking to resolve obstacles to access to information relating to cultural heritage, particularly for educational purposes, whilst protecting intellectual property rights;
- d recognising that the creation of digital contents related to the heritage should not prejudice the conservation of the existing heritage.

Section IV – Monitoring and co-operation**Article 15 – Undertakings of the Parties**

The Parties undertake to:

- a develop, through the Council of Europe, a monitoring function covering legislations, policies and practices concerning cultural heritage, consistent with the principles established by this Convention;
- b maintain, develop and contribute data to a shared information system, accessible to the public, which facilitates assessment of how each Party fulfils its commitments under this Convention.

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Article 16 – Monitoring mechanism

- a The Committee of Ministers, pursuant to Article 17 of the Statute of the Council of Europe, shall nominate an appropriate committee or specify an existing committee to monitor the application of the Convention, which will be authorised to make rules for the conduct of its business;
- b The nominated committee shall:
 - establish rules of procedure as necessary;
 - manage the shared information system referred to in Article 15, maintaining an overview of the means by which each commitment under this Convention is met;
 - at the request of one or more Parties, give an advisory opinion on any question relating to the interpretation of the Convention, taking into consideration all Council of Europe legal instruments;
 - on the initiative of one or more Parties, undertake an evaluation of any aspect of their implementation of the Convention;
 - foster the trans-sectoral application of this Convention by collaborating with other committees and participating in other initiatives of the Council of Europe;
 - report to the Committee of Ministers on its activities.

The committee may involve experts and observers in its work.

Article 17 – Co-operation in follow-up activities

The Parties undertake to co-operate with each other and through the Council of Europe in pursuing the aims and principles of this Convention, and especially in promoting recognition of the common heritage of Europe, by:

- a putting in place collaborative strategies to address priorities identified through the monitoring process;
- b fostering multilateral and transfrontier activities, and developing networks for regional co-operation in order to implement these strategies;
- c exchanging, developing, codifying and assuring the dissemination of good practices;
- d informing the public about the aims and implementation of this Convention.

Any Parties may, by mutual agreement, make financial arrangements to facilitate international co-operation.

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Section V – Final clauses**Article 18 – Signature and entry into force**

- a This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe.
- b It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- c This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- d In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 19 – Accession

- a After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe, and the European Community, to accede to the Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- b In respect of any acceding State, or the European Community in the event of its accession, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 20 – Territorial application

- a Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- b Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- c Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

Article 21 – Denunciation

- a Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- b Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 22 – Amendments

- a Any Party, and the committee mentioned in Article 16, may propose amendments to this Convention.
- b Any proposal for amendment shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe, who shall communicate it to the member States of the Council of Europe, to the other Parties, and to any non-member State and the European Community invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 19.
- c The committee shall examine any amendment proposed and submit the text adopted by a majority of three-quarters of the Parties' representatives to the Committee of Ministers for adoption. Following its adoption by the Committee of Ministers by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by the unanimous vote of the States Parties entitled to hold seats in the Committee of Ministers, the text shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- d Any amendment shall enter into force in respect of the Parties which have accepted it, on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have informed the Secretary General of their acceptance. In respect of any Party which subsequently accepts it, such amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which the said Party has informed the Secretary General of its acceptance.

Article 23 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State which has acceded or been invited to accede to this Convention, and the European Community having acceded or been invited to accede, of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with the provisions of Articles 18, 19 and 20;
- d any amendment proposed to this Convention in accordance with the provisions of Article 22, as well as its date of entry into force;

CETS 199 – Value of Cultural Heritage for Society, 27.X.2005

- e any other act, declaration, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Faro, this 27th day of October 2005, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State or the European Community invited to accede to it.

СЕРИЈА СПОГОДБИ НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА – БР.199

**РАМКОВНА КОНВЕНЦИЈА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ЗА ОПШТЕСТВОТО**

ФАРО, 27.10.2005 година

ПРЕАМБУЛА

Државите-членки на Советот на Европа, долупотпишани,

Сметајќи дека една од целите на Советот на Европа е да се постигне поголемо единство меѓу неговите членки со цел да се зачуваат и да се поттикнат идеалите и начелата што се темелат на почитување на човековите права, демократијата и владеење на правото, што претставуваат нивно заедничко наследство;

Свесни за потребата народот и човековите вредности да бидат ставени во средиштето на еден проширен и интердисциплинарен концепт на културно наследство;

Истакнувајќи ја вредноста и можноста на културното наследство кои мудро се користат како ресурс за одржлив развој и квалитетен живот во општество што е во постојан развој;

Признавајќи дека секој има право да се занимава со културното наследство по сопствен избор, истовремено почитувајќи ги правата и слободата на другите како еден аспект на правото за слободно учество во културниот живот, втемелено во Универзалната декларација за човековите права на Обединетите нации (1948 година) и загарантирано со Меѓународниот договор за економски, општествени и културни права (1966 година);

Свесни за потребата секој поединец од општеството да биде вклучен во процесот на определување и управување со културното наследство;

Свесни за оправданоста на начелото на наследството и предлозите за едукација за еднакво поставување на секое културно наследство и на тој начин унапредувајќи го дијалогот меѓу културите и религиите;

Повикувајќи се на различните инструменти на Советот на Европа, особено на Европската конвенција за култура (1954 година), Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство на Европа (1985 година), Европската конвенција за заштита на археолошкото наследство (ревидирана 1992 година,) и Европската конвенција за пејзажот (2000 година);

Убедени во важноста за создавање паневропска рамка за соработка во динамичната постапка за соединување на овие начела во практиката;

Се согласија за следното:

ДЕЛ 1 - ЦЕЛИ, ДЕФИНИЦИИ И НАЧЕЛА

Член 1 - Цели на Конвенцијата

Страните на Конвенцијата се согласија:

- а. да потврдат дека правото што се однесува на културното наследство се дел од правото за учество во културниот живот, како што е утврдено во Универзалната декларација за човекови права;

- б. да ја потврдат поединечна и групна одговорност кон културното наследство;
- в. да нагласат дека конзервацијата на културното наследство и неговото одржливо користење имаат за цел хуман развој и квалитетен живот;
- г. да преземат неопходни чекори за примена на одредбите од оваа конвенција во врска со:
 - улогата на културното наследство во градење мирно и демократско општество, како и во градењето на одржлив развој и промоција на културната разновидност;
 - поголемо здружување на надлежностите на заинтересираните јавни, институционални и приватни учесници.

Член 2 – Дефиниции

За целите на оваа конвенција:

- а. културното наследство е група ресурси наследени од минатото што луѓето ги идентификуваат, независно од сопственоста, како одраз и израз на нивните вредности, верувања, знаење и традиции што се во постојан развој. Во него се вклучени сите гледишта на животната средина што произлегуваат од заемното дејствување на луѓето и местата низ времето;
- б. заедницата која го наследува културното наследство ја сочинуваат луѓе кои ги вреднуваат специфичните гледишта на културното наследство кои, во рамките на јавна активност, сакаат да ги зачуваат и да ги пренесат на идните генерации.

Член 3 - Заедничкото наследство на Европа

Страните се согласија да промовираат разбирање за заедничкото наследство на Европа кое состои од:

- а. сите облици на културно наследство во Европа коишто заедно го сочинуваат заедничкиот извор на сеќавање, препознавање, идентитет, поврзаност и креативност; и
- б. идеалите, начелата и вредностите што произлегуваат од искуството стекнато низ напредокот и минатите спорови, а коишто го поттикнуваат развојот на мирно и стабилно општество што се темели на почитување на правата на човекот, демократијата и владеењето на правото.

Член 4 - Права и одговорности што се однесуваат на културното наследство

Страните се обврзуваат:

- а. секој, поединечно или групно, да има право да ги користи придобивките од културното наследство и да придонесува за негово збогатување;
- б. секој, поединечно или групно, да има одговорност да го почитува културното наследство на другите подеднакво како и своето наследство, па според тоа и заедничкото наследство на Европа;

- в. уживањето на правото на културно наследство да може да се однесува само на оние ограничувања кои се неопходни во едно демократско општество за заштита на јавниот интерес и правата и слободите на другите.

Член 5 – Право и политики на културното наследство

Страните се обврзуваат:

- а. да го препознаат јавниот интерес поврзан со сегементите од културното наследство во согласност со нивното значење за општеството;
- б. да ја зголемат вредноста на културното наследство преку негова идентификација, проучување, толкување, заштита, конзервација и промовирање;
- в. да обезбедат, во посебен контекст на секоја од страните, постоење на законодавни одредби за примена на правото на културно наследство определено во членот 4;
- г. да поттикнуваат економска и општествена клима која ќе поддржува учество во дејности поврзани со културното наследство;
- д. да промовираат заштита на културното наследство како главен чинител во заемната поддршка на целите за одржлив развој, културна разновидност и современа креативност;
- ѓ. да го препознаат значењето на културното наследство сместено на териториите под нивна јурисдикција, без разлика на неговото потекло;
- е. да постават сеопфатни стратегии за олеснување на примената на одредбите од оваа конвенција.

Член 6 - Ефекти од Конвенцијата

Ниту една од одредбите од оваа конвенција нема да бидат прикажани на начин:

- а. да се ограничуваат или да се нарушуваат човековите права и основните слободи коишто можат да се зачуваат со помош на меѓународни инструменти, особено со Универзалната декларација за човекови права и Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи;
- б. да влијаат на поповолните одредби што се однесуваат на културното наследство и околината содржани во други национални или меѓународни правни инструменти;
- в. да создаваат принудни права.

ДЕЛ 2 – ПРИДОНЕСОТ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ОПШТЕСТВОТО И НА ЧОВЕКОВИОТ РАЗВОЈ

Член 7 - Културното наследство и дијалогот

Страните се обврзуваат, преку јавните установи и други надлежни тела:

- а. да го охрабруваат размислувањето за етиката и методите на претставување на културното наследство, како и почитувањето на различноста на толкувањата;
- б. да воспостават постапки за помирување со цел подеднакво постапување во ситуации кога различни заедници даваат противречно вреднување на едно исто културно наследство;
- в. да воспостават постапки за помирување со цел подеднакво постапување во ситуации кога различни заедници даваат противречно вреднување на едно исто културно наследство;
- г. да ги обединат овие приоди во сите погледи на образованието и практичната работа во текот на целиот живот.

Член 8 - Животната средина, наследството и квалитетот на живот

Страните потврдуваат дека ќе ги користат сите аспекти на културното опкружување со цел:

- а. да го збогатат процесот на економски, политички, општествен и културен развој и просторно планирање, прибегнувајќи кон процени за алијанието на културното наследство и усвојувајќи олеснителни стратегии каде што тоа е потребно;
- б. да промовираат заднички пристап до политики што се однесуваат на културната, биолошката, геолошката и пејзажната разновидност за да се постигне рамнотежа меѓу овие елементи;
- в. да ја зацврстат општествената поврзаност, поттикнувајќи го чувството на заемна одговорност за местата во кои живеат луѓето;
- г. да ја промовираат целта за постигнување квалитет при современите промени на животната средина без да ги загрозат нејзините културни вредности.

Член 9 – Одржливо користење на културното наследство

За да се негува културното наследство страните се обврзуваат:

- а. да промовираат почитување за целовитоста на културното наследство, гарантирајќи дека во одлуките за промена ќе се има разбирање за културните вредности за кои станува збор;

- б. да утврдат и да промовираат начела за одржливо управување со наследството и да го охрабруваат неговото одржување;
- в. да обезбедат во сите технички уредби да бидат земени предвид посебните барања за конзервација на културното наследство;
- г. да промовираат користење материјали, техники и вештини засновани врз традицијата и да ги истражуваат можностите за современа примена;
- д. да промовираат висококвалитетна работа преку системи за професионално оспособување и овластување за поединци, бизниси и институции.

Член 10 – Културното наследство и економската дејност

Со цел целосно да се искористи потенцијалот на културното наследство како чинител за одржлив економски развој, страните се обврзуваат:

- а. да ја подигнат свеста и да ја користат економската моќ на културното наследство;
- б. да го земат предвид посебниот карактер и интереси на културното наследство, правејќи економски стратегии;
- в. да обезбедат овие стратегии да ја почитуваат целовитоста на културното наследство без да се нарушат неговите својствени вредности.

ДЕЛ 3 - ЗАЕДНИЧКА ОДГОВОРНОСТ ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО И УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА

Член 11 - Организација на одговорноста на јавноста за културното наследство

Во управувањето со културното наследство страните се обврзуваат:

- а. општествените органи да обезбедат заеднички и добро информиран приод во сите сектори и на сите нивоа;
- б. да создаваат правни, финансиски и професионални рамки кои ќе овозможуваат заедничко делување на општествените органи, специјалистите, сопствениците, инвеститорите, претприемачите, невладините организации и други претставници од граѓанското општество;
- в. да изнаоѓаат нови начини за соработка на општествените органи и другите учесници;
- г. да почитуваат и да охрабруваат волонтерски иницијативи кои ќе ја надополнуваат улогата на општествените органи;
- д. да ги поттикнуваат невладините организации кои се занимаваат со конзервација на наследството да дејствуваат во интерес на јавноста.

Член 12 - Пристап до културното наследство и демократско учество

Страните се обврзуваат:

- а. секогаш да го охрабруваат да учествува во:
 - процесот на идентификација, изучување, толкување, заштита, конзервација и презентација на културното наследство;
 - јавното размислување и дебатите за можностите и предизвиците во однос на културното наследство;
- б. да го земат предвид значењето што секоја заедница му го придава на културното наследство со кое таа се идентификува;
- в. да ја препознаат улогата на волонтерските организации, и како партнери во дејствувањата и како конструктивни критичари на политиките за културното наследство;
- г. да преземат чекори за подобар пристап кон наследството, особено кај младите луѓе и хендикепираните, со цел да се зголеми свеста за неговите вредности, потребата да се одржува и зачува, како и добивката што од него може да се извлече.

Член 13 - Културното наследство и знаењето

Страните се обврзуваат:

- а. да го олеснат вклучувањето на културното наследство на сите нивоа на образование, не секогаш како посебен предмет на изучување, туку како богат извор за изучување во други предмети;
- б. да ја зацврстат врската меѓу образованието за културното наследство и професионалната обука;
- в. да охрабруваат интердисциплинарно истражување за културното наследство на заедниците, животната средина и нивната заемна поврзаност;
- г. да охрабруваат непречена професионална обука и размена на знаења и вештини, во и надвор од образовниот систем.

Член 14 - Културното наследство и информатичкото општество

Страните се обврзуваат да ја развиваат употребата на дигиталната технологија со цел да се поттикне пристапот до културното наследство и добивката што произлегува од него преку:

- а. охрабрување на предлози што обезбедуваат квалитет на содржини и стремеж за обезбедување разновидност на јазици и култури во информатичкото општество;

- б. поддржување на меѓународно усогласени стандарди за проучување, конзервација, поттикнување и обезбедување на културното наследство, истовремено борејќи се против нелегалната трговија со културната сопственост;
- в. обид за премостување на пречките за пристап до информации поврзани со културното наследство, особено во едукативни цели, а во исто време, заштитувајќи ги правата на интелектуална сопственост;
- г. признавање дека создавањето дигитални содржини поврзани со наследството нема штетно да влијаат при конзервацијата на постоечкото наследство.

ДЕЛ 4 – СЛЕДЕЊЕ И СОРАБОТКА

Член 15 - Обврски на страните

Страните се обврзуваат:

- а. преку Советот на Европа да развиваат обврска на следење на легислативата, стратегиите и практичната работа што се однесуваат на културното наследство кои се утврдени во начелата од оваа конвенција;
- б. да одржуваат, да развиваат и да го полнат со податоци заедничкиот информатички систем, достапен на јавноста, што го олеснува оценувањето на кој начин секоја страна ги исполнува своите обврски според оваа конвенција.

Член 16 - Механизми за следење

- а. Комитетот на министри, во согласност со член 17 од Статутот на Советот на Европа, ќе именува соодветна комисија или ќе определи некоја веќе постоечка комисија да ја следи примената на Конвенцијата, и таа ќе има овластување да воспостави правила за извршување на работата;
- б. Именуваната комисија:
 - ќе воспостави правила на постапување според потребите;
 - ќе го води заедничкиот информатички систем наведен во член 15 и ќе има увид во средствата со кои се извршува секоја обврска од оваа конвенција;
 - на барање од една или повеќе страни ќе дава советодавно мислење на секое прашање во врска со толкувањето на оваа конвенција, земајќи ги предвид сите правни инструменти на Советот на Европа;
 - на предлог од една или повеќе страни ќе прави проценка на секој аспект поврзан со спроведувањето на Конвенцијата;
 - ќе поттикнува меѓусекторска примена на Конвенцијата во соработка со други комисии и ќе учествува во други предлози на Советот на Европа;

- ќе поднесува извештај до Комитетот на министри за своите активности.

Комисијата може да вклучи специјалисти и набљудувачи во својата работа.

Член 17 – Соработка во следење на активностите

Страните се обврзуваат да соработуваат едни со други, како и со Советот на Европа, во следење на целите и начелата на оваа конвенција, а особено во промовирање на препознавањето на заедничкото наследство на Европа преку:

- а. создавање заднички стратегии за предности идентификувани преку постапка за следење;
- б. поттикнување мултилатерални и прекугранични делувања и развивање мрежи за регионална соработка за спроведување на тие стратегии;
- в. размена, развој, кодификација, обезбедување и ширење на добри искуства;
- г. информирање на јавноста за целите и спроведувањето на оваа конвенција.

Секоја страна, со заемен договор, може да склучува финансиски спогодби за олеснување на меѓународната соработка.

ДЕЛ V - ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 18 - Потпишување и стапување во сила

- а. Оваа конвенција ќе биде отворена за потпис од страна на државите - членки на Советот на Европа.
- б. Конвенцијата ќе биде предмет на ратификација, прифаќање или одобрување. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување ќе бидат депонирани кај Генералниот Секретар на Советот на Европа.
- в. Оваа конвенција ќе стапи во сила првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци по датумот на кој десет држави – членки од Советот на Европа ја дале својата согласност да се обврзат со Конвенцијата во согласност со одредбите во претходниот параграф.
- г. Во однос на секоја држава - потписник која изразува согласност да биде обврзана, Конвенцијата ќе стапи во сила на првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци по датумот на предавање на инструментот за ратификација, прифаќање и одобрување.

Член 19 – Пристапување

- а. По стапување во сила на оваа конвенција, Комитетот на министри на Советот на Европа може да ја покани која било држава која не е членка на Советот на Европа и Европската заедница да пристапи кон Конвенцијата со одлука од мнозинството предвидена со членот 20.д од Статутот на Советот

на Европа и со едногласно гласање на земјите - потписнички преку нивните претставници во Комитетот на министри.

- б. За секоја земја - пристапничка како и за Европската заедница во случајот на нејзино пристапување, оваа конвенција ќе влезе во сила првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци од датумот на предавање на инструментот за пристапување кај Генералниот Секретар на Советот на Европа.

Член 20 - Територијална примена

- а. Секоја држава може во време на потпишување или предавање на својот инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување да ја одреди територијата или териториите на кои ќе се однесува оваа конвенција.
- б. Секоја држава може, подоцна, со декларација доставена до Генералниот Секретар на Советот на Европа, да ја прошири примената на оваа конвенција на која било друга територија одредена во декларацијата. Во однос на таа територија, Конвенцијата ќе стапи во сила првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци по датумот на прием на таа декларација од Генералниот Секретар.
- в. Секоја декларација подготвена според двата претходни параграфи може, во однос на која било територија одредена во таквата декларација, да биде повлечена со допис упатен до Генералниот Секретар. Повлекувањето ќе стапи во сила на првиот ден од месецот по истекот на рокот од шест месеци по датумот на кој тој допис бил примен од Генералниот Секретар.

Член 21 – Откажување

- а. Секоја страна може, во секое време, да се откаже од оваа конвенција со допис до Генералниот Секретар на Советот на Европа.
- б. Таквото откажување ќе стапи во сила првиот ден од месецот по истекот на рокот од шест месеци од датумот на кој Генералниот Секретар го примил таквиот допис.

Член 22 – Амандмани

- а. Секоја страна, како и Комисијата спомената во членот 16, може да предлага амандмани за оваа конвенција.
- б. Секој предлог-амандман треба да биде доставен до Генералниот Секретар на Советот на Европа, кој потоа ќе го испрати до државите-членки на Советот на Европа, до другите страни, како и до сите земји кои не се членки на Европската заедница поканети да пристапат кон оваа конвенција во согласност со одредбите од членот 19.
- в. Комисијата ќе го испита секој предлог - амандман и ќе го поднесе на усвојување текстот усвоен со мнозинство од три четвртини на претставниците од страните до Комитетот на министри. По неговото

усвојување од Комитетот на министри по начело на мнозинство според членот 20. д од Статутот на Советот на Европа и со едногласно изгласување на државите кои имаат свој претставник во Комитетот на министри, текстот ќе биде испратен до страните за прифаќање.

- г. Секој амандман ќе стапи во сила за страните што го прифатиле првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци од датумот на кој десет држави -членки на Советот на Европа го информирале Генералниот Секретар за нивното прифаќање. За секоја друга страна која ќе го прифати подоцна, таквиот амандман ќе стапи во сила првиот ден од месецот по истекот на рокот од три месеци по датумот на кој споменатата страна го информирала Генералниот Секретар за нејзиното прифаќање.

Член 23 – Известувања

Генералниот Секретар на Советот на Европа ќе ги известува државите - членки на Советот на Европа, секоја држава што пристапила или била поканета да пристапи на оваа конвенција, како и на Европската заедница што пристапила или била поканета да пристапи за:

- а. секое потпишување;
- б. предавање каков било инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување;
- в. секој датум за стапување во сила на оваа конвенција во согласност со одредбите од членовите 18, 19 и 20;
- г. секој предлог-амандман на оваа конвенција во согласност со одредбите од член 22, како и за датумот за негово стапување во сила;
- д. кој било друг акт, декларација, известување или допис во врска со оваа конвенција.

Како потврда на тоа, овластените потписници ја потпишаа оваа конвенција.

Изготвено во Фаро на овој 27-ми ден од октомври 2005 година, на англиски и на француски јазик, двата текста се еднакво автентични во еден примерок што ќе биде депониран во архивите на Советот на Европа. Генералниот Секретар на Советот на Европа заверените копии ќе ги достави до секоја држава - членка на Советот на Европа и до секоја држава или до Европската заедница поканети да пристапат.

Член 3

Министерството за култура се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа конвенција.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS KORNIZË TË KËSHILLIT EVROPIAN PËR
RËNDËSINË E TRASHËGIMISË KULTURORE NË SHOQËRI

Neni 1

Ratifikohet Konventa Kornizë e Këshillit Evropian për rëndësinë e trashëgimisë kulturore në shoqëri e miratuar në Faro, Portugali më 27 tetor 2005.

Neni 2

Konventa në origjinal në gjuhën angleze me përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Kulturës, caktohet si organi i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj konvente.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

11.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА
МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ОДБРАНАТА

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Полска за соработка во областа на одбраната, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 февруари 2011 година.

Бр. 07-993/1
21 февруари 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА ЗА СОРАБОТКА ВО
ОБЛАСТА НА ОДБРАНАТА

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Полска за соработка во областа на одбраната, потпишана во Скопје, на 21 јуни 2010 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, полски и англиски јазик, гласи:

СПОГОДБА
МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА
ЗА
СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ОДБРАНАТА

Владата на Република Македонија Владата и на Република Полска, понатаму именувани како "Страните",

Истакнувајќи дека соработката во областа на одбраната е витален елемент на безбедноста и стабилноста и посебно важен за соработка насочена кон реорганизирање, етаблирање и подобрување на светскиот безбедносен систем,

Признавајќи ја фундаменталната улога на Организацијата на Северноатлантскиот договор за обезбедување на светскиот мир и меѓународната безбедност,

Земајќи ги предвид одредбите од Договорот меѓу државите страни во Северноатлантскиот договор и другите држави учеснички во Партнерството за мир за статусот на нивните сили и Дополнителниот протокол, склучен на 19 јуни 1995 во Брисел,

Се договорија за следното:

ЧЛЕН 1

Цел и делокруг на Спогодбата

1. Оваа Спогодба содржи општи одредби за одбранбена соработка меѓу Страните, заснована на принципите на еднаквост, партнерство и меѓусебна корист.
2. Соработката меѓу Страните во рамките на оваа Спогодба ќе се одвива во согласност со нивните надлежности, национални закони и меѓународните заложби на Република Македонија и Република Полска.

ЧЛЕН 2

Дефиниции

За целите на оваа Спогодба терминот:

1. "Воен персонал" се однесува на припадниците на вооружените сили на државите на Страните.
2. "Цивилен персонал" се однесува на вработени во вооружените сили и министерствата надлежни за прашања од областа на одбраната на државите на Страните.
3. "Страна испраќач" се однесува на Страната која испраќа свој воен и цивилен персонал на територијата на државата на другата Страна во согласност со одредбите на оваа Спогодба.
4. "Страна примател" се однесува на Страната која прима воен и цивилен персонал на Страната испраќач, во согласност со одредбите на оваа Спогодба.

ЧЛЕН 3

Области на соработка

1. Соработката меѓу Страните може да ги вклучи следниве области:
 - 1) размена на искуства од областа на одбранбеното планирање;
 - 2) функционирање на вооружените сили во демократски општества, вклучувајќи ја имплементацијата на одредбите на меѓународните спогодби во областа на одбраната, безбедноста и контролата на вооружувањето;
 - 3) учество во активности во рамки на програмата за Партнерството за мир, мировни и хуманитарни мисии и други операции на меѓународни организации кои имаат за цел поддршка на мирот и борба против тероризмот;
 - 4) организација на вооружените сили, структура на воените единици и логистичка поддршка, политика и менаџмент на персоналот;
 - 5) воено образование и обука на воен персонал, вклучувајќи примена на модерна техничка помош во процесот на образование и обука;
 - 6) воени вежби;

- 7) активности за воени потраги и спасувачки услуги;
- 8) воена наука и истражување;
- 9) воена географија, метеорологија, геодезија и картографија;
- 10) олеснување на иницијативи во областа на вооружувањето и воената опрема, вклучувајќи и обезбедување на модерно вооружување и воена опрема за вооружените сили на државите на Страните, истражување и развој, оддржување и ремонт на вооружувањето и воената опрема;
- 11) технички аспекти на модернизацијата на вооружувањето и воената опрема со која се опремени вооружените сили на државите на Страните;
- 12) примена на информатички системи и информатичка и комуникациски технологии во вооружените сили на државите на Страните;
- 13) заштита на средината од загадување предизвикано од активностите на воените единици;
- 14) воена медицина;
- 15) правни и економски прашања во областа на одбраната;
- 16) воена историја и музеи;
- 17) културни и спортски активности;

2. Специфични прашања кои се однесуваат на соработката во областите наведени во став 1 можат да бидат предмет на посебни аранжмани меѓу релевантните овластени органи на Страните.

ЧЛЕН 4 **Форми на соработка**

1. Соработката меѓу Страните ќе се реализира особено во следните форми:

- 1) средби на министрите надлежни за прашања од областа на одбраната и нивни претставници; за прашањата наведени во член 3 став 1 точки 10 – 11 полската страна ќе ја застапуваат претставници на министерот надлежен за економски прашања;

- 2) размена на искуства на експертско ниво;
- 3) политичко-воени консултации, конференции и семинари;
- 4) студии и практична обука на повисоки воени академии и институции за воено истражување и развој, размена на предавачи и обучувани лица во различни области;
- 5) експертски совети и помош, особено за правење нарачки, во истражување, развој, ремонт и обновување на вооружувањето и воената опрема;
- 6) учество во воени вежби;
- 7) учество во воени операции надвор од земјата;
- 8) размена на информации, документација и материјали за обука;
- 9) организација на, и учество во културни и спортски настани.

2. Министрите надлежни за прашања од областа на одбраната, по потреба, ќе оддржуваат консултации за прашања од заеднички интерес. Тие можат да овластат други подредени тела да учествуваат во имплементацијата на одредбите на оваа Спогодба.

ЧЛЕН 5

Годишни планови за соработка

1. Основата за соработка за дадена година е заеднички прифатениот годишен план за соработка.
2. Поднесоци и предлози за годишниот план за соработка ќе се вршат до први септември во годината која претходи на годината за која се подготвува планот.
3. Годишниот план за соработка ќе се усогласи и потпише од овластените претставници на министрите надлежни за прашања од областа на одбраната до први ноември во годината која претходи на годината за која се подготвува планот.
4. Годишниот план за соработка ќе утврди конкретни активности, нивни облици, датуми, локации и број на учесници, како и

надлежните органи на Страните одговорни за нивната имплементација.

5. Договорениот годишен план за соработка може да се измени по писмен пат преку заемна согласност на овластените претставници на министрите надлежни за прашања од областа на одбраната.

ЧЛЕН 6

Статус на персоналот

Статусот на воениот и цивилниот персонал за време на престојот на територијата на државата на другата Страна за целите кои произлегуваат од учеството во активностите во рамките на оваа Спогодба, ќе бидат дефинирани во посебни договори обврзувачки за двете Страни.

ЧЛЕН 7

Финансиски аспекти на соработката

1. Финансирањето на активностите во рамките на соработката ќе се врши во согласност со следниве принципи:
 - 1) Страната испраќач ќе ги обезбеди и покрие трошоците за:
 - а) патување до и од територијата на државата на Страната примател;
 - б) потребното осигурување за персоналот, вклучувајќи го и здравственото осигурување и осигурувањето при повреда;
 - в) документите кои ги бара државата на Станата примател за влез на, и излез од нејзината територија.
 - 2) Страната примател ќе ги обезбеди и покрие трошоците за:
 - а) храна и сместување;
 - б) транспорт во рамките на програмата за посетата;
 - в) културна програма при посетата.
2. Страните можат да се договорат за други финансиски принципи кои не се наведени во став 1 од овој член со посебни договори.

3. Финансиските аранжмани кои се однесуваат на студиите на воени образовни институции или воени академии, како и оние кои се однесуваат на воените вежби и воени операции надвор од земјата ќе се дефинираат со посебни договори.
4. Страната примател, во вонредни околности, ќе му обезбеди на воениот и цивилниот персонал на Страната испраќач медицинска и стоматолошка заштита. Страната испраќач ќе и ги надомести трошоците за ваквата помош на Страната примател во рок од 30 дена по приемот на ваучерите.

ЧЛЕН 8

Заштита на класифицирани информации

1. Заедничката заштита на класифицирани информации разменувањани помеѓу Страните ќе биде предмет на посебен договор меѓу Страните.
2. Страните нема да разменуваат класифицирани информации се до влегувањето во сила на договорот наведен во став 1.

ЧЛЕН 9

Надзор при имплементацијата на Спогодбата

Надзорот при имплементацијата на Спогодбата ќе го вршат министерот за одбрана во име на македонската Страна и министерот за национална одбрана и министерот надлежен за економски прашања во име на полската Страна.

ЧЛЕН 10

Спорови

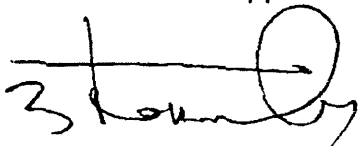
Несогласувањата помеѓу Страните при толкувањето или примената на оваа Спогодба ќе ги решат исклучиво самите Страни со консултации.

Член 11 Завршни одредби

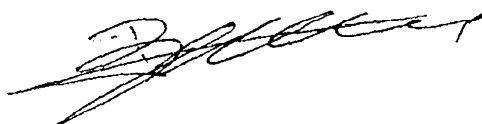
1. Оваа Спогодба ќе влезе во сила 30 дена по датумот на приемот на последното известување со кое Страните меѓусебно се известуваат дека нивните внатрешно-правни услови за влегување во сила на оваа Спогодба се исполнети.
2. Оваа Спогодба се склучува за неодреден временски период. Истиот може да се прекине од секоја од Страните со известување. Во овој случај, важноста на Спогодбата ќе истече по шест месеци од датумот на приемот на таквото известување.
3. Оваа Спогодба може да се измени во секое време со писмена согласност на Страните. Измените ќе влезат во сила во согласност со процедурата наведена во став 1.
4. На денот на влегувањето во сила на оваа Спогодба ќе престане да важи Спогодбата меѓу Министерството за национална одбрана на Република Полска и Македонското Министерство за одбрана за воена соработка, склучена во Варшава на 05.09.1996.

Составено во Скопје на 21 Јуни 2010 во два оригинални примерока, секој од нив на македонски, полски и англиски јазик, при што сите текстови се еднакво автентични. Во случај на несогласување, ќе преовлада англискиот текст.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА ПОЛСКА

POROZUMIENIE

MIĘDZY

RZĄDEM REPUBLIKI MACEDONII

A

RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O

WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE OBRONNOŚCI

Rząd Republiki Macedonii i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „Stronami”;

Uważając współpracę w dziedzinie obronności za niezbędny element bezpieczeństwa i stabilizacji, mający szczególne znaczenie dla współdziałania w zakresie przekształcenia, budowy i doskonalenia systemu bezpieczeństwa światowego;

Uznając zasadniczą rolę Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zapewnieniu pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego;

Biorąc pod uwagę postanowienia Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju, dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, oraz jej Protokołu dodatkowego, sporządzonych w Brukseli dnia 19 czerwca 1995 r.;

Uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ 1

Cel i przedmiot Porozumienia

1. Niniejsze Porozumienie określa ogólne warunki współpracy Stron w dziedzinie obronności, opartej na zasadach równości, partnerstwa i wzajemnej korzyści.
2. Współpraca między Stronami w ramach niniejszego Porozumienia będzie prowadzona zgodnie z ich kompetencjami, prawem wewnętrznym i zobowiązaniami międzynarodowymi Republiki Macedonii i Rzeczypospolitej Polskiej.

ARTYKUŁ 2

Definicje

W rozumieniu niniejszego Porozumienia wyrażenie:

- 1) „Personel wojskowy” - oznacza członków Sił Zbrojnych Państw Stron;
- 2) „Personel cywilny” - oznacza pracowników Sił Zbrojnych i ministerstw właściwych do spraw obrony Państw Stron;
- 3) „Strona Wysyłająca” - oznacza Stronę, która wysyła personel wojskowy i cywilny na terytorium Państwa drugiej Strony zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia;
- 4) „Strona Przyjmująca” - oznacza Stronę, która przyjmuje personel wojskowy i cywilny Strony wysyłającej zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ 3

Obszary współpracy

1. Współpraca między Stronami może obejmować następujące obszary:
 - 1) wymiana doświadczeń na temat planowania obronnego;
 - 2) funkcjonowanie sił zbrojnych w demokratycznych społeczeństwach, w tym wykonywanie postanowień międzynarodowych traktatów w dziedzinie obronności, bezpieczeństwa i kontroli zbrojeń;
 - 3) udział w przedsięwzięciach programu Partnerstwo dla Pokoju, misjach pokojowych i humanitarnych oraz innych operacjach organizacji międzynarodowych dotyczących wspierania pokoju i zwalczania terroryzmu;
 - 4) organizacja sił zbrojnych, struktura jednostek wojskowych, wsparcie logistyczne oraz polityka kadrowa i zarządzanie;
 - 5) edukacja wojskowa i szkolenie personelu wojskowego, włączając zastosowanie nowoczesnych środków technicznych w procesie kształcenia i szkolenia;
 - 6) ćwiczenia wojskowe;

- 7) działalność wojskowych służb poszukiwawczo - ratowniczych;
 - 8) nauki wojskowe i prace badawcze;
 - 9) geografia wojskowa, meteorologia, geodezja i kartografia;
 - 10) sprzyjanie inicjatywom w dziedzinie uzbrojenia i sprzętu wojskowego, w tym w zakresie dostaw nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego na wyposażenie Sił Zbrojnych Państw Stron, badań i rozwoju, obsług i remontów uzbrojenia i sprzętu wojskowego;
 - 11) zagadnienia techniczne dotyczące modernizacji uzbrojenia i sprzętu wojskowego będącego na wyposażeniu Sił Zbrojnych Państw Stron;
 - 12) zastosowanie systemów informatycznych oraz technologii informatycznych i komunikacyjnych w Siłach Zbrojnych Państw Stron;
 - 13) ochrona środowiska związana z zanieczyszczeniami powstałymi w wyniku działalności jednostek wojskowych;
 - 14) medycyna wojskowa;
 - 15) zagadnienia prawne i ekonomiczne w dziedzinie obronności;
 - 16) historia wojskowości i muzea wojskowe;
 - 17) działalność kulturalna i sportowa.
2. Szczegółowe kwestie odnoszące się do współpracy w dziedzinach, o których mowa w ustępie 1, mogą być przedmiotem uzgodnień między właściwymi upoważnionymi organami Stron.

ARTYKUŁ 4

Formy współpracy

1. Współpraca między Stronami będzie realizowana, w szczególności, w następujących formach:
 - 1) spotkania ministrów właściwych do spraw obrony i ich przedstawicieli; przy czym w kwestiach, o których mowa w artykule 3 ustęp 1 punkty 10 i 11, Stronę polską będą reprezentować przedstawiciele ministra właściwego do spraw gospodarki;

- 2) wymiana doświadczeń na szczeblu eksperckim;
 - 3) konsultacje polityczno-wojskowe, konferencje i seminaria;
 - 4) studia i praktyki w uczelniach wojskowych i wojskowych jednostkach badawczo-rozwojowych, wymiana wykładowców i stażystów w różnych dziedzinach;
 - 5) doradztwo fachowe i pomoc, w szczególności, w składaniu zamówień, pracach badawczych, rozwojowych i remontowych oraz modernizacji uzbrojenia i sprzętu dla potrzeb sił zbrojnych;
 - 6) udział w ćwiczeniach wojskowych;
 - 7) udział w operacjach wojskowych za granicą;
 - 8) wymiana informacji, dokumentacji i materiałów szkoleniowych;
 - 9) organizacja i udział w wydarzeniach kulturalnych i sportowych.
2. Ministrowie właściwi do spraw obrony, w zależności od potrzeb, będą organizować konsultacje w kwestiach wspólnego zainteresowania. Mogą oni również upoważnić podległe sobie jednostki do uczestniczenia w wykonywaniu postanowień niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ 5

Roczne plany współpracy

1. Podstawą współpracy na dany rok jest wspólnie zatwierdzony roczny plan współpracy.
2. Wnioski i propozycje do rocznego planu współpracy będą składane w terminie do 1 września roku poprzedzającego rok, na który sporządza się plan.
3. Roczny plan współpracy będzie uzgodniony i podpisany przez upoważnionych przedstawicieli ministrów właściwych do spraw obrony w terminie do 1 listopada roku poprzedzającego rok, na który sporządza się plan.
4. W rocznym planie współpracy wyszczególnia się konkretne przedsięwzięcia, ich formy, terminy i miejsca realizacji oraz liczbę

uczestników, jak również właściwe organy Stron odpowiedzialne za ich realizację.

5. Uzgodniony roczny plan współpracy może być zmieniany, w drodze pisemnej, za zgodą upoważnionych przedstawicieli ministrów właściwych do spraw obrony.

ARTYKUŁ 6

Status personelu

Status członków personelu wojskowego i cywilnego w czasie ich pobytu na terytorium Państwa drugiej Strony dla celów uczestnictwa w przedsięwzięciach związanych z niniejszym Porozumieniem, będzie określony w odrębnych umowach wiążących obie Strony.

ARTYKUŁ 7

Zasady finansowania współpracy

1. Finansowanie wizyt w ramach współpracy będzie realizowane według następujących zasad:
 - 1) Strona wysyłająca zapewni i pokryje koszty:
 - a) podróży do terytorium Strony przyjmującej i z powrotem,
 - b) wymaganego ubezpieczenia personelu, w tym ubezpieczenia w razie choroby lub wypadku,
 - c) uzyskania dokumentów wymaganych przez Stronę przyjmującą niezbędnych do wjazdu i opuszczenia jej terytorium;
 - 2) Strona przyjmująca zapewni i pokryje koszty:
 - a) wyżywienia i zakwaterowania,
 - b) transportu w ramach programu wizyty,
 - c) programu kulturalnego podczas wizyty.
2. Strony mogą określić inne niż wymienione w ustępie 1 zasady finansowania wizyt w drodze odrębnych umów.
3. Ustalenia finansowe w odniesieniu do studiów w instytucjach kształcenia wojskowego lub uczelniach wojskowych, jak również

związane z ćwiczeniami wojskowymi i operacjami wojskowymi za granicą, zostaną określone w oddzielnych umowach.

4. Strona przyjmująca zapewni, w nagłych przypadkach, opiekę medyczną i stomatologiczną personelowi wojskowemu i cywilnemu Strony wysyłającej. Koszty takiej opieki będą zwracane Stronie przyjmującej przez Stronę wysyłającą na podstawie przedstawionych rachunków w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

ARTYKUŁ 8

Ochrona informacji niejawnych

1. Wzajemna ochrona informacji niejawnych wymienianych między Stronami będzie przedmiotem odrębnej umowy między Stronami.
2. Do czasu wejścia w życie umowy, o której mowa w ustępie 1, Strony nie będą wymieniać między sobą informacji niejawnych.

ARTYKUŁ 9

Nadzór nad wykonaniem Porozumienia

Nadzór nad wykonaniem Porozumienia sprawować będą Minister Obrony Narodowej i minister właściwy do spraw gospodarki w imieniu strony polskiej oraz Minister Obrony w imieniu strony macedońskiej.

ARTYKUŁ 10

Rozwiązywanie sporów

Spory dotyczące interpretacji lub wykonywania niniejszego Porozumienia będą rozstrzygane przez Strony wyłącznie w drodze konsultacji.

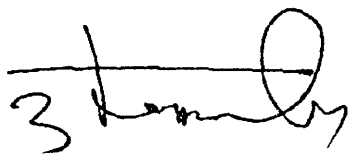
ARTYKUŁ 11

Przepisy końcowe

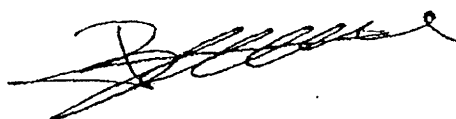
1. Niniejsze Porozumienie wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia otrzymania późniejszej z not, którymi Strony powiadomią się wzajemnie o wypełnieniu wewnętrznych procedur prawnych niezbędnych do wejścia niniejszego Porozumienia w życie.
2. Niniejsze Porozumienie jest zawarte na czas nieokreślony. Może być ono wypowiedziane w drodze notyfikacji przez każdą ze Stron. W takim przypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania takiej notyfikacji.
3. Niniejsze Porozumienie może być zmienione w każdym czasie za pisemną zgodą Stron. Zmiany wejdą w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępie 1.
4. W dniu wejścia w życie niniejszego Porozumienia utraci moc Porozumienie między Macedońskim Ministerstwem Obrony a Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej o współpracy w dziedzinie wojskowej, sporządzone w Warszawie dnia 5 września 1996 r.

Sporządzono w Skopje dnia 24 czerwca 2011 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach macedońskim, polskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W razie rozbieżności dotyczącej interpretacji, tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

Z UPOWAŻNIENIA RZĄDU
REPUBLIKI MACEDONII

UPOWAŻNIENIA RZĄDU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

AGREEMENT**BETWEEN**

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
MACEDONIA**

AND

**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
CONCERNING**

CO-OPERATION IN THE FIELD OF DEFENCE

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the Republic of Poland, hereinafter referred to as "the Parties";

Recognising co-operation in the field of defence to be a vital element of security and stabilisation and of particular significance for co-operation in reshaping, establishing and improving the global security system;

Acknowledging the fundamental role of the North Atlantic Treaty Organisation in ensuring international peace and security;

Considering the provisions of the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces and its Additional Protocol, done in Brussels, on 19 June 1995;

Have agreed on the following:

ARTICLE 1**Objective and Scope of the Agreement**

1. This Agreement outlines general provisions concerning defence co-operation between the Parties, based on the principles of equality, partnership and mutual benefit.
2. The co-operation between the Parties within the framework of this Agreement will be carried out in accordance with their competences, their national laws and international commitments of the Republic of Macedonia and the Republic of Poland.

ARTICLE 2

Definitions

For the purpose of this Agreement the term

- 1) "Military personnel" means members of the Armed Forces of the States of the Parties;
- 2) "Civilian personnel" means the civilian employees of the Armed Forces and the ministries adequate for defence matters of the States of the Parties;
- 3) "Sending Party" means a Party sending its military and civilian personnel to the territory of the State of other Party in accordance with the provisions of this Agreement;
- 4) "Receiving Party" means a Party receiving military and civilian personnel of the Sending Party in accordance with the provisions of this Agreement.

ARTICLE 3

Areas of Co-operation

1. Co-operation between the Parties may include the following areas:
 - 1) exchange of experience in the field of defence planning;
 - 2) functioning of armed forces in democratic societies, including implementation of provisions of the international treaties in fields of defence, security and arms control;
 - 3) participation in activities of the Partnership for Peace programme, peace and humanitarian relief missions and other operations of international organisations regarding peace support and fighting terrorism;
 - 4) organisation of the armed forces, military units structure and logistic support, personnel policy and management;
 - 5) military education and training of the military personnel, including application of modern technical aids in education and training process;
 - 6) military exercises;
 - 7) activities of military search and rescue services;

- 8) military science and research;
 - 9) military geography, meteorology, geodesy and cartography;
 - 10) facilitate initiatives in the field of armament and military equipment, including provision of modern armament and military equipment to the Armed Forces of the States of the Parties, research and development, maintenance and overhaul of armament and military equipment;
 - 11) technical aspects of modernisation of the armament and military equipment which the Armed Forces of the States of the Parties are equipped with;
 - 12) application of information systems, information and communication technologies to the Armed Forces of the States of the Parties;
 - 13) environment protection in relation to pollution incurring from activity of military units;
 - 14) military medicine;
 - 15) legal and economical issues in the field of defence;
 - 16) military history and museums;
 - 17) cultural and sporting activities.
2. Specific issues related to the co-operation in the areas mentioned in paragraph 1 may be the subject of arrangements between competent authorized organs of the Parties.

ARTICLE 4

Forms of Co-operation

1. Co-operation between the Parties shall be carried out, in particular, in the following forms:
 - 1) meetings of ministers adequate for defence matters and their representatives; in issues specified in article 3 paragraph 1 points 10 - 11 the Polish Party shall be represented by representatives of the minister adequate for economy matters;
 - 2) exchange of experience on expert level;
 - 3) political-military consultations, conferences and seminars;
 - 4) studies and practical training in higher military academies and military research and development institutions, exchange of lecturers and trainees in different fields;

- 5) expert advise and assistance, in particular, in placing orders, research and development, overhaul and refurbishment of armament and military equipment;
 - 6) participation in military exercises;
 - 7) participation in military operations abroad;
 - 8) exchange of information, documentation and training materials;
 - 9) organisation of and participation in cultural and sports event.
2. The ministers adequate for defence matters, depending on their needs, shall hold consultations on issues on mutual interest. They may also authorise other units subordinated to them to participate in implementation of the provisions of this Agreement.

ARTICLE 5

Annual Co-operation Plans

1. The basis for co-operation for a given year is a mutually accepted Annual Co-operation Plan.
2. Submissions and proposals to the Annual Co-operation Plan shall be made by the first of September of the year preceding the year for which the plan is prepared.
3. The Annual Co-operation Plan shall be agreed and signed by the authorised representatives of the ministers adequate for defence matters by the first of November of the year preceding the year for which the plan is prepared.
4. The Annual Co-operation Plan will specify particular activities, their forms, dates, places and number of participants as well as the competent authorities of the Parties responsible for its implementation.
5. The agreed Annual Co-operation Plan may be amended in writing by mutual consent of the authorised representatives of the ministers adequate for defence matters.

ARTICLE 6

Status of personnel

The status of military and civilian personnel during their presence on the territory of the State of the other Party for the purpose of participation in activities within the framework of this Agreement will be defined in separate agreements binding both Parties.

ARTICLE 7

Financial issues of the co-operation

1. The financing of co-operation activities shall be carried out in accordance with the following principles:
 - 1) the Sending Party shall provide and cover the costs of:
 - a) travel to and from the state territory of the Receiving Party;
 - b) required personnel insurance, including health and injury insurance;
 - c) documents required by the Receiving Party to enter and leave its state territory.
 - 2) the Receiving Party shall provide and cover the costs of:
 - a) food and accommodation;
 - b) transportation within the programme of the visit;
 - c) cultural programme during the visit.
2. The Parties may agree on financial principles other than those mentioned in paragraph 1 by separate agreements.
3. Financial arrangements related to studies at military education institutions or military academies as well as those related to military exercises and military operations abroad shall be defined in separate agreements.
4. The Receiving Party, in case of emergency, shall provide the military and civilian personnel of the Sending Party with medical and dental care. The costs of this care will be reimbursed to the Receiving Party by the Sending Party within 30 days from receipt of the vouchers.

ARTICLE 8

Protection of classified information

1. Mutual protection of classified information exchanged between the Parties will be the subject of a separate agreement between the Parties.
2. The Parties shall not exchange classified information until the agreement mentioned in paragraph 1 enters into force.

ARTICLE 9

Supervision over implementation of the Agreement

Supervision over the implementation of the Agreement will be carried out by the Minister of Defence on behalf of the Macedonian Party and the Minister of National Defence and the minister adequate for economy matters on behalf of the Polish Party.

ARTICLE 10

Disputes

Disputes between the Parties regarding the interpretation or application of this Agreement shall be resolved exclusively by the Parties by consultations.

ARTICLE 11

Final Provisions

1. This Agreement shall enter into force 30 days after the date of receipt of the latter notification by which the Parties notify each other that their internal legal requirements for entry into force of this Agreement have been fulfilled.
2. This Agreement is concluded for an indefinite period. It may be terminated by each Party through notification. In this case the Agreement expires after six months from the date of receipt of such notification.

3. This Agreement may be amended at any time by a written consent of the Parties. Amendments shall enter into force in accordance with the procedure described in paragraph 1.
4. On the day of entry into force of this Agreement, the Agreement between the Macedonian Ministry of Defence and the Ministry of National Defence of the Republic of Poland on military co-operation, done in Warsaw, on 5 September 1996, shall be terminated.

Done in Skopje on 24 June 2010 two original copies, each of them in Macedonian, Polish and English languages, all text being equally authentic. In case of any discrepancy, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF POLAND

Член 3

Министерството за одбрана се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË POLONISË PËR BASHKËPUNIM NË SFERËN E MBROJTJES

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Republikës së Polonisë për bashkëpunim në sferën e mbrojtjes, e nënshkruar në Shkup më 21 qershor 2010.

Neni 2

Marrëveshja në original në gjuhën maqedonase, polake dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Mbrojtjes caktohet si organ i administratës shtetërore, që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

www.sivesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
"Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011025